

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

Čestitamo ob
8. marcu

VESTNIK

Murska Sobota, 7. marca 1991 • Leto XLIII • Št. 9 • Cena 15 din

Madžarski konzul v Soboti

Pred dnevi je bil na obisku v Murski Soboti glavni konzul Madžarske v Zagrebu Gabor Bagi. Sestal se je s predsednikom soboške občinske skupščine Andrejem Gerenčerjem, obiskal učence, ki se učijo madžarski jezik na soboški tretji osemletki, srečal pa se je tudi s člani madžarskega kulturnega društva Garati Kör. Učence in člane društva je obdaril s paketom madžarskih knjig in plošč.

Pri pogovoru s soboškim županom so govorili predvsem o sodelovanju krajev ob meji, tudi o možnostih razširitve stikov na tista področja, kjer doslej še ni bilo pravega sodelovanja. Omenili so tudi pomen odpiranja mejnih prehodov med Slovenijo in Madžarsko. Da se stvari počasi premikajo, pa naj bi bil kriv predvsem denar. Odpiranje meje naj bi pripomoglo k izboljšanju položaja narodnosti na obeh straneh meje. Madžarska stran pa bo poskušala zdaj pomagati predvsem pri zagotovitvi ustreznega signala madžarske televizije med Madžari v Pomurju.

se

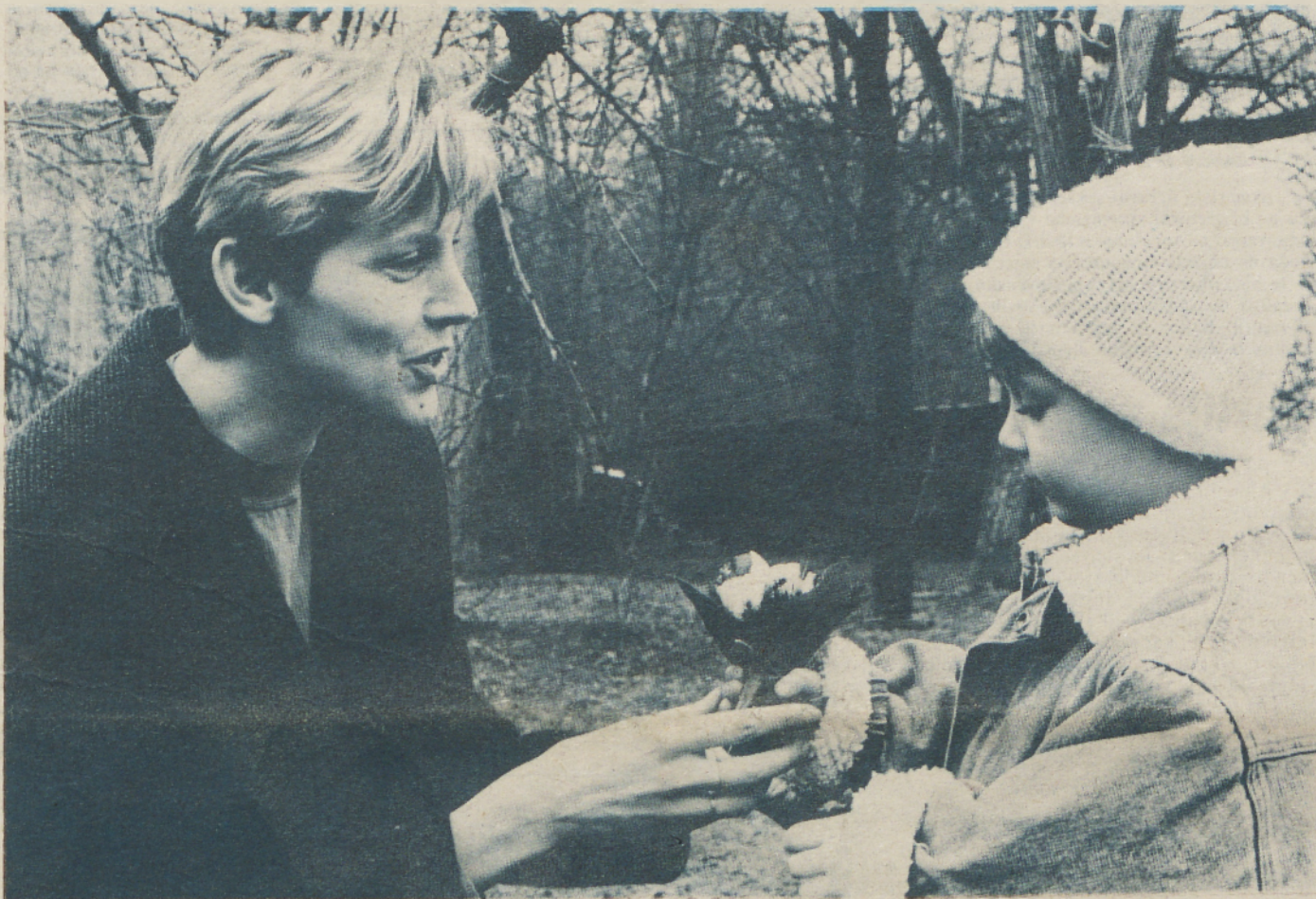

Foto: N. Juhovž

Bo minister
likvidiral
TOK?
stran 7

NEKOČ JE BIL DIREKTOR

Zgodilo se je kot v vester-nu: v ponedeljek ob 6.15 je direktor Integrala — Podjetja za transport in vzdrževanje motornih vozil, Milan Balantič, želel v svojo pisarno, da bi se pripravil na napovedano sejo delavskega sveta. Toda pred firmo mu je jezna množica preprečila nadaljnje direktorovanje, češ, da ne bodo delali, dokler ne odstopi.

INTEGRAL LENDAVA

Po vročevrtnih debatah (deloma tudi prek murskega vala) sta po deseti uri Milan Balantič in tehnični vodja Lajoš Horvat resnično zapustila prizorišče razčiščevanja. Medtem ju je delavski svet razrešil in imenoval novega začasnega direktorja, voznika in predsednika delavskega sveta, Štefana Kiralya. 168 zaposlenih je znova začelo delati.

Zakaj tako kavbojski odstrel? V Integralu pravijo, da Balantič hkrati ne more sedeti na dveh stolih, kot voznik ne more voziti dveh tovornjakov — sprejel je namreč pogodbeno vodenje firme Logo, poleg tega pa opravlja še druge funkcije. Izjavljal naj bi, da je za matično firmo dovolj 30 minut dela dnevno (kasneje je to izrecno zanimal), krožile so govorice, da želi razprodati avtopark, poleg vsega pa delavci v firmi ne vidijo socialne varnosti. Toda povsod okrog Integrala so težki gospodarski bolniki, ki so pred stečajem ali že kar v njem. Prevozniki pa so poslovali relativno dobro. Občinska vlada je v precepu, počilo je tam, kjer so najmanj pričakovali. Integralovci bodo razpisali prosto delovno mesto direktorja — tako zaradi vzdušja v firmi kot zavoljo poslovnih partnerjev bi bilo dobro, če bi plesal več kot zgolj eno poletje. BOP

KAKŠNA BO USODA POMURSKIH CEST?

Marec

11. marca bo dolžina dneva 11 ur in 38 minut.
14. marca bo dolžina dneva 11 ur in 47 minut.

Vestnikov koledar

7. marec, četrtek, TOMAŽ
8. marec, petek, dan žena
9. marec, sobota, FRANČIŠKA
10. marec, nedelja, Viktor — 40 mučenikov
11. marec, ponedeljek, KRIŠTOF
12. marec, torek, GREGOR
13. marec, sredo, KRISTINA

Ob koncu tedna bo prevladovalo suho in toplo vreme.

Pregovori
Če na 40 mučenikov ni lepo, še 40 dni ne bo.
Če breskve pred svetim Gregorjem cveto, trije eno pojedjo.

VREME

Osmomarčevska roža s politično pentljo

Pred desetletjem in pol so nas v šoli učili, kako se moramo ob osmem marcu materam zahvaliti za njihovo skrb — in domov smo jim morali nesti vizitke. Nam pa so bile te reči nekakšen tujek, ki so ga potiskali v naše glave in odnose v družini. Pa ne da svojih mater ne bi imeli radi, le čustva smo si doma drugače kazali, in prav gotovo ne le na določen dan. Zato so tiste vizitke skoraj skelele, ko smo jih vzeli v roke, saj nismo vedeli, kako ravnati. Ali tako, kot so nas učili v šoli, ali po domači meri. Pa je minilo tudi to in počasi smo se vsi skupaj privadili na novost. Osmi marec, dan žena, je dobil svoje mesto med prazniki. Nekateri bi dodali, da sicer ne vidnejše, pa vendar. Postal je praznik ali kar ljudski dan. In ker je postal to, kar je, ga je potrebno tudi na pravi način proslaviti, s kozarcem za veselje in z rožico v znak dneva ali za ženska srca. Cvetličarji in gostilničarji so se hitro prilagodili praznovanju in s svojo iznajdljivostjo temu dnevu zaradi pestre ponudbe dodajajo še nove razsežnosti.

Zaradi vseh teh okrasov, navlake, ki smo jo obesili dnevu, nekateri označujejo kot pocukran, kičast zmazek brez jasne podobe. Pravim, da nekateri, ki ne vstopajo v rajanje in so le zunanji opazovalci dogajanja. So pa še taki, ki jim ta dan prinaša srečo in veselje. Vsaka mati se namreč razveseli pozornosti otrok, pa naj bo to na dan osmega marca ali katerikoli dan v letu. Nekateri so o svoji odraslih otroke tega deležne le še za osmi marec. Zato jim ta dan, ki pomeni tudi obisk otrok, veliko pomeni.

A bolj kot ljudsko rajanje meče na osmi marec senco politično okoriščanje, oglašanje ali spotikanje vanj. Politični pripadniki nekaterih strank so si v imenu osmega marca dovolili, da hodijo po domovih precej dni pred praznikom, da so seveda prvi, ženam poklanjajo rožico, povezano s politično zaznamovano pentljo.

Drugi bi spet radi ta dan zbrisali iz ljudskega praznovanja ter ponujajo nov dan za praznik, ki bi morda ne bil tako »pokvarjen« z veseljačenjem.

Jaz pa pravim, da naj politika pusti tisto, kar so si vzeli ljudje, četudi le za zabavo in veseljačenje; tudi osmi marec, ki nekaterim prinaša vsaj nekaj toplote in sreče. Vsega, kar se ji zahoče, pa si le ne sme prilastiti.

Majda Horvat

VELETRGOVINA
Potrošnik
dnevi Persila

V BLAGOVNICI
OD 11. DO 16. MARCA '91

PREDSTAVITEV
STROKOVNA NAVODILA
ZA UPORABO

PRODAJA

LEPLENE
KUVERT
1 KUVERTA - 1 MARKA
Stran 17

TEMA
POPIS
91
stran 4

GRADITELJI POZORI!

GRDIS d. o. o.
Novo selo Rak, R. Končara 16 — Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
• stropni nosilci
• stropna polnila
• in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 18. ure.
• zelo ugodne cene • dobava takoj • večje količine dostavimo na dom brezplačno

Tedenski komentar

Najpomembnejši dogodek na mednarodnem prizorišču v minulem tednu je nedvomno konec vojne v Zaliwu. Končala se je z jasnim zmagovalcem — koalicijo zahodnih in arabskih držav. Iraška vda v vojni, ki je trajala le slab mesec in pol, bo dolgoročno bistveno vplivala na mednarodno skupnost. Zahod je pod vodstvom ameriških sil dosegel popolno zmago, ki je zaradi svojega vojaško-tehniškega poteka postala šolski primer vojskovanja tudi za prihodnost. Vojna ostaja seveda nekaj najbolj nerazumnega v mednarodnih odnosih, toda tudi brez Zaliwa bo vojna ali možnost vojne še naprej ločevala mednarodno skupnost. Končano vojno v Zaliwu pa moramo označiti kot bleščečo zmago zahodnega profesionalizma nad osvajaškimi težnjami iraškega samodržca Sadama Huseina.

Diplomatsko je to zmaga učinkovitega dogovora skupine najpomembnejših zahodnih držav in več ali manj protizahodnimi, vendar jalovimi posredovalnimi poskusi ostankov neuvrščenega gibanja. Brez zadrege tudi lahko rečemo, da je izid zalivske vojne zmaga demokratsko izvoljenih vodstev zahodne Evrope in Amerike nad temno bližnjehodno diktaturo. Zahodna zmaga nad Irakom je tudi zmaga humanega načina vojskovanja nad koncepcijo usodne obrambe nečesa, česar ni mogoče braniti; ne glede na število žrtev. Premoč zahodne vojaške

V OSVOBOJENEM KUVAJTU — V glavnem mestu Kuwait Cityu je znova zaplapolala domača zastava. Domačini, ki so beželi iračanom, so prej odzeli orožje, so s strelji v zrak pozdravljali osvoboditelje. (Telefoto: Reuter)

ZDA za enotno SFRJ

Ameriški državni sekretar James Baker je izjavil, da v tem trenutku ne bi svetoval spremembe v ameriški politiki do Jugoslavije. Ko je odgovarjal na vprašanje o kršitvi človekovih pravic v SFRJ, je izjavil, da nedavno objavljeno sporočilo ameriškega državnega sekretariata o tem Belo hišo obvezuje, da jugoslovansko zvezno vladno spomni na njene obveznosti do spoštovanja človekovih pravic na Kosovu, Hrvaškem in v Sloveniji. Baker je tudi izjavil, da ameriška vlada uradno podpisuje enotno in demokratično Jugoslavijo.

Partija zapoveduje topovom

Po spopadih pred kadetsko šolo v Tirani, ki so terjali več mrtvih, se v Albaniji vrstijo številna zborovanja, na katerih demonstrantje pogosto nosijo tudi protislovne transparente. Še vedno pa ni znano, kako se bo v politični krizi obrnila armada. Vojska je Albaniji verjetno najpomembnejša in največja ustanova sploh, dasiravno se njen pomen ne zrcali v medijski navzočnosti. Le-ta je izrazito konservativna, poveljniški kader albanske armade pa praktično nikoli ne nastopa v javnosti. Albansko vodstvo je imelo vojsko vedno za nekakšno zadnjo rezervo; ne le, kar zadeva zunanjo varnost, ampak tudi notranjo stabilnost. Hkrati pa vodstvo države ni nikoli vojski pustilo politične vloge, saj se je vodstvo ravnalo po tradicionalnem načelu, da partija zapoveduje topovom in ne narobe.

Aprila ne bo več Varšavskega pakta

1. aprila letos bodo razpustili Varšavski pakt. To je sporočil predstavnik sovjetskega predsednika. Omenjenega dne naj bi se, najbrž v Budimpešti ali pa v neki drugi prestolnici države članice, sešli zunanji ministri držav Varšavskega sporazuma in podpisali sporazum o ukinitvi pakta. Kot je poudarjeno, je pakt mogoče razpustiti zaradi uspešnega dogovora na novembrski konferenci o evropski varnosti in sodelovanju v Parizu. Moskva hkrati pričakuje, da bo razpustitev Varšavskega pakta vplivala, da bo tudi druga stran, to je pakt NATO, storila korak naprej pri njegovi razpustitvi.

v žarišču dogodkov

Skupina šestih članov predsedstva Vrhovnega sovjeta Ruske federacije je objavila posebno izjavo za takojšen sklic izrednega kongresa poslancev Ruske federacije in z ostro kritično oceno Borisa Jelcina. Centru zvesti poslanci zahtevajo izreden kongres v začetku marca, se pravi, pred zveznim referendumom. V ozadju pa je zahteva za izglasovanje nezaupnice ruskemu voditelju Jelcinu. Napadi na Borisa Jelcina se stopnjujejo; tako v pretežnem delu tiska kot na zasedanju parlamenta Ruske federacije.

V številnih izjavah ostro obsojajo Jelcina, češ da ni sposoben usmeriti dela parlamenta na pot družbene konsolidacije. V razpravah je bilo med drugim slišati, da izjava šestih članov predsedstva Vrhovnega sovjeta Ruske federacije ne pomeni nič drugega kot kolektivni nož v hrbet Borisa Jelcina. Njegovi zagovorniki pa so trdili, da je Jelcin, ko je zahteval odstop Mihaila Gorbačova, samo izkoristil svojo poslansko pravico in da gre pač za normalno parlamentarno prakso. Velja poudariti, da je okrog 270 poslancev že pred tem zahtevalo izredni sklic najvišjega državnega organa Ruske federacije. Tokratna izjava, ki jo je podpisalo šest članov, sicer 30-članskega predsedstva ruskega parlamenta, pa se od dosedanjih zahtev razlikuje zlasti po odločnem in takojšnjem sklicu kongresa.

Gre preprosto za to, da si centristično naravnani poslanci iz bloka komunistov Rusije pod skrbnimi navodili centra prizadevajo sklicati kongres še pred izvedbo sovjetskega in predvsem

ruskega referenduma, ki sta napovedana za 17. marec. Referendum, na katerem se bodo prebivalci Ruske federacije odločali tudi o institutu predsedniške oblasti na ozemlju Ruske federacije, bo bržda okrepil pozicije kot prihodnjega ruskega predsednika s širokimi predsedniškimi pooblastili. Na drugi strani pa bo takšen izid nevaren in neprijeten tako za sedanjo oblast v Kremlju in za Mihaila Gorbačova osebno.

Kampanja zoper Jelcina je zato po svoje, s stališča centra, razumljiva in nujna, skriva pa seveda tudi določeno past. Bolj ko se namreč stopnjujejo pritiski na ruskega šefa, bolj se narodova solidarnost in podpora obračata v njegov prid. Jelcin hkrati nadaljuje turnejo po tistih mestih, ki so stebel ruske tradicije, pomenljivo pa je tudi, da se Mihail Gorbačov neposredno ni vključil v sedanjo kampanjo obtožb na Jelcinov račun, ker se zaveda, da je vselej doslej, ko mu je lomil politično hrbtenico, v bistvu škodil lastnemu političnemu imidžu in samo zviševal Jelcinovo popu-

Bo Španija zaprla meje?

Španska vlada bo v prihodnje strožja pri prihodih tujih delavcev v državo. Medtem ko se druge zahodne evropske države hojijo ljudi z Vzhoda, je Špance strah Afričanov in delavcev iz Južne Amerike. Trenutno je v Španiji okoli 300 tisoč tujih delavcev, a so v državi ilegalno. Največ jih je iz Afrike — prebivajo v parkih in gozdovih, stanujejo v prehodnih podzemnih železnih in zapuščenih hišah ter v barakah. V prihodnjih letih bodo na osnovi sprejetih zakonov kriteriji za sprejem tujih delavcev na delo zelo strogi, poudarjajo v španski vladi. Določili bodo tako imenovano kvoto prihodov, zapri bodo mejo in poostri nadzor nad ilegalci. V Španiji imajo tačas 15-odstotno nezaposelnost, brez dela pa je okoli dva in pol milijona Špancev.

Kršitve bojkota Iraka

Takoj po tem, ko je Irak zasedel Kuvajt, so Združeni narodi sprejeli resolucijo o gospodarskem bojkotu Iraka. Članice Svetovne organizacije so dolžne ustaviti Iraku vse pošiljke, ki bi krepile njegovo obrambno in seveda tudi napadalno sposobnost. Od sprejetja sklepa, 6. avgusta lani, pa je bilo že več kršitev tega mednarodnega dogovora.

Kakor so sporočile ameriške pravosodne oblasti, ki se sklicujejo na podatke obveščevalne službe, so nemška podjetja eden od glavnih kršilcev embarga, ne pa tudi edini. Po vsem svetu so Američani našli kar 700 poskusov posameznikov in podjetij, da bi obšli prepovedi poslovanja z Irakom. Sumljivih je tudi najmanj 20 ameriških podjetij, katerih dejavnost bodo strogo prekontrolirali. Po ameriških podatkih pa je največ sumljivih firm prav iz Nemčije.

GORBAČOV ALI JELCIN?

larnost.

Centristični poslanci so že poskusili s trikratnim glasovanjem iztržiti sklic izrednega kongresa, na katerem bi nedvomno zahtevali glasovanje o Jelcinovi zaupnici. V vodo pa so padla vsa tri glasovanja, na katerih so predlagali, da bi bil izredni kongres 4. ali 25. marca ali pa 25. aprila. Takšen rezultat pa je nemara spodbudno znamenje, da Jelcinova politična pozicija se ni usodno minirala. Še posebno zato, ker se je več deset tisoč prebivalcev glavnega mesta Moskve

zbralo na mitingu podpore ruskemu voditelju Jelcinu po njegovih nedavnih zahtevah, da naj Mihail Gorbačov odstopi. V tem času je namreč Jelcin postal tarča srditih napadov privržencev voditelja sovjetske države. Očitno pa postaja, da Gorbačov in Jelcin ne bosta mogla več dolgo sedeti na čelu Sovjetske zveze in da prikrita nasprotovanja med njima postajata vse bolj očitna. Kdo od njiju pa se ho posloviti od politične kariere, bodo pokazala dogajanja, ko mora priti do rešitve spora.

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Pojav »mirnega razhoda« je izdelek tukajšnjega političnega »novokomponiranega« besednjaka. Njegova intenzivna uporaba je razvedrotila sleherni pogovor o jutrišnjem dnevu, pogovor, ki pa mora potekati, da ne bi bilo še slabše, kot je.

(Politika — Beograd)

Nasilne intervencije ni mogoče ozemeljsko omejiti. Ne gre samo za to, da v političnem smislu potegne za seboj vsa druga krizna žarišča, temveč je z vidika tistega, ki jo izvaja, logično, da se poskuša zaščititi z zaprtjem državnih meja.

(Nedeljni Vjesnik — Zagreb)

Slovenci so edini slovanski narod med štirimi nevarnimi asimilatorji — Italijani, Avstrijci, za katerimi so Nemci in Madžari. Ne ve se, kdo od njih je bil v preteklosti večji asimilator.

(Nedeljna Borba — Beograd)

Zalivska vojna je končana

Po 38 dneh letalskih napadov in 100 urah kopenske ofenzive zavezniških sil proti Iraku je Kuvajt osvobojen, iraška vojska poražena, Sadam Husein pa je privolil v vseh 12 resolucij Varnostnega sveta OZN. Vojaška bilanca je za zavezniške enote prav neverjetna: v samo štirih dneh kopenske vojne je bilo uničenih 3500 tankov, 41 do 42 divizij, ki so posegle v boje na iraški strani, v ameriških taboriščih v Saudski Arabiji pa je 175 tisoč ujetih iraških vojakov. Na zavezniški strani poročajo le o 126 žrtvah, zato pa so mnogo bolj grozljive ocene o številu mrtvih, ki jih je enomesečno bombardiranje terjalo v Iraku. Ameriški časopisi ocenjujejo, da je življenje izgubilo več kot sto tisoč Irčanov.

V Pakracu je bilo »vroče«

Hrvaška je preživela še en napet konec tedna in prvi žudež, da so dogodki v slavonskem mestu Pakrac minili brez žrtev, še posebno v soboto, ko je bilo v mestu in okolici nenehno slišati streljanje. Po zadnjih poročilih so se razmere do te mere umirile, da so hrvaški specialci skupaj s posebnimi enotami hrvaškega notranjega ministrstva zapustili območje Pakraca. Na cestah proti mestu pa so še oklepne enote JLA. Neposredni povod za nemile dogodke naj bi bila hrvaška resolucija o razdruževanju SFRJ, občina Pakrac pa je bila že nekaj časa povezana z nastajanjem novega kninskega območja. Tako so srbski policisti ob pomoči rezervistov razorožili policiste hrvaškega notranjega ministrstva, nakar je sledila akcija z nasprotne strani, prispele pa so tudi oklepne enote JLA.

ZA NEODVISNOST

Pribaltiski republiki Estonija in Latvija sta se na nedeljskem referendumu izrekli za neodvisnost, kar so v Moskvi ocenili kot nezakonito in vztrajajo pri vsesovjetskem referendumu o prihodnosti države. V obeh republikah se je za neodvisnost izreklo čez 70 odstotkov volilnih upravičencev.

Zaskrbljenost Evropskega parlamenta

Evropski parlament je od srbske vlade zahteval, da takoj ustavi represivno politiko na Kosovu, ki je po mnenju evropskih parlamentarcev usmerjena v rušenje gospodarstva, kulturne identitete in demokratičnih pravic albanskega življa v pokrajini. V resoluciji, ki so jo sprejeli v Strasbourg, evropski poslanci izražajo globoko zaskrbljenost zaradi napetosti na Kosovu, ki je posledica političnih in socialnih ukre-

pov srbske vlade proti Albancem, kot večinskemu prebivalstvu na Kosovu. Evropski poslanci izražajo protest tudi zaradi zapiranja šol, albanskega gledališča in knjižnice ter odpustitve 50 tisoč albanskih delavcev. Prav pretreseni pa so bili, ko so slišali, da brezposelne Albance preganjajo iz njihovih domov in te potem razdeljujejo Srbom.

globus

GDANSK — Novi predsednik poljske Solidarnosti je namesto Lecha Walense, ki je postal predsednik države, 41-letni prof. informatike Marian Krzaklewski. Izvolili so ga med sedmimi kandidati v tretjem krogu glasovanja. BUDIMPEŠTA — Zunanji in obrambni ministri šestih držav članic Varšavskega sporazuma so podpisali dokument o razpustitvi vojaške organizacije, ki bo po 36 letih obstoja postala del zgodovine.

TAIPEJ — Tajvanski narodni odbor za združitev s Kitajsko je predlagal prenehanje sovražnosti, kar je prvi korak k združitvi obeh držav.

RIM — Italija je napovedala, da bo zaprosila za status stalne članice varnostnega sveta Združenih narodov. Italijanski predlog predvideva, da bi odpravili pravičnega veta in povečali varnostni svet s sedanjih 15 na 21 članic.

TIRANA — Albansko obrambno ministrstvo je odločno zavrnilo namigovanja, da bo v državi prevzela oblast vojska. V sporočilu ministrstva je rečeno, da se armada v nobenem primeru ne bo dvignila proti svojememu narodu.

BERLIN — Predsednik vlad petih vzhodnonemških dežel so obravnavali katastrofalne finančne razmere, v katerih so. Opozorili so, da bodo dežele doživele popoln finančni zlom, če ne bo priskočila na pomoč bonnska vlada.

ATENE — Grška vlada je izrazila globoko zaskrbljenost zaradi položaja v Albaniji in uradno zaničala trditve OZN, da nasilno vračajo begunce v Albanijo. Ocenjujejo, da je v Grčijo doslej pobegnilo že okoli 15 tisoč Albancev.

BONN — Voditelj nemške diplomacije Genscher je albanskega veleposlanika opozoril, naj albanske oblasti ne uporabljajo nasilja in naj ne ovirajo uresničevanja sprememb. Pričakuje, da se bodo volitev 31. marca lahko udeležili tuji opazovalci.

globus

Stara cestna kasete?

Kdor se je v ponedeljek udeležil delovnega pogovora, ki ga je v Murski Soboti sklicala občinska organizacija Socialistične stranke Slovenije (prišel je tudi njen prvak Viktor Žakelj) na temo posodabljanje cest v Pomurju — možnosti posodobitve telefonije — železniška povezava z Madžarsko, je lahko slišal precej starih ugotovitev in obrabljanih fraz. Nekdo je dejal, da je tako, kot če bi poslušali kaseto izpred 5 let. Namestnik republiškega ministra za ceste Peter Marn je namreč prav tako kot njegovi predhodniki, ki so prihajali na podobne posvete ali pogovore v Pomurje, povedal, da tečejo pogovori z Mednarodno banko za obnovo in razvoj, ki naj bi kreditirala posodobitev magistralne ceste Počehova—Gornja Radgona—Lendava, ni pa jasno povedal, kdaj se bo obnova začela. Na ta trenutek čaka Pomurje že 4 leta. Lani je bilo obljubljen (tudi pisno), da bodo začeli delati po koncu turistične sezone in letos končali. Vmes so prišle poplave in vse je splavalo po vodi. Tudi v Pomurju je bilo škode za okrog 6,2 milijona dinarjev, dobili pa smo le 2,4 milijona dinarjev. Sicer pa naj se pomurski poslanci v republiškem parlamentu zavzemajo, da bodo sredstva, ki jih v Sloveniji zbiramo namensko za ceste, v ceste tudi vložena, in da bo s tem sprejet predlog programa Republiške uprave za ceste, ki temelji na teh sredstvih. Potem bo možno začeti tudi z večjimi rekonstrukcijami odsekov M. Sobota—Bratonci, Črenšovci (skozi naselje), Črenšovci—Lendava, Lennart—Gornja Radgona in Bratonci—Beltinci. Borijo naj se torej za vrabca v roki, je dobredno dejal Peter Marn.

O posodabljanju regionalnih cest pa smo dobili pisno informacijo Cestnega podjetja Murska Sobota, v kateri je navedeno, da je naročena projektno-tehnična dokumentacija (te dni naj bi bila pripravljena) za cestna odseka Vaneča—Dankovci in Trate—Gornja Radgona. Komisija planskega sektorja Republiške uprave za ceste pa je izdelala predlog za naročilo nadaljnjih projektno-tehničnih dokumentacij za odseke: Križevci—Radenci, Bratonci—Doklečje, Kobilje—mejni prehod, Petrovci—Kuzma in Cankova—Sotina.

Kaj bo z lokalnimi cestami, ki so te dni marsikje tudi neprevozne, pa tokrat ni bilo govora.

Tudi na področju ptt-dejavnosti Pomurje ne more biti zadovoljno, saj v republiškem proračunu ni niti enega programa za to pokrajino, čeprav bi bilo nujno omogočiti neposredno telefonsko povezavo z Republiko Madžarsko in postoriti še marsikaj.

Še bolj negotovo je, kaj bo z železnico. Sistem je pred razpadom in med drugim bo treba drastično ukrepati pri prevozu potnikov. Kaj bo to prineslo Pomurju, nismo slišali. Rečeno pa je bilo, da ima Slovenija interes za železniško povezavo z Madžarsko in da tečejo dogovori z dvema italijanskima firmama, ki naj bi zgradili prago od Murske Sobotke do Monoštra (Szentgottharda) in potem imeli tudi določen čas koncesije za ta del železniške povezave. Menda so za takšno rešitev tudi Madžari.

Jože Graj

Trkali bodo na republiška vrata

Sedemurno zasedanje gornjeradgonske skupščine — Začetek javne razprave o proračunu in referendumskem programu — Postopek za spremembo davčne zakonodaje?

18 razpravljalcev je besedovalo o osnutku odloka o proračunu. Mihael Petek je opozoril, da proračunska poraba narašča, čeprav je vlada obljubljala, da se bo zmanjšala; rad bi tudi vedel, kje so 3 milijoni dinarjev, ki so konec leta še obstajali. Menil je, tako kot mnogi drugi (Jože Čuš, Jože Tkalec, Rudi Stelcl in Tomaž Dresler), da bi morali več nameniti krajevnim skupnostim. Poenotenje delovnih razmer zahtevajo tudi v šolstvu; prav tako so tudi kmetje prepričani, da bi morala vlada bolj skrbeti za razvoj kmetijstva.

Prevladalo je mnenje, da mora poslanec v republiški skupščini zahtevati, naj se spremeni razmerje delitve denarja med republiko in občinami. O referendumskem programu verjetno še ni bila izrečena zadnja beseda, kajti že na skupščini je bilo toliko pripomb in predlogov, da jih bodo morali dodati kot prilogo k programu. Povzetke referendumskega programa za prihodnjih pet let naj bi prejelo tudi vsako gospodinjstvo, kajti le tako lahko pričakujemo tvorbo javno

razpravo, je predlagal Dušan Zagorc. Vinko Rous je menil, da financiranje raziskave o vodi ne spada v ta program, medtem ko so delegati iz zunanjih krajevnih skupnosti menili, da je preveč sredstev občinskega samoprispevka namenjenih Gornji Radgoni in Radencem. Kljub temu pa smo slišali dve razpravi, ki sta bili med vsemi najbolj »na zemlji«. Andrej Fišinger je dejal: »Kdo bo v današnjem času sploh glasoval za občinski samoprispevek, ko pa je čedalje več brezposelnih, ljudje ne dobijo plač. Če se nam bo posrečilo to izpeljati, smo heroji.« Danilo Tirš pa je čestital predsedniku izvršnega sveta, ker je imel toliko poguma, da je priznal, kako zgrešena so bile sedanje vlade pred volitvami, da takšnega načina zbiranja denarja več ne bo.

Nosilec javne razprave o referendumskem programu bodo sveti krajevnih skupnosti, sodelovali pa bodo tudi člani izvršnega sveta.

Zelo burno so govorili o obremenitvah gospodarstva po novi zakonodaji, saj je že očitno, da

bodo tako podjetja kot obrtniki obremenjeni od 20 do 30 odstotkov bolj kot prej. Najbolj odločen je bil Tone Kumpuš, ki se mu ne zdi prav, da se zadeve pojasnjujejo in ugotavljajo šele ta

Podjetje Samada je posnelo prve posnetke z zasedanja skupščine za predvajanje na internem kanalu kabele TV. Bojda želijo skupaj z občinskimi možmi ustvariti televizijsko severovzhodne Slovenije. Tokrat naj bi za plačilo poskrbeli pokrovitelji.

krat, ko nas kaj udari po žepu. Zanima ga, če je slovenska zakonodaja res le posnetek avstrijske oziroma nemške. Tudi Milan Križan iz Mesoizdelkov je menil, da naj bo kopiranje celovito in ne balkansko, če to že moramo početi. Janez Rozman, direktor Avtoradgona, je dejal, da se bodo morali zaradi novih davkov dodatno zadolževati, Milan Kurbus iz Elrada pa je predlagal, da republiških obveznosti ne bi več plačevali, saj gospodarstvo tega ne zmore. Na odgovornost morajo poklicati republiškega ministra, ki je napovedal 10-odstotno zmanjšanje obremenitev. Izvršni svet in poslanci v republiški skupščini naj bi začeli celo postopek za spremembo davčne zakonodaje.

Bernarda B. Peček

Čudno o rafineriji

V lendavski občini niso zadovoljni s tem, kar predvideva razvojna politika gospodarstva in družbenih dejavnosti Republike Slovenije v letošnjem letu. Po mnenju občinske vlade — sestala se je prejšnji četrtek — v gradivu ni mogoče zaslediti zadovoljivih ukrepov, ki bi predvsem spodbujali nova vlaganja na manj razvitih območjih, kakršno je tudi občina Lendava. Kako potemtakem zaustaviti naglo rast nezaposlenih delavcev? Če bo gospodarstvo prepuščeno zgolj tržnim zakonitostim, ne pa deležno tudi nekaterih drugačnih, spodbudnejših ukrepov za tiste, ki poslujejo na manj razvitih območjih, bo nezaposlenost v lendavski občini kaj lahko 3-krat večja od republiškega povprečja. Že res, da je tisti, ki ponovno vraga, znatno oproščen davka od dobička, vendar je potem ponovno obremenjen z visokimi obremenitvami pri izplačilu osebnih dohodkov.

Dokaj čudna se je zdela članom izvršnega sveta tudi opredelitev v lendavski rafineriji. Dobesedno je namreč zapisano, da »se ponuja prva faza posodobitve«, ne pa, recimo, da Republika Slovenija podpira njeno posodobitev in da bo v ta namen zagotovila tudi ustrezen delež (30%) potrebnih sredstev.

Soboški proračun nižji za 11,5 odstotka

Zaradi sprememb v zakonodaji, zlasti na davčnem področju, so na seji soboškega izvršnega sveta upravičeno namenili največ pozornosti gospodarskim gibanjem, javni porabi in občinskemu proračunu. Kot poudarjajo, je treba tržnemu načelu gospodarstva prilagoditi vse kriterije in tudi javno porabo, v podjetjih z izgubo pa bodo morali takoj izdelati sanacijske programe in pred poslanci občinskega parlamenta zagovarjati njihovo

upravičenost. Premalo odziva pa je bilo v podjetjih tudi pri načrtovanih tehnoloških presežkih zaposlenih.

Med konkretnimi aktivnostmi soboške vlade velja omeniti projekt Goričko, kjer so se naslonili na večjo pomoč ustreznih institucij, iskanje novih programov, usposobitev neizkoriščenih objektov, spodbujanje podjetništva in kmetijske pridelave. Tudi preoblikovanje v družbenih dejavnostih in gospodarski infra-

strukturi naj bi prispevalo k večji racionalnosti in razbremenitvi gospodarstva. Ker pa je javna poraba v soboški občini med najnižjimi v Sloveniji, so se zavzeli za njeno izenačitev v vsej republiki.

Prav iz teh predpostavk izhaja na seji soboške vlade podprti osnutek odloka o občinskem proračunu za leto 1991, ki je v primerjavi z lanskim nižji za 11,5 odstotka. Ker republiški proračun še ni sprejet in tako tudi ni dokončne delitve sredstev za dopolnjevanje občinskih proračunov, je določitev obsega sredstev za javno porabo v soboški občini, ki naj bi znašala nekaj čez 403 milijone dinarjev, še odprta. Posebno zato, ker še vedno ni zagotovljenih nekaj nad 100 milijonov dinarjev, kolikor naj bi soboška občina dobila iz republiškega proračuna. V občinskem odloku so tudi opredelili, da se bo del proračunskih sredstev za gradnjo lokalnih cest, vodovodnih in komunalnih objektov v krajevnih skupnostih delil po novem tako, da bodo 75 odstotkov namenili vsem, 25 odstotkov pa za prednostne programe manj razvitim krajevnim skupnostim. Za pokritje potreb zdravstvenega varstva pa so predlagali, da se veljavna stopnja z 0,45 poveča na 0,66 odstotka, s čimer bi pridobili 4,2 milijona dinarjev dodatnih sredstev.

Milan Jerše

Z MEDREGIJSKEGA POSVETA OBRTHNIH ZDRUŽENJ

Kmalu obrtne zbornice

V hotelu Ajda v Moravskih Toplicah so se sešli predstavniki obrtnih združenj Pomurja in Podravja. Kritika Zvezi obrtnih združenj. Zahtevki za znižanje obveznosti

Predvidoma s 1. aprilom naj bi imeli v Sloveniji namesto (do)sedanjih obrtnih združenj obrtne zbornice, ki bodo ddolovale v sestavi Gospodarska zbornica Slovenije. Vse to pa ne pomeni, da bodo pravila občinskih zbornic uniformirana, kajti na določenih območjih so razlike, ki jih ni mogoče kar tako zaobiti. Na posvetu v Moravskih Toplicah pa so ugotavljali, da so na območju Pomurja in Podravje enaki interesi, potrebe ... zato so teze za sestavo statuta občinskih obrtnih zbornic dokaj poenotili. V zbornice se bodo obvezno vključevali redni obrtniki in tisti, ki bodo imeli (izjemoma) dovoljenja za popoldansko obrt, prostovoljno pa se bodo včlanjevali zasebni podjetniki, za katere sicer velja obvezna včlanitev v gospodarsko zbornico. Obrtne zbornice naj bi po novi zakonodaji dobile bistveno višje, širše pristojnosti, kot jih imajo zdaj obrtna združenja. Tako naj bi bile pristojne za izdajanje uradnih potrdil, recimo o primernosti nekoga za pridobitev posojila potem za izvozno-uvozne posle, gmojni status ... presojale bodo o uresničevanju oziroma kršenju dobrih poslovnih običajev in tako naprej.

Predstavniki obrtnih združenj pomurske in podravske regije pa bodo na posvetu v Moravskih Toplicah opozorili tudi na ta čas najbolj perečo problematiko. Tako so se strinjali, da je treba dovoljenja za popoldansko obrt ukiniti, tak način dela pa naj bo dovoljen le izjemoma, recimo za pravo kovaštvo, boljše rešeno: podkovaštvo (podkovanje konj), pletenje košar, popravo čevljev ... pa še pri tem je treba stremeti, da bo ta izjema veljala le za dejansko problematična območja. Odposlanci obrtnikov so zahtevali ukinitve 12-odstotnega davka na plačilno listo delavcev, kajti ta odhodek je velika obremenitev in neugodno vpliva na zaposlovanje delavcev. Zahtevali so davčne olajšave ali pa celo oprostitev teh, ko obrtnik vplaga denar v naložbe v zvezi z obrtjo, ki jo opravlja ali pa jo namerava opravljati kot razširitev dejavnosti ali pa povsem novo dejavnost. Sedaj je namreč davčna oprostitve le 10-odstotna. Obrtnikom tudi ne gre v glavo, zakaj bi morali plačevati prispevke in davke iz bruto osebnih dohodkov na denarna nadomestila za čas bolniškega dopusta. Povsem logična je tudi zahteva, da je treba višine akontacij prometnih davkov in dohodnine vezati na plačano realizacijo, in ne kot predpisujejo zdaj, ko je treba plačati od zneskov na izstavljen račun, kajti plačila zelo kasnijo ali pa jih sploh ni. Enaka je zahteva avtoprevoznikov, ki plačujejo poseben 5-odstotni davek od zneskov na svojih računih. Oglasili so se tudi predstavniki gostincev, ki po novem nimajo več nižjega prometnega davka, pač pa je tarifna postavka prometnega davka enaka, kot jo imajo trgovci; dejansko pa plačajo več, kajti prometni davek obračunavajo od prodajne cene pijače, te pa so seveda v gostinstvu višje.

Na posvetu v Moravskih Toplicah pa so bili zelo kritični do svoje Zveze obrtnih združenj Ljubljana, češ da se je preveč ukvarjala s svojo organizacijo, ne pa z življenjskimi vprašanji obrtnikov, zato so ji poslali protestno pismo. Sicer pa jo bodo kmalu ukinitili.

Š. Sobočan

Trening trenerjev

Ta teden poteka v Radencih seminar Celovit podjetniški pristop k razvoju podeželja. Čeprav se zdi že naslov nekoliko zapleten, poleg tega prihajajo predavateljice iz Avstrije, Anglije in Italije, je vsebina povsem jasna: usposobiti svetovalce, pospeševalce in vodje projektov, ki so zadolženi za razvoj podeželja.

Pobudnik šestdnevnega seminarja, ki poteka od 4. do 9. marca v hotelu Radin v Radencih, je Studio podeželja Nov'na, večino stroškov usposabljanja pa krije Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zaradi posebnega načina dela je število udeležencev omejeno; čeprav je bil interes zelo velik, so jih lahko sprejeli le 20. Izbrali so interese s tistih območij, kjer so že naročili ali uresničujoče določene projekte razvoja podeželja. Seminar temelji na delu po skupinah, vodijo pa ga tri svetovalke FAO: Agnes Gannon (ki bo prevzela tudi vodenje projektov Nov'ne), Maria Nejez in Maureen Lally.

Stik z njimi so navezali prek zveznega izvršnega sveta, vendar pa povabilo vlade ne bi bilo zadosten razlog. Svetovalke FAO so se odločile za organizacijo seminarjev zaradi zanimivih programov Nov'ne. Kmetijstvo, tako kot je, ne more biti več edina gospodarska in razvojna osnova podeželja. Nekaj projektov je že zastavljenih (pripravljenih za uresničitev), vendar pri tem nimamo dosti izkušenj. In cilj tega seminarja je ravno usposabljanje razvojnih ekip oziroma vodij projektov za razvoj podeželja (Training of trainers). Ni namreč dovolj narediti dober načrt razvoja, ampak morajo biti ljudje tudi primerno »usposobljeni«. Raziskave so potrdile, da je na podeželju najbolj uspešno delo v skupnostih, v katerih sodelujejo predvsem domači ljudje. Pospeševalci kmetijskih združenj, svetovalci in člani izvršnih svetov bodo torej morali znanje, ki ga bodo ta teden dobili v Radencih, prenesti še naprej.

Bernarda B. Peček

Še enkrat o plačah v Tehnostroju

Znano je, da je podjetje Tehnostroj 25. januarja letos začelo v stečaj, ne da bi 299 delavcev pred tem prejelo plače za december in januar. V reševanje tega problema se je zato vključil tudi izvršni svet občinske skupščine v Ljutomeru. Kot smo že poročali, je na zadnji seji sprejel sklep, da istemu Tehnostroju odpiše plačilo občinskih prispevkov iz OD za november in december, za januar pa odloži to plačilo do konca aprila. Bile so obljube, da bo potem tudi republika odložila svoje terjatve za december in januar (skupaj okrog 1.672.000,00 dinarjev). Toda pred dnevi je prišlo iz Ljubljane sporočilo, da odlog ne pride v poštev. Stečajni upravitelj Stefan Ščap je moral zato najti drugačno rešitev — uspel je dobiti posojilo, tako da bodo delavci končno danes (v četrtek, 7. marca) le prejeli zamanjene plače za december in januar. Drugi njihovi zahtevki pa bodo šli v stečajno maso. Tudi v »novem« Tehnostroju s plačami še niso na čistem, temveč so vsi delavci prejeli le (neto) predplačila v znesku 3.000,00 dinarjev.

Jože Graj

Koliko nas je (bo) in kaj imamo

Marčni mir

Ta svet je dokaj narobe svet. Marča bi se morale vojne začeti, namesto tega pa se, kakor kaže, vsaj ena končati? Vojna v zalivu.

Ime meseca marca prihaja od imena boga Marsa, boga vojne. Z začetkom pomladi, marca torej, so stari Rimljani začeli eksercirati in se pripravljati na vojno. Šli so ven na Marsove poljane in rekli: si vis pacem, para bellum — če hočeš mir, se pripravljaj na vojno! — Februar je minil. Ime tega meseca prihaja od latinske besede februare, kar pomeni očistiti. Februarja so se Rimljani obredno očistili. Tudi s tepežem, s šeskanjem. Tako, kakor smo se mi nekdanji šeskali z enoletnimi šibami tam okrog novega leta, ob koledovanju, ko smo hodili »po pametovon«. Ah, kje je že to.

Naš čas je narobe čas: zdaj se kesamo in očistujemo po ubijanju, kar je slišati bolj normalno, moralno pa prav tako ni. Očistimo se malo tudi sami. Za nazaj: zdaj, ko — upajmo — ne bomo mogli več na veliko uživati v preštevanih mrtvih. Kajti čisto malo smo vendarle uživali, nikar ne tajimo. To je v človekovi agresivni in morbidni naravi, človek pa ni najbolj krotka žival. Vojna v zalivu bo dolgotrajna, smo govorili. Iraška armada je četrta najmočnejša na svetu. Z drugimi besedami se je s tem hotelo reči: če bomo uživali v krvi. — Zdaj pa nenadoma: konec vojne!

Je že res, da mi tukaj na obeh bregovih Mure nismo ne vem kakšni vojaki, nas razburkana marčevska kri nikoli v zgodovini ni gnala v bojne pohode. Očistili smo se, ne samo februarja, marveč skozi vsa zimo, ker smo se postili, vendar si tega dolgotrajnega posta naši predniki niso naložili iz izvoljenega asketizma, marveč iz nje. Marča so se potem kvečjemu pogladi na prvo zelenjavo, ker so bili lačni.

Razlogov za mirovno-očistevalno angažiranje pa imamo kljub temu na pretek. Zato, ker smo polni nekrofilije. Mi ljubimo smrt (nekrofilija je ljubezen do smrti). Radi si jemljemo življenje. S samomori prav tako kakor s tem, kako ravnamo z okoljem. V klasični samomorilnosti vodimo že nekaj časa, zdaj smo slovenski prvaki še v neklasičnem samomorilstvu.

V Delu z dne 27. februarja 1991, v prilogi Znanje in razvoj, v članku Bolezen večino izvezejo onesnaženo okolje in razvade, spet enkrat stopamo skozi Marsov slavolok Samoubijanja.

Murskosoboška zdravstvena regija ima največjo povprečno letno incidenco raka na Slovenskem. Članek povzema izsledke iz Analize umrljivosti prebivalstva v Sloveniji zaradi raka, ki je v povezavi z onesnaženim okoljem: največ raka na želodcu je v Murski Soboti, v desetih letih se je umrljivost za rakom najbolj povečala v Murski Soboti (za 15,5 odstotka). Edino pri raku na dojkah smo na zadnjem mestu. Hvala bogu.

Ubijamo se, mar ne! Morbidno se šesamo po svojem ljudskem telesu. Zato bi bil čas, da naposled stopimo, v tem narobe svetu, v mirovniški bojni pohod za čisto okolje. Saj v takšnem okolju kmalu ne bo mogoče več uresničiti niti tradicionalnega marčevskega naskoka na regat. Svet je res perverz: včasih se je prej očistili in potem ubijali. Mi se ubijamo, ker nismo očistili, ne v srcih in ne v glavah.

NAS BO ZA TISOČ VEČ V POMURJU?

Prvi cilj popisa je torej število prebivalcev, ob osnovnih podatkih pa tudi, kje delajo oziroma obiskujejo šolo, nacionalna pripadnost, materni jezik, šolska izobrazba ali šola, ki jo obiskujejo, število živorojenih otrok, kraj in občina, iz katere so se doselili, leto doselitve, poklic oziroma poklic hranilca, poklic očeta ali matere, občasno opravljanje kmetijskih del, družbenoekonomski položaj, dejavnost in viri sredstev za preživljanje ter še nekateri drugi podatki. Popis bo zajel tudi naše državljane, ki delajo ali živijo v tujini. Ker bodo ravno prvi teden popisa velikonočni prazniki, bo večina najbrž tedaj v domačih krajih, sicer pa bodo popisovalci zbirali podatke pri njihovih najbližjih sorodnikih. Zvezni zavod za statistiko pa je poleg tega poslal na vsa konzularna predstavništva naše države v tujini pomožne popisnice,

Ob popisu kmečkih gospodarstev bodo zbrani podatki tudi o številu krav, telet, brejih telic, svinj, ovac... Foto: J. G.

ki jih bodo lahko dobili zdomci, jih izpolnili in poslali občinskim popisnim komisijam v tistih občinah, kjer imajo stalno prebivališče. Ker pa so te pomožne popisnice samo v srbohrvaškem jeziku, so slovenski zdomci, kot smo slišali te dni, precej ogorčeni. Zvedeli pa smo, da bo vendarle poskrbljeno tudi za slovenski prevod, ki bo objavljen v revijah Rodna gruda in Naša Slovenija. Pred 10 leti je bilo v tujini okrog 6000 pomurskih delavcev.

Ta številka se je medtem zmanjšala za okrog 2000, sicer pa bo dal popis natančnejše podatke — tudi o tem, koliko živi na tujem otrok naših zdomcev.

V Pomurju so ob popisu leta 1981 našli 130.442 prebivalcev. Sedaj naj bi bila ta številka skoraj za tisoč večja, vendar pa vse kaže, da je število naraslo samo v radgonski in ljutomerski občini, medtem ko je v lendavski in soboški celo upadlo.

GOSPODINJSTVA IN NJIHOVA STANOVANJA

S popisom pa bodo posebej zbrani tudi podatki o gospodinjstvih. Tako bo popisovalce zanimalo, na katero osebo se vodi gospodinjstvo, kdo so člani in druge osebe, ki stanujejo v gospodinjstvu ob popisu, točen naslov, sorodstveno ali drugo razmerje posameznih članov gospodinjstva z osebo, na katero se leto vodi, kdo je nosilec stanovanjske pravice, način preskrbe s pitno vodo, ali poseduje gospodinj-

12. člena Zakona o popisu:

»Podatki, zbrani s popisom, se lahko uporabljajo samo za statistične namene, razen tistih, ki bodo uporabljeni za vzpostavitev registra stavb in stanovanj ter registra kmečkih gospodarstev.«

12. člena:

»Osebe, zaposlene v Zavodu Republike Slovenije za statistiko ali pri drugih izvajalcih popisa iz 23. člena, ki pri svojem delu zvedo za vsebino podatkov, zbranih s popisom, ki se nanašajo na določene ali določljivega posameznika, so dolžni varovati kot uradno tajnost. Obveznost varovanja uradne tajnosti velja tudi po prenehanju delovnega razmerja.«

Dolžnost varovanja uradne tajnosti iz prejšnjega odstavka velja tudi za člane občinskih popisnih komisij, inštruktorje in popisovalce.

stvo lastno zemljišče ali ga je dalo ali pa vzelo v najem, pa tudi osnovni podatki o živinskem stališču, perutnini, čebelnih panjih idr.

V popisu leta 1981 so bila v Jugoslaviji drugi popisana tudi vsa stanovanja in tako bo tudi sedaj. Zbrani bodo podatki o številu stanovanj (nastanjena, nenanstanjena, občasno nastanjena, počitniške hiše, družinske hiše, zasilna nastanjena stanovanja), njihova velikost (število sob, površina), starost, opremljenost (električni tok, vodovod, kanalizacija, centralno ogrevanje) in lastništvo, v povezavi s podatki o gospodinjstvih in prebivalcih pa tudi o nastanjenosti stanovanj. Posebej bodo zapisani tudi podatki o stavbah (namembnost, lastništvo, višina oz. število nadstropij, o materialu, iz katerega so zgrajene zunanje stene, in opremljenosti stavbe z napeljavami (el. tok, vodovod idr.). Vse je potrebno vedeti z vidika prostorskega načrtovanja, pa tudi z vidika stanovanjsko-komunalnega gospodarstva.

Sodelovanje pri popisu bo obvezno, ne bo pa obvezno odgovoriti na vsa vprašanja, denimo o narodnostni pripadnosti in veroizpovedi. Popisovalci na narodnostno mešanem območju bodo morali na željo ljudi pogovoriti v enem ali drugem jeziku, odgovore pa bodo sicer zapisali v slovensčini, da bo možna lažja in hitrejša obdelava.

KOLIKO ZEMLJE, KRAV, SVINJ, SADNEGA DREVJA...

Pri vseh gospodinjstvih, ki bodo po statistični definiciji imela kmečko gospodarstvo, bodo popisovalci zbirali podatke o zemljiščih (tudi najemnih), sadovnjakih, vinogradih, kmetijskih strojih in prevoznih sredstvih, agrotehnikah in zmogljivostih kmetijskih objektov. Tako bodo s kasnejšo obdelavo teh podatkov lahko ugotovili, koliko imamo obdelovalne zemlje, kar je pomembna informacija za nadaljnje načrtovanje izkoriščanja razpoložljivih zemljišč. S preštevanjem posameznih vrst in kategorij živine pa bodo zbrali podatke za manjše teritorialne enote (naselja in občine), jih primerjali z že zbranimi podatki na osnovi raznih anket in tako dobili osnovo za izdelavo novega vzorca o številu živine. Odgovori na vprašanja o osnovni čredi (število krav in brejih telic, kobil in brejih zrebic, plemenskih ovac, svinj in brejih mladih svinj) pa bodo pokazali, kakšna je reprodukcijska sposobnost naše živinoreje. Prav tako bo ugotovljeno število rodni in nerodni dreves v sadovnjakih ter število vinskih trti. Večina teh podatkov bo ponovno zbrana po 30 letih. V Sloveniji bomo dodatno poizvedovali tudi o tem, ali ima kmečko gospodarstvo prevzemnika in če so na gruntu tudi samonakladalne prikolice. Nedvomno bo popis vsega tega zahteval precej časa.

POMURSKA VZPOREDNICE

Kako bo vse to potekalo v Pomurju? V največji, t. j. občini Murska Sobota bodo izbrali za popis 305 popisovalcev in 35 občinskih inštruktorjev. Med njimi

bo precej študentov, sicer pa tudi drugi nezaposleni, če bodo za to nalogo sposobni. Imeli naj bi vsaj srednješolsko izobrazbo, poznati pa bodo morali tudi popisni okoliš, in če je to dvojezično območje, tudi madžarski jezik, v največjem romskem naselju (Pušča) pa romščino. Kot nam je povedal predsednik občinske popisne komisije Drago Šiftar, bodo storili vse, da bo to res potekalo, kot je treba. Zbrani podatki pa nikakor ne bodo namenjeni za izračun davkov ali kaj podobnega, temveč bodo koristili samo v statistične namene in bodo popolnoma tajni glede posameznika. Medtem so že poslali vsem lastnikom počitniških hiš poseben vprašalnik (pomožno popisnico), ker bodo v času popisa najbrž te stavbe prazne in zaklenjene. Po zakonu o popisu pa je vsak dolžan posredovati podatke, ki se od njega zahtevajo, sicer je predvidena kazen od 2.000,00 do 10.000,00 dinarjev.

V občini Gornja Radgona so prišli do spoznanja, da si s študenti ravno ne bodo mogli dosti pomagati, zato so objavili javni razpis, s katerim bodo zbrali 160 popisovalcev in 16 občinskih inštruktorjev. »Naša zahteva pa je, da morajo izbrani kandidati dobro poznati teren, morajo biti komunikativni, primerno izobraženi in taki, ki jim bodo ljudje zaupali. Pri tem bomo gledali tudi na to, da dobijo delo nezaposleni,« nam je med drugim povedal predsednik občinske popisne komisije Janko Kralj. Omenil je tudi, da združevanje popisnih okolišev, kot se je to dogajalo ob minulih popisih, ni dalo zadovoljivih rezultatov, zato tega ne bodo več prakticirali.

V občini Lendava bodo izbrali 102 popisovalce in 10 inštruktorjev. Pri tem si bodo pomagali zlasti s seznamom nezaposlenih, vendar bodo morali imeti kandidati vsaj srednješolsko izobrazbo, tisti, ki bodo popisovali na dvojezičnem območju, pa morajo aktivno obvladati madžarski jezik. V ta izbor se je posebej vključila tudi madžarska narod-

V Pomurju je okrog 2.000 stavb, ki jim po domače pravimo vikendi, v resnici pa gre v večini primerov za vinske kleti in zidance, ki jih lastniki uporabljajo za občasna sezonska dela v kmetijstvu (predvsem vinogradništvu). Torej ne moremo govoriti, da so te stanovanja za počitek in rekreacijo. Takšne počitniške hiše so večinoma ob morju, v planinah, ob jezerih in drugod. Nekaj 100 pa se jih bo najbrž našlo tudi v Pomurju. In to bodo morali oceniti popisovalci. Težko delo zanje!

Če bili takšni prizori na ulicah mest in vasi (tale posnetek je iz Gornje Radgone) pogostejši, bi prav gotovo zaustavili proces staranja pomurskega prebivalstva.

(Foto: J. G.)

nostna samoupravna skupnost. Predsednica občinske volilne komisije Marija Hajoševa pa je zahtevala od Zavoda za statistiko Republike Slovenije dodatno pojasnilo glede popisa stanovanj, ki se uporabljajo za počitek in rekreacijo. »Nikakor namreč ni jasno, kako razvrstiti vinske kleti na vinorodnih območjih. Glede na naravo dela v vinogra-

pojma stanovanja, namenjenega za počitek in rekreacijo, ki je v vinski kleti.« Pokazalo se je, da je bilo to vprašanje zelo aktualno, saj so pisni odgovori poslali kar vsem predsednikom občinskih popisnih komisij. V pojasnilu je med drugim zapisano, da v kolikor je v stavbi ne glede na krajevno ime (vinska klet, zidnica ipd.) tudi stanovanje, ki ustre-

Nekaj demografskih ugotovitev

Fden izmed ciljev vsakega popisa prebivalstva, pa tudi tega, ki je pred nami, je popisati ljudi ali ugotoviti demografska gibanja oziroma vitalnost naroda. Resda te podatke zbira tudi upravna statistika, zato bo morda zanimivo po popisu primerjati dobljene podatke. Upravna statistika pa nam daje tudi močno podlago za predvidevanja ali pričakovanja.

V Sloveniji so leta 1971 popisali 1727 tisoč 137 ljudi (48,4 odstotka moških in 56,6 žensk), v desetih letih ali do prihodnjega popisa se je to število povečalo za 19 tisoč 151.

Slovenija ima demografske procese, ki jih pozna razviti svet, to pa je tudi staranje prebivalstva. Slovenci smo namreč že 1931. leta postali star narod. Prav zato je zanimivo videti starostno sestavo. Leta 1971 smo imeli 33 odstotkov prebivalstva, starega do 19 let, deset let pozneje tri odstotke manj. Delež ljudi, starih od 20 do 44 let, je v predzadnjem popisu znašal 37 odstotkov (deset let pozneje 45 odstotkov), od 45 do 59 leta 14,7 odstotka (leta 1981 17,8) ter 60 let in več 15,1 (popis 1981 14,2 odstotka).

Za sliko o Pomurju moramo poseči v leto 1953, ko je tu živelo 132 tisoč 745 ljudi, leta 1971 pa so popisali 129 tisoč 410 ljudi in leta 1981 130 tisoč 442. Do leta 1981 se je prebivalstvo Slovenije povečalo za 9,5 odstotka, v Pomurju je pa bilo tega leta še vedno za 1,7 odstotka manj ljudi kot leta 1953.

Največji upad pomurskega prebivalstva je med leti 1953 in 1961, ko se je zmanjšalo kar za 4,1 odstotka. Število prebivalstva starostne skupine do 19 let se je v Pomurju močneje slabšalo kot v Sloveniji. Število prebivalcev te skupine se je v obdobju 1961 do 1981 zmanjšalo kar za 16,7 odstotka (Aktualna tema) v lendavski občini pa celo za 24,9. Na neugodno starostno sestavo prebivalstva kaže tudi indeks starosti, ki je razmerje med starostno skupino nad 60 let in skupino do 19 let. Ta indeks znaša za Slovenijo za leto 1981 0,46, za Pomurje 0,56.

Toliko torej o osnovnih ugotovitvah po popisih prebivalstva, uradna statistika let po popisu 1981 pa samo potrjuje pričakovanja o nadaljnjem slabšanju demografske podobe — tako v Sloveniji kot v Pomurju.

Ce Slovenija se ima tako imenovani pozitivni naravni prirastek (to je razlika: živorojeni in umrli), je ta v Pomurju postal negativen pred tremi leti. Leta 1987 je bilo v Pomurju kar 112 več umrlih kot rojenih. V letu 1988 je imela Gornja Radgona prirastek 50, Lendava 58, Murska Sobota pa celo 91. Pozitivni naravni prirastek je tega leta bil le v ljutomerski občini — 21. Izračunani vitalni indeks (nanj pomembno vpliva starostna skupina prebivalstva, starega nad 65 let) pa je bil za Pomurje leta 1988 94,9 (Gornja Radgona 122,4, Lendava 80,5, Ljutomer 110,5, Murska Sobota 88,8), Slovenski pa 131,8.

In ker je po statističnih podatkih v Pomurju leta 1989 živelo 131 tisoč 922 ljudi (Gornja Radgona 21717, Lendava 26714, Ljutomer 18965, in Murska Sobota 64526) — ali potem lahko pričakujemo, da homo ob tem popisu dosegli tisto številko, ki je bila zapisana leta 1953?

mh

dih je popolnoma jasno, da so ti prostori namenjeni v večini primerov izključno za opravljanje gospodarske dejavnosti, ne pa za rekreacijo in počitek. Na območju naše občine je približno 1.000 takšnih kleti, in če hočemo le-te zajeti s popisom, moramo imeti jasne kriterije glede opredelitve

za definicija stanovanja, bo moral popisovalec oceniti, ali bo tako stanovanje razporedil med stanovanja za počitek in rekreacijo ali pa v stanovanje, ki se uporablja v času sezonskih del v kmetijstvu. Prav gotovo je velika večina slednjih, vseeno pa je ostalo nekaj nejasnosti.

Podobno je v občini Ljutomer, kjer bodo izbrali 90 popisovalcev in 10 inštruktorjev. Podpredsednica občinske volilne komisije Mirjam Tominec nas je seznajala, da je občina razdeljena v 3 kategorije, na mestni predel (Ljutomer), strnjena naselja (v nižini) in hribovit predel. Glede na to, kje bo kdo popisoval, bodo razlike pri plačilu storitve. Popis bodo zaupali dijakom, študentom in nezaposlenim (v večini primerov), pogoj pa je, da imajo najmanj poklicno šolo. Do začetka akcije bo treba pojasniti tudi, kdo bo popisoval stanovanje Doma oskrbovancev Lukavci in gojence Vzgojno-izobraževalnega zavoda Veržej, saj imajo eni in drugi stalno bivališče večinoma v drugih občinah.

Priprave na popis v Pomurju torej potekajo, kot je to predvideno v Republici Sloveniji. Potem ko bodo povsod izbrali popisovalce in inštruktorje, bodo pripravili posebne seminarje, na katerih se bodo usposobili za konkretno delo. Prvega aprila pa se bo začelo zares, čeprav je to dan norčij in potegavščin.

JOŽE GRAJ

Ponovno Pomurska turistična zveza

Po skoraj 25 letih bo Pomurje dobilo pomursko organizacijo, ki bo povezovala ne le turistična društva ampak tudi vse, ki so na ta ali oni način povezani s turizmom. Zanimivo je spoznanje, da je potreba po tesnejši povezanosti obstajala ves čas, le da so organizacije, društva in občine v razvojnem vzponu videle predvsem sebe, po možnosti na prvem mestu. Enostavno niso čutili potrebe po povezovanju, saj je bilo vse v najlepšem redu. Ali res? V zadnjih letih se je vse pogostejše omenjala potreba po ustanovitvi pomurske zveze ali združenja, ki bi povezovalo turistične dejavnike. Tisti, ki se ukvarjajo s prodajo turističnih zmogljivosti, ugotavljajo, da samo hotel ni »na prodaj«, da prodajajo pravzaprav celotno pokrajino. Torej potrebujejo tudi dobro predstavitev celotne pomurske turistične ponudbe. Te pa ni. In končno: k sodelovanju jih je prisililo tudi dejstvo, da je gostov vse manj, konkurenca pa vse večja.

Pred nedavnim so se na Gospodarski zbornici za Pomurje v Murski Soboti uspešno sestali člani iniciativnega odbora za ustanovitev Pomurske turistične zveze, priprave pa vodi Erih Mohorko, ki je uspel povezati turistična društva ljubomerske občine.

Kakšen je osnovni namen zveze, verjetno ne zgolj povezava turizma?

»Ne, to absolutno ne. Cilj je povezati ne le turistična društva, ampak tudi vse druge organizacije, ki dopolnjujejo turistično ponudbo v regiji. Novo je, da lahko ima tudi podporne članke, to pa so lahko podjetja, obrtniki, organizacije, zveze in fizične pravne osebe. Gre tudi za to, da prikažemo, predstavimo turistični razvoj v celoti in enotno navzven. Do sedaj so to počele posamezne družbene organizacije.«

Na kakšen način boste to počeli, iz izdajo prospekta?

»Prospekt so izdali pred kratkim! Najprej bi pripravili kolektar turističnih prireditev v Pomurju. Te bi tudi razvrstili, redno tedensko objavljali v časopisu. Vsak teden bi imeli svoj kotiček turizma. V mislih smo imeli tudi sodelovanje pri skupnih ak-

Erih Mohorko: »Vse je že pripravljeno za ustanovitev Pomurske turistične zveze, tako da bomo najverjetneje marca sklicali ustanovno skupščino.«

cijah, ocenjevanjih. Katalog turistične ponudbe pa bi bil naslednja zadeva, vendar ga v tem letu še ne bo mogoče izdati, ker moramo zbrati ogromno podatkov. Poleg kolektarja prireditev bi lahko izdajali tudi druge edicije, spote. ... Delo bomo imeli razdeljeno po komisijah.«

Kakšen bo imidž Pomurske turistične zveze oziroma kako boste predstavljali Pomurje?

»Govorili smo tudi o tem, da več ne bi uporabljali znaka Turistične zveze Slovenije s Triglavom, ampak bi imeli v pečatu in drugod znake, ki simbolizirajo našo pokrajino. Na primer Klas, ker smo žitno območje, morda škorkljo, vinsko trto in seveda osnovo pomurskega turizma — termalne vrelce. Verjetno bo to troje: klas, termalna voda in grozd.«

Pričakujete sofinanciranje vseh v Pomurju, nekaj pa naj bi dobili tudi iz turistične takse?

»S turistično takso bo verjetno težje, ker nam občine ne prikazujejo natančno, koliko takse letno zberejo, vendar se bo to dalo ugotoviti. Vendar pa si s to takso ne bomo mogli dosti pomagati. Upamo na pomoč večjih podjetij, proizvodnih in trgovskih, gostinstvo, obrtnike, pošto, banke, kombinat, kmetijske združenja. ... Kajti vsi ti morajo imeti interes, da podprejo ustanovitev in delovanje Pomurske turistične zveze, saj so vsi tako ali drugače povezani s turizmom.«

Bernarda B. Peček

Zavod za časopisno in radijsko dejavnost
Murska Sobota

objavlja

dela in naloge

NOVINARJA KOMENTATORJA

v uređištvu Vestnika

Pogoji:

— visokošolska ali višješolska izobrazba družboslovne smeri z delovnimi izkušnjami v novinarstvu

Delo bomo sklenili za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Prijave sprejemamo do 20. marca 1991 na naslov: zavod za časopisno in radijsko dejavnost, Murska Sobota, Titova 29.

Sindikati zahtevajo zaščito delavca

Nova zakonodaja ne gre najbolj na roko zaposlenim — Večja zaščita kapitala kot delavstva — Bolj upoštevati delavčev prispevek

Resorsko pripravljena nova zakonodaja nima skupnega imenovalca, tega pa vidijo pomurski svobodni sindikati v socialnem programu, ki naj bi zagotavljal osnovne možnosti za normalno življenje delavcev in občanov. Gre zlasti za predložena besedila v zakonih, ki podrobneje opredeljujejo financiranje javne porabe, uresničevanje načel o delovnih razmerjih, o zaposlovanju in zavarovanju ob brezposelnosti, stanovanjskem zakonu in še nekaterih drugih. Kot opozarjajo v sindikatih, je vsa nova zakonodaja naravnana tako, da zaščiti kapital, na delavstvo pa se kaj malo ozira. Čeprav razumejo, da do sprememb mora priti, vendar moramo računati, da ljudje potrebujejo vsaj osnovno socialno varnost, zato pogrešajo njeno zakonsko opredelitev.

Poleg številnih konkretnih pripomb na posamezne člene v zakonih zahtevajo, da se pri lastni njeni upošteva delavčev prispevek. V tem smislu predlagajo, da se na primer objekti, ki so bili zgrajeni s prispevki, samoprispevki in na podobne načine, realno ocenijo (družbena stanovanja, zdravstveni objekti ...) in se v obliki delnic dajo tistim, ki so v njihovo gradnjo vlagali. Zakon o delovnih razmerjih, ki so ga vodstva podjetij z zadovoljstvom pri-

čakala, saj jim v znatni meri olajša odpuščanje odvečne delovne sile, pa spravlja delavce v obup. Dodatni udarec socialno ogroženim pa predstavlja tudi stanovanjski zakon.

Sicer pa je od marsikod slišati pobude, da bi zakon o dohodnini moral že pri izračunu mesečnih akontacij upoštevati družinske razmere, ki bi lahko davkoplačevalcu pomenile olajšavo po končnem obračunu davka. Skratka, gre za vrsto konkretnih predlogov ob novih zakonih, ki močno posegajo v delavčev žep. Tudi ko bi primanjkovalo denarja za poravnavo izpada zaradi neplačevanja soudeležbe pri zdravstvenih storitvah. To je seveda v neposredni zvezi z izdajo zakona o zagotavljanju sredstev za potrebe na področju socialne varnosti. Za ta zakon namreč menijo, da brez tehtnejše obrazložitve povečanja potreb povečuje obremenitve v ta namen.

Takšne so torej pripombe pomurskih svobodnih sindikatov, o katerih nameravajo seznaniti vse odgovorne na republiški ravni: tudi ob pomoči poslancev republiškega parlamenta. Potem ko bodo na osnovi upoštevanih pripomb videli, kakšne so spremembe v praksi, se bodo odločili za nadaljne korake.

Milan Jerše

Poroka ali ločitev?

Dokler ni problemov, še nekako gre. Ko pa se pojavijo problemi — in če so ti povezani z denarjem — hitro vsak pokaže pravi obraz: krivca išče drugje, poskrbeti pa želi predvsem za svojo mošnjo. Transportu gre slabo. Poslovanje je že prav kritično. Zakaj? Servisi služijo na njihov račun, slišimo. Menda namerno zavračajo s popravili, delo opravijo neakovostno (če okvaro slabše popravijo, bo vozilo spet hitro v delavnici), poleg tega pa pretiravajo s cenami. Tako je bilo pred približno tremi, štirimi leti. V Transportu so bili prepričani, da je edina prava rešitev združitev — vsak prevoznik mora imeti svoje mehanike, ki mu bo zaupal in ne bo služil na njegov račun. Temperatura med tozdoma, ki imata prostore na levi in desni strani magistralne ceste Maribor — Lendava (natančneje: v industrijski coni v Gornji Radgoni) je že tako narasla, da so tovarnjake Avtoradgone popravljali tudi drugi serviserji.

Ukrep družbenega varstva je (bi lahko) probleme rešil z levo roko. In res: vodstvo si je kot eno najpomembnejših nalog zadalo združiti Servise in Transport. Poroka pa je zdržala le eno leto. Od 1. januarja 1991 sta obe dejavnosti spet vsaka na svojem bregu, ker sta ostali vsaka na svoji strani ceste. Menda ni bil uresničen najpomembnejši pogoj ali zahteva Transporta: število zaposlenih v Servisih zmanjšati, da bo ustrezalo velikosti voznega parka.

In tako smo spet pri obtoževanjih. Kdo je kriv za težave v družbi AR-Servisi? Transport, ker jim za opravljanje dela dolguje že dva milijona dinarjev!

In tako se zgodba o dveh družbah, podjetjih in tozdi nadaljuje. Z več razumevanjem bi lahko bili oboji bolj konkurenčni, tako pa imajo od njihovih sporov koristi drugi, predvsem zasebniki.

Bernarda B. Peček

»Res nas (delegatov) ne upoštevajo!«

»Sem delegat v skupščinskem zboru, nepoklicni, se razume! V začetku sem bil tudi vnet zagovornik delegatskega sistema, priznam, tudi idealist. Dolgo nisem sprejel črnih ocen, da nas (delegati) poklicne izvršne in upravne strukture marsikdaj peljejo »žejne čez vodo!« Naivno sem tudi mislil, da si vsi, oni in mi, prizadevamo za demokratično in učinkovito politiko, ki naj stalno zboljšuje naše življenjske in delovne razmere. Delegati smo dali v našem mandatsnem obdobju vrsto predlogov za izboljšanje, na primer kakovosti življenja ljudi v našem mestu, h kateri lahko veliko prispevajo tudi organi, ki naj bi izvrševali politiko skupščine, oziroma njej odgovarjali za svoje delo. To so zlasti izvršni svet in njemu, pa tudi nam (skupščini), odgovorni upravni organi — sekretariati in drugi. Danes ugot-

vljam, da smo se v glavnem morali »bojevati z njimi«, ki so nas stalno kritizirali zaradi naših pobud, predlogov in zahtev, ki da so ideološko nestrokovne, drobnjarske, včasih tudi primitivne, sploh takšne, da oni z njimi nimajo kaj početi! Gotovo je bilo tudi kdaj tako, vendar v zamegljenem številu primerov! Njihov (podcenjevalni) odnos do delegatov pa je v veliki meri prispel k pasivizaciji delegatov, še zlasti tistih, ki izmenično hodijo na seje, pri stalnih delegatih pa ustvaril razpoloženje, da je vse njihovo prizadevanje bolj ali manj zaman, čeprav še niso vrgli puške v koruzo!«

Tako nekako je potarnal eden izmed množice poslancev v občinskih delegatskih klopih. Kjer se sprejemajo zelo pomembne odločitve za vse nas. Ali res ne-

kateri vidijo v družbenopolitičnih zborih nevarnost za odtujenost odločanja v skupščinah?

Prej bi rekli, da nimajo dovolj moči, zlati pa njihova najširša delegatska baza. Za to ni potrebna nobena raziskava, ker nam to potrjuje dosedanja praksa delegatskega sistema, ki si nehoti kopije grob. Morda pa so delegati ravnlili napačno, ko so le dajali predloge in »pobožno« čakali, da bodo »uslišani«. Odgovora pa od nikoder. Morali bi biti odločnejši in v skrajnem primeru poseči po ukrepih, kot so glasovanje zaupnice izvršnim svetom in posameznim članom. Verjetno se lahko šele takrat nadejamo nekaterih sprememb, ki pa so v sedanjem parlamentarnem sistemu nujne, če ne želimo ostati na mestu. Tudi tu je potreben korak naprej!

Milan Jerše

REZANJE POKOJNIN

Ko so cene zaradi inflacije vrtoglavno drvele navzgor, so se upokojenci borili za drugačen način usklajevanja pokojnin z rastjo osebnih dohodkov. Zaradi velike inflacije so namreč bili zelo tepeni. Komaj so si lanko leto izbrili sprotnejše usklajevanje pokojnin in si rekli: no, sedaj smo pa skoraj na konju, saj lahko damo vnučkom tudi majhno žepnino, pa se je spet začelo zapletati, pa ne zaradi inflacije, ampak velikih finančnih težav pokojninskega sklada. Ta se je namreč iz meseca v mesec zadolževal in upokojenci tega pri svojih pokojninah zaenkrat še niso občutili. Potem pa se je zapletlo tako, da je na pomoč pri reševanju finančnih zagat morala priiskovati vlada. In zato je bilo pričakovati, da tako, kot je bilo, ne bo več ostalo. In ker pokojninski sklad zaradi razkroja gospodarstva od le-tega ne more več jemati, vlada predlaga, da se reže od pokojnin. O dopolnitvi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki naj bi uzakonil znižanje pokojnin, naj bi po hitrem postopku že na prvem skupščinskem zasedanju odločala slovenska skupščina. Predlagajo, da bi pokojnine lahko usklajevali največ za toliko odstotkov, da povprečna starostna pokojnina, preračunana na znesek za polno pokojninsko dobo, ne bo presegla 85 odstotkov povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v republiki. To bo pomenilo, da bodo pokojnine realno v nekaj mesecih padle za 20 odstotkov.

Dušan Devetak, predsednik društva upokojencev v Murski Soboti, pravi:

»Med vsemi upokojenci vlada zaradi predlaganega velikega ogorčenja. Sprašujemo se tudi, od kod vladi podatek, da pokojnine dosegajo 92 odstotkov povprečnega osebnega dohodka. Ta podatek namreč ni točen, oziroma: vlada naj jasno razloži, kako je do tega podatka prišla. Ogorčeni so tudi upokojenci, ki dobivajo pokojnino iz dveh virov (doma in iz tujine). Tako zunaj kot pri nas bodo namreč obdavčeni. Dvojna obdavčitev pa se jim zdi krivična. Priznavamo, da vlada poskuša iskati rešitve, vendar je med upokojenci prava psihoza, ker ne vedo za svoj obstoj. Že itak se morajo odpovedati marsičemu, da lahko preživijo, sedaj pa še ne vedo, ali bodo dobili

pokojnino ali ne. Neko jamstvo bi vlada morala dati.

Vladi tudi zamerimo, da nam upokojencem očita, da nas je vedno več. Za to smo mi najmanj krivi, saj je sistem tak, da spodbuja upokojevanje in podjetja si, da dokupijo delavcem delovno dobo. Odmika se tudi plačilo razlike iz prejšnjega leta, zato vztrajamo, da vlada izpolni obljubo in nam petnajstega marca zagotovi izplačilo poročuna v višini 14 odstotkov. Kajti zna se zgoditi, da se bomo na ulicah znašli tudi upokojenci.«

Upokojenci so torej odločni. Vedo za težave v gospodarstvu, vendar dodajajo, da terjajo le svoje pravice. Nekateri so si tudi že izračunali, da bi bilo bolje, če bi prispevek, ki so ga dajali za pokojninski sklad, sami nalagali na banko.

Majda Horvat

REALNEJŠI PROGRAMI

V občini Lendava so imeli lani dokaj obsežen program del za področje komunalno-cestnega gospodarstva, vendar marsičesa niso uspeli uresničiti. Zato so letos pri načrtovanju predvideli oziroma skromnejši. Najvišja postavka za komunalna dela za mesto Lendava (2.800.000,00 din), poleg tega pa še posebej za ureditev hudournika pri Rondiju v Lendavi (2.200.000,00 din), krajevnim skupnostim bodo namenili za komunalna dela okrog 2.000.000,00 dinarjev, v programu pa so še obroki za odlagališče ko-

munalnih odpadkov pri Dolgi vasi (1.850.000,00 din) »kompaktor« na tem odlagališču (435.000 din) in za urejanje sanitarnega močvirja pri čistilni napravi v Črenšovcih (680.000).

JOČ

ZA POMGRAD (ŠELE) JANUARSKÉ PLAČE

Spodbudna je novica, da je soboška vlada zagotovila manjkajočih 1,5 milijona dinarjev za izplačilo januarskih osebnih dohodkov v novonastajajočem podjetju Pomgrad, to je v prejšnjem Splošnem gradbenem podjetju Pomurje v Murski Soboti, ki je pred stečajem. Tako so se dogovorili po temeljitih pogovorih s predstavniki LB-Pomurske banke, ki bo pomagala pri ureditvi razmer v novem podjetju Pomgrad. To bo posledje opravljal visoke in nizke gradnje ter galanterijske posle. S stečajem pa se večji del prejšnjih obveznosti prenaša na Pomgrad, ki bo za januar izplačal osebne dohodke delavcem, in sicer v skladu z zajamčenimi osebnimi dohodki.

M. J.

SEZNAM

kandidatov za nadomestne volitve delegata v zbor združenega dela skupščine občine Gor. Radgona na volitvah 14. 3. 1991.

Številka volilne enote: 2 (Radenska Radenci)
Voli se 1 (eden) delegat.

Kandidati so:

1. Milena ČOŠIČ, roj. 9. 9. 1953, ekonomistka, Črešnjevci 37
2. Štefan ŽALODEC, roj. 27. 7. 1942, zdravstveni delavec, Jurkovičeva 7, Radenci
- Predlagatelj: Radenska Zdravilišče Radenci, Radenska Grozd in DEMOS Gor. Radgona
3. Dušan ŽIŽEK, roj. 24. 9. 1948, geolog, dipl. inž., Kidričeva naselje 2, Radenci
- Predlagatelj: Radenska — tri srca Radenci in Radenska TPO Radenci
4. Franc ROŽMAN, roj. 20. 11. 1942, ekonomski tehnik, Marije Rožman 1, Gor. Radgona
- Predlagatelj: Radenska — tri srca Radenci

Občinska volilna komisija
Gornja Radgona

INDUSTRIJA KONFEKCIJE VELIKA POLANA

Ogrožujoči davki in konkurenca z vzhoda

Kot kaže, so v lendavski občini že prava redkost podjetja, kjer poteka delo normalno. Kakor trdi direktor Industrije konfekcije iz Velike Polane Anton Čigut, je za delavce tega podjetja zaenkrat dela dovolj. Kar 70 odstotkov izdelkov, zaščitnih oblik, gre v izvoz, večji del prek podjetja RKG iz Nemčije. Tuji partnerji so z izdelki Industrije konfekcije zadovoljni, tako da se obeta še nadaljnje sodelovanje, če ne bodo izdelki preveč obremenjeni z davki, kar bi jih podražilo in tako ne bi mogli več konkurirati tujim podjetjem, še posebej tistim z Vzhodne Evrope.

Poleg 70 odstotkov proizvodov, ki jih izvozijo, 10 odstotkov proizvodov prodajo na domačem tržišču, 20 pa podjetju Deloza, s tem, katerega del so bili do začetka prejšnjega leta, so namreč ohranili kupoprodajno sodelovanje.

V Veliki Polani izdelajo v mesecu 25.000 različnih artiklov. Da bi zagotovili potrebe, so morali nekaj časa delati tudi ponoči. Opaziti pa je tudi večje pritisk kupcev, odkar so se odprla vzhodnoevropska tržišča, še posebej češko in poljsko. Zaenkrat pa daje podjetje RKG iz Nemčije pri sodelovanju prednost slovenskim izdelkom, ker so kakovostnejši, vendar pa se tudi kakovost vzhodnoevropskih proizvodov nenehno izboljšuje.

V podjetju je zaposleno 142 delavcev, delo pa poteka v dveh izmenah. Zavedajo pa se vse pomembnejše funkcije prodaje pri poslovanju, za kar bodo morali zaposliti enega delavca, ki se bo ukvarjal le s tem. Zdaj to dejavnost opravlja direktor sam. Želijo pa tudi preiti na enozmerno delo, s čimer bi dosegli večjo produktivnost, saj popoldanska izmena ne dosega takih rezultatov kot dopoldanska, s tem pa bi tudi zmanjšali stroške poslovanja. Prostorske možnosti za ureditve tega cilja imajo. Problem pa je tudi strojna oprema, saj je precej starejših strojev, kar je posledica zanemarjanja tehničnega obnavljanja obrata v preteklosti, kar se je dogajalo v večini takih večjih združenj, kot je bila Deloza. Taka naložba bi tudi zvečala produktivnost.

Da so v prejšnjem letu poslovali z izgubo, pa vidijo glavne vzroke v nerealnem tečaju dinarja, največ pa so izvažali v drugi polovici lanskega leta, ko je to bilo še najbolj izrazito. Pa tudi letos preobremenjenost gospodarstva po Čigutovih besedah še posebno prizadeva konfekcijsko industrijo. Če bo davčna obremenitev res tako visoka, se obeta propast tudi tistih podjetij, ki sedaj še normalno poslujejo.

Ob ostri konkurenci v prihodnje pa bi v Industriji konfekcije potrebovali tudi več kakovostnejših kadrov, vendar jih za zdaj ne uspejo dobiti. Sposobnejši kadri namreč v takih razmerah neradi prehajajo iz enega podjetja v drugo. Zaposlili so nekaj pripravnikov, vendar pa bodo ti lahko dajali prave rezultate šele čez nekaj časa, saj je za delovno intenzivno, prilagodljivo proizvodnjo potrebno veliko prakse.

V velikopolanskem podjetju je delo zagotovljeno do maja, potem pa bodo potrebna nova pogajanja s partnerji. Tem pa bodo morali ponuditi kakovostne izdelke po konkurenčnih cenah.

J. Gahor

Razbremenitev in obveza TPO-ja

Podpis pogodbe o ustanovitvi mešanega podjetja Radenska — Tovarna polnilne opreme in Steinle Pack und Palettentechnik je pomembna ne le za Tovarno polnilne opreme, ki si je na ta način »rešila življenje«, ampak tudi za celotno gornjeradgonsko občino in Pomurje. Za 240 delavcev, kolikor jih je zaposlenih v tovarni v Boračevi, lahko z gotovostjo rečemo, da bodo imeli delo in službo, vendar pa bodo morali dati vse od sebe, delati dobro in disciplinirano, predvsem pa kakovostno in do dogovorjenih rokov.

Dipl. inž. Ciril Osterc je prišel v Tovarno polnilne opreme pred letom dni, skupaj z Andrejem Frangežem (ki je medtem postal predstavnik Pepsi Co na Dunaju) pa naj bi poskušala rešiti potaplajočo se ladjo. Že aprila lani sta navezala stike s Steinlom, tako da je minilo skoraj leto dni, da so podpisali pogodbo o tesnejši povezanosti. Ime Steinl je v Evropi in v svetu zelo znano, s skupnim nastopom pa bodo imeli več možnosti eni in drugi.

So vas pred podpisom pogodbe kaj »preizkušali«?

»Že pred podpisom pogodbe smo imeli nekaj manjših naročil za izdelke, ki smo jih naredili po njihovi dokumentaciji. Rok za izdelavo je bil zelo kratek. Še pred tem so prečesali celotno podjetje in si verjetno ustvarili svoje mnenje.«

So imeli kakšne posebne zahteve, na primer o številu zaposlenih?

»O kakih posebnih zahtevah ne moremo govoriti. Mi smo pri oblikovanju kolektiva izrecno

poudarili, da pri ustanavljanju mešanega podjetja ne predvidevamo odpuščanje delavcev, ker je dela čez glavo. Ob tem pa se porajata dve zahtevi odnosa do dela: terjali bomo izredno disci-

Dipl. inž. Ciril Osterc: »Veliko pomeni že optimistično razpoloženje v kolektivu.«

plino in maksimalno organiziranost. Delavci, ki ne bodo zmogli delati po zahtevah, kakršne so pomembne pri delu za zahodno tržišče, bodo premešeni na opravljanje lažjega programa v Mineralni vodi.«

Kako se bo »bolj zahtevno« delo poznalo pri plačah?

»Vse imamo načrtovano po etapah. V prvi etapi se jim ne bo poznalo, ker moramo najprej finančno pokriti stare zadeve. Pred formalnim začetkom sodelovanja moramo najprej sami poravnati svoje dolgove, ki jih imamo. Kakšen mesec in pol bomo morali vlagati več, kot pa bomo

dobili nazaj. Vendar pa bomo že sedaj nagrajevali posamezne delavce diferencirano.«

Kakšno bo ime mešanega podjetja?

»Nekaj predlogov je že, vendar nič dokončnega. Mi bi želeli ohraniti v imenu naziv Radenska

intervju

in Steinl. Firma Steinl je v Evropi zelo znana! Nekaj takega potrebujemo.«

Kaj pričakujete predvsem od tega sodelovanja?

»Mi smo se v prvem trenutku ustanavljanja mešanega podjetja psihično razbremenili, ker smo dobili delo. Obenem pa smo se strahovito obvezali, saj bo to delo potrebno dobro opraviti po vseh kriterijih zahodnega trga. Poudariti moram, da veliko pomeni že optimistično razpoloženje v kolektivu. Ljudje so pripravljeni delati, treba jih je le prav povezati. Ta povezava in dobra organiziranost pa dajeta končni učinek, to je dober izdelek. V ta namen uredničujemo v TPO-ju tudi dva projekta »čiščenja« podjetja, to sta Projekt kakovosti in Projektno vodenje dela. Učinki so že opazni.«

Za kakovostne izdelke potrebujete tudi kakovosten material?

»Če zahtevane kakovosti ne bomo mogli dobiti v Jugoslaviji, bomo kupovali v tujini. Mislim, da to ne bo težko, saj smo izvozniki.«

Bernarda B. Peček

Umrlo je Pomurje, naj živi Pomgrad!

Največje gradbeno podjetje v pokrajini ob Muri, SGP Pomurje, se s 1. marcem prenehalo z rednim delom. To je bil namreč dan stečaja, dan, ki je bil tako rekoč pričakovan, saj je imelo Pomurje že predlogo blokiran žirovačun. Skoraj vsi zaposleni, bilo jih 912, so s tem časno ostali brez službe, kmalu pa jih bo spet dobilo zaposlitev 545 v novem podjetju Pomgrad, katerega ustanovitelj je SGP Pomurje, svoje delnice pa naj bi imeli v njem tudi upniki (banka, dobavitelji opreme, kooperanti

idr.), če se bodo uspeli z njimi dogovoriti o terjatvah. To bi pomenilo precejšnjo razbremenitev za novo podjetje, ki je prevzelo pogodbene obveznosti SGP Pomurja, pa tudi pretežni del obstoječega premoženja.

Zal je bil takšen razplet tako rekoč pričakovan, saj so se dela v gradbeništvu občutno zmanjšala, lani — in še zlasti predlani — jih je »tolkla« visoka inflacija, »potolkle« visoke obresti za posojila, ki so jih bili prisiljeni najemati. Po prvotnih zamislih naj bi nastala ob stečaju iz

Pomurja tri nova podjetja, ki ne bi bila obremenjena z obveznostmi starega, vendar je končna odločitev drugačna. Se vedno pa obstajajo razmišljanja, da bi kazalo ustanoviti 3 nova podjetja, sedaj iz Pomgrada.

Delavci Pomurja pa zdaj seveda težko čakajo, kdaj bodo dobili obvestilo, da so dobili službo v Pomgradu. Slišali smo, da bodo to predvsem tisti, ki so jih ocenili kot dobre in zanesljive pri delu.

Jože Graj

—PROJEKT GORIČKO—

Obrtniki so se že oglasili

V 8. številki Vestnika smo objavili dve obvestili, ki ju ne kaže prezreti: natečaju republiških institucij za 1.000 novih delovnih mest in poziv skupščine občine Murska Sobota za vključitev v projekt Goričko. Namen obeh objav je spodbuditi podjetne ljudi, da pridejo na dan z zamisli, da bi jim družba pomagala pri uresnitvi, s tem pa tudi prispevala k nezmanjševanju števila zaposlenosti. Da pa bi bilo število vseh zaposlenih (pa naj bo to republika kot celota, regije ali občine kot posamezne enote) v kratkem spet enako tistemu izpred dveh let (v Sloveniji smo imeli le 15.000 nezaposlenih), pa je skorajda nemogoče verjeti. Zdaj imamo namreč že več kot 65.000 iskalec dela.

Dobrodošlo je torej sleherni novo delovno mesto. In ker vse možnosti za delo še niso izrabljene (bodimo pravi: nikoli ne bodo izrpane, kajti pojavljajo se nova področja dela), si pač prizadevajo za nova delovna mesta. Za soboško občino je zanimiv projekt Goričko, o katerem smo v našem listu že nekajkrat pisali. Zdaj so znova pozvali »vse občanke in občane, družbena in zasebna podjetja, zavode, obrtnike, kmetovalce in potencialne nove podjetnike, da se aktivno vključijo v iskanje in posredovanje konkretnih programov, pobud in idej...«. Po Zakonu o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij (Uradni list RS, št. 48/90) bo namreč določene projekte sofinancirala vlada, in sicer od 30 do 50 odstotkov predračunske vrednosti.

Še pred temi objavami je tudi Obrtno združenje Murska Sobota s posebnim pismom opozorilo svoje člane na možnost sofinanciranja njihovih razvojnih načr-

tov. Klic ni ostal brez odmeva, saj se je že pred omenjeno objavo v časopisu oglasilo 15 obrtnikov s svojimi željami in konkretnimi predlogi naložb na območju Goričkega. V glavnem gre za načrte za razne prizidke, novogradnje, preureditev opuščenih (beri: zapuščenih!) objektov, kot so zadrugi in vaški ter gasilski domovi. Dejavnosti: proizvodne, nekaj pa tudi s področja gostinstvo-turistične ponudbe. Obrtno združenje v Murski Soboti bo na bližnji skupščini znova predstavilo možnosti, ki jih ne kaže za-

muditi, zato prav gotovo ne bo ostalo zgolj pri sedanjih ponudbah. Sicer pa je slišati, da predlogi za razne naložbene projekte prihajajo tudi od drugih (kmetijcev, na primer), zato projekt Goričko ne bo ostal le želja, ampak dejanski projekt, ki bo temu delu nerazvitega Prekmurja pomagal h gospodarski prebuditvi in s tem obstoju ljudi pri svojih ognjiščih. Če pa bo tako uspešno, da se bodo ljudje tja celo vračali in naseljevali, potem toliko bolje.

Š. Sobočan

—LJUTOMER—

Obnova Cevovoda in novo odlagališče

Kot smo že poročali, se je na prejšnji seji občinske vlade v Ljutomeru razvila dokaj polemična razprava s predstavnikom Komunalno-stanovanjskega podjetja Ljutomer, ki je podal predlog za podražitev cen vode in kanalizacije. Člani izvršnega sveta pa niso bili zadovoljni z utemeljitvijo novih cen, češ da »kalkulacije« niso prikazane, kot bi bilo to potrebno. Sklepanje o novih cenah so zato preložili, kljub resnemu opozorilu, da so zaradi te poteze vprašljiva tudi nekatera zelo nujna komunalna dela v občini. Predvsem je to obnova glavnega cevovoda od črpalnice vode v Lukavcih do Noršinec (okrog 2.400 metrov), kakor tudi projekt čistilne naprave za črpalnice na Moti in tehnična dokumentacija za vodno oskrbo hribovitega predela Ljutomerskih gor, ki ga oskrbuje Komuna Ormož. Zelo se mudi tudi z ureditvijo novega odlagališča komunalnih odpadkov, ki je sedaj na zemljišču Imgrada v Ljutomeru. Tam je mesta le še za okrog pol leta, odlagališče pa je v dokaj slabem stanju. Če bi ga natančneje pogledala inšpekcija, predvsem okolišč, bi najbrž odkrila tudi neke sode, ki skrivajo v sebi neznano snov. Morda je tudi zelo nevarna. Ali pa je to znano in si nekateri zatiskajo oči. Le da se to ne bo hudo maščevalo!

Jože Graj

POPRAVEK

V prejšnji številki Vestnika (št. 8) smo v prispevku Elrad oddaja, a ne sprejema na strani 6. napačno oblikovali stavek »... 140 jih je moralo iti na zavod za zaposlovanje.« Morali bi je zapisati, da se je število zaposlenih zmanjšalo za 140.

Za napako se opravičujemo!

Bernarda B. P.

Varstroj odhaja, MIS prihaja

Stečajni so v Sloveniji zelo pogosti, pa tako tudi v Pomurju. »Uradni« vzrok zanje so takojimenovalne blokade žirovačunov, ko so naenkrat dospele obveznosti določenega podjetja višje kot pa je stanje na žirovačunu. Če tako stanje traja 60 dni, potem se začne postopek za stečaj. Vsaj po sedanjih predpisih je tako. V tako nezavidljivo stanje so prišli tudi v lendavskem Varstroju, zato je bil v začetku februarja uveden stečaj in imenovan stečajni upravitelj. Do 22. aprila, ko bo na sodišču v Murski Soboti narok za poskus poravnave, bodo pripravili bilanco stečajne mase, neke vrste realno (?) vrednost celotnega premoženja. Kaj se bo na sodišču izcimilo, seveda ni mogoče predvideti. Možnosti je veliko, tudi ta, da dediščino kdo v celoti kupi.

Ko smo direktorju Varstroja zastavili vprašanje o dejanskih vzrokih za dolgotrajno blokado žirovačuna in posledice (stečaj), je navedel notranje in zunanje vzroke. Notranji naj bi bili: izguba 2.300.000 mark v dinarski protivrednosti, ki so jo »iztržili« v 1989. letu. Potem so tu zaloge reprodukcijskega materiala, v katerem so bila vezana denarna sredstva, materiala pa niso ne predelali ne prodali, ampak ga iz leta v leto znova popisovali. Tudi vsi gotovi izdelki (varilni usmerniki za industrijo in polavtomati) niso v celoti našli poti do kupcev. Do stečaja jih je pripeljala tudi visoka zadolženost s kratkoročnimi posojili, za katero so plačevali visoke obresti. Zunanji vzroki, na katere niso mogli vplivati neposredno, pa so bili: močan upad naložbene dejavnosti, zato so stroji, ki so jih izdelali za neznanega kupca obležali v tovarni. Pa tudi narobe: že podpisane pogodbe niso vselej držale. Potem navajajo še nespoštovanje pravnega reda, odtegnitev denarja gospodarstvu, precejšen tečaj dinarja, politične razmere.

Glede na vse, kar se je zgodilo, je prve dni februarja 499 delavcev Varstroja dobilo delavske knjižice in so se prijavili na zavodu za zaposlovanje. V Varstroju je ostalo le še nekaj deset delavcev, ki dokončujejo izdelavo varilne tehnike, in onih, ki na veliko računajo, da bi čimprej ugotovili stečajno bilanco. Dejanska vrednost Varstrojevega premoženja je kar nekajkrat večja kot pa so njegove obveznosti, zato ne kaže zganjati panike, češ, načeli so sami sebe.

V času, ko je Varstroj zašel v finančne težave, ko niso mogli črpati denarja s svojega računa, ker so ga »zasedli« upniki..., so 30. oktobra ustanovili družbo z omejeno odgovornostjo Marketing in servis varilne opreme (MIS). Prek te firme so na samem začetku uredili le kolikotolikor nemoteno delo serviserjev. Pozneje so poskrbeli za registracijo, tako da se ta firma zdaj lahko ukvarja tudi z dejavnostjo, s katero se je Varstroj. Seveda pa so izdelavni program prečistili in v poslovni načrt zapisali, da se bodo ukvarjali le z donosnimi programi. Vsekakor je to tudi naložbena oprema za industrijo, vendar jo bodo poslej izdelovali le, če bo naročnik 30 odstotkov vrednosti plačal vnaprej. Prečesan izdelavni program predvideva le polovico vrste prvotnih izdelkov, kot so jih sicer izdelovali v 1989. letu. Primerjave z lanskim menda niso realne. Poslovni načrt, ki naj bi ga te dni končno potrdili izvedenci republiškega zavoda za zaposlovanje, predvideva le 220 delavcev. Za toliko delavcev naj bi dobili tudi denar v višini 15.000.000 dinarjev. Gre za denar, ki bi sicer pripadal delavcem, če bi bili še naprej na spiskih nezaposlenih. In kje se doznalo preostalih 280 delavcev? Na vprašanje ni direktnega odgovora. Tisti, ki slutijo, da jim MIS ne bo dal dela, se bodo morali že zdaj podvzati in si ga poiskati, kajti čas, v katerem bodo prejimali denarno nadomestilo, za čas nezaposlenosti, bo hitro potekel.

Š. Sobočan

KOMPAS

Kompasove pomurske mejne brezcarinske prodajalne v G. Radgoni, Gederovcih, Kuzmi in Dolgi vasi za vas:

- vsak dan, tudi ob nedeljah od 8. do 19. ure
- čez 1.500 artiklov veliko ceneje kot doma in na tujem
- cene v DEM, plačate v DIN po tečaju 1 DEM = 9 DIN

Spoznajte svet na številnih potovanjih, počitnicah in izletih, ki jih organizira KOMPAS, in programe, ki so vam na voljo v

POTOVALNA AGENCIJA, G. Radgona

- potovali boste iz Gornje Radgone, udobno in zanesljivo
- plačali v 3 obrokih
- informacije KOMPAS G. Radgona 74 741, 74 265

SVET JE LEP, POTUJTE Z NAMI! —

TEHNO IMPEKS, d.o.o.

Titova 26 (hotel Diana, vhod z dvorišča) MURSKA SOBOTA. tel.: (069) 25 049, odprto od 8. do 12. in od 13. do 16. ure.

PRODAJA AVTOMOBILOV IN MOTORNH KOLES

RENAULT
mazda

Bo minister likvidiral TOK?

Da stara zakonodaja za področje gozdarstva ne ustreza novi družbeni ureditvi in je potreben nov zakon, poznavalcev razmer verjetno ni treba posebej prepričevati. Žal pa prav s sprejemanjem nove zakonodaje zamujamo in ker dobršen del starega gozdarskega zakona ne velja več, vlada na tem področju neke vrste zakonska praznina. Moratorij o prepovedi sečnje v družbenih gozdovih se je s koncem lanskega leta sicer iztekel, vendar je republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano priporočil gozdarskim organizacijam, da ga še naprej upoštevajo. Tudi pri gospodarjenju z zasebnimi gozdovi je odprtih veliko vprašanj, skoraj gotovo pa je, da takšne organiziranosti zasebnih lastnikov, kot je bila doslej, ne bo več. Temeljne organizacije kooperantov bodo torej prenehale delovati, lastniki gozdov pa se bodo verjetno povezovali preko združenih oblik povezovanja.

Pa navkljub vsemu vendarle ne bi mogli trditi, da dosežanje temeljne organizacije kooperantov niso upravičile svojega obstoja. Prav one so v veliki meri prispevale k temu, da lastniki zasebnih gozdov pri gospodarjenju z njimi niso bili prepuščeni sami sebi. Gospodarjenje z gozdovi namreč ne zajema le sečnje, pač pa tudi obnovo, nego in takšno varstvo, ki bo brez škode za gozd. Posamezne temeljne organizacije kooperantov so to funkcijo opravljale z različno uspešnostjo, za tovrstno organizacijo v radgonski občini pa lahko zapišemo, da je bila med uspešnejšimi.

Zaradi zakonske praznine so se tudi v radgonski temeljni organizaciji kooperantov v lanskem letu znašli v precejšnjih težavah, zato so že v marcu sprejeli predsedniški program, ki naj bi zagotovil kolikor toliko normalno delovanje in poslovanje do preoblikovanja tovrstnih gozdarskih organizacij. Zdaj z zadovoljstvom ugotavljajo, da so zastavljene cilje v glavnem uresničili in se uvrščajo med najuspešnejše temeljne organizacije kooperantov v Sloveniji. Medtem ko so marsikje druge opravile le polovico gozdnogojitvenih del, so jih v radgonski občini v celoti uresničili, v primerjavi z drugimi v Pomurju pa so v gozdove vložili kar štirikrat več. Tudi odkupa niso ukinitili, spoštovali so 30-dnevni plačilni rok do kooperantov, pa tudi pri izplačilu osebnih dohodkov niso imeli večjih motenj.

Je pa kljub ugodnim rezultatom v zadnjem času prisotnih nekaj pripomb in kritik na račun temeljne organizacije kooperantov. V slednji pravijo, da so posredni zasebni interesi, v gonji proti njim pa posebej izstopa član občinskega izvršnega sveta, zadolžen za kmetijstvo. Ta je svojčas kot kooperant dobro sodeloval s to temeljno organizacijo, zdaj pa si prizadeva za njeno čim prejšnjo likvidacijo. Pravijo, da iz osebnih koristi, če je to združljivo s funkcijo občinskega kmetijskega ministra, pa je seveda drugo vprašanje.

Ludvik Kovač

Društvo sadjarjev Pomurja, ki je bilo ustanovljeno sredi februarja, že upravičuje svoj namen. Tridnevni seminar o rezi sadnega drevja se je udeležilo veliko ljubiteljev sadnega drevja, s posebno pozornostjo pa so sledili praktičnemu prikazu rezi, ki ga je vodil dipl. inž. Frano Lomberger.

Foto: L. Kovač

Zelena luč za namakalni sistem v Fokovcih

Da je z določenimi agrotehničnimi ukrepi možno izboljšati intenzivno kmetijsko pridelavo, smo se doslej že večkrat prepričali. Zlasti velja to za Goričko, za katero je značilna sorazmerno nizka količina padavin, od 750 do 800 milimetrov letno. Sestava tal, manjši kmetijski kompleksi in ugodni vetrovi pa so dobra osnova za razvoj sadjarstva in vinogradništva, ki sta tudi prevladujoči kmetijski dejavnosti na tem območju.

Na teh izhodiščih je zasnovan ureditveni načrt za namakanje kmetijskih zemljišč (sadovnjakov) v Fokovcih, ki so ga izdelali na Zavodu za ekonomiko in urbanizem. Ker v času javne razgrnitve in razprave ni bilo nobenih pripomb, je zdaj vse nared za začetek obsežnih del. Gre za uresničitev ureditvenega načrta za namakanje obstoječih sadovnjakov na površini 40 hektarjev in predvidenih sadovnjakov na površini 50 hektarjev v Fokovcih.

Za namakanje bi uporabljali vodo iz Kobiljanskega potoka, ki bi ga regulirali in zajeli na omenjenem zemljišču. V ta namen bodo postavili tudi drževalnik prostornine 71 tisoč kubičnih metrov, namakalni sistem pa je sestavljen iz primarnega, sekundarnega in razvodnega omrežja s kapalkami in bo uravnavan avtomatsko. Načrtujejo tudi zasadev pregrade in obrežja zadrževalnika, s čimer predvideni posegi posegi ne bi bistveno vplivali na naravno okolje. V ta namen so pridobili vsa potrebna soglasja pristojnih organov in organizacij, kot so Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor, Odbor za gozdarstvo Pomurja, Republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Republiška vodna uprava, inšpekcijske službe in drugi.

M. Jerše

V navzkrižnem ognju

Obljuba dela dolg! To, kar so stranke obljubljale v predvolilnem boju, je treba izpolniti. Mednje sodi tudi vrnitev nezakonito (vsaj za zdajšnje pojme) odvzetega premoženja. Ker pa se to samodejno ne bi zgodilo, so ustanovili Združenje lastnikov razlaščenega premoženja, v katero se je včlanilo kar 4 000 razlaščenec. Številke so še večje, saj naj bi po nekaterih podatkih po vojni tako ali drugače prizadetih več deset tisoč občanov.

Težko pričakovani zakon o denacionalizaciji se rojeva zelo dolgo, kajti obljubljali so, da bo nared do začetka letošnjega leta. Doslej so uspeli pripraviti le osnutek (naslednja faza je predlog), na katerega pa leti nožica pripomb. Po določitvi osnutka zakona je denacionalizacija vrnitev premoženja v naravi. Šele, če to ni možno, se denacionalizacija izvaja v obliki izplačila odškodnine, in sicer v obliki nadomestne stvari približno enake vrste in vrednosti ali pa v vrednostnih papirjih. Ker država nima denarja, postavlja osnutek zakona izplačilo denarne odškodnine na zadnje mesto in jo šteje za izjemno, zanjo pa se je mogoče odločiti le takrat, ko je upravičenec socialno ogrožen. Zanimivo in v nasprotju s pričakovanji vodstva Združenja lastnikov razlaščenega premoženja je tudi, da osnutek zakona ne predvideva odškodnine zaradi izgubljenega dobička. Po določitvi osnutka zakona o denacionalizaciji tudi ne bodo vrnjene nepremičnine, če služijo za opravljanje dejavnosti državnih organov in javnih služb in če bi njihovo vračanje škodilo funkcioniranju gospodarske infrastrukture in gospodarskih ter tehnoloških kompleksov.

Kdaj bo slovenska skupščina dokončno sprejela zakon o denacionalizaciji, je težko napovedovati. So pa že izračunali, da bo samo projekt denacionalizacije stal slovenske davkoplačevalce 600 milijonov dinarjev. Le kolikšna pa je vrednost premoženja, ki naj bi ga vrnil v naravi ali pa zanj izplačali denarno odškodnino ali jih sprostimo na šibkejšo vejo.

Opomba: Poznamo način rezi, da ne puščamo pri rezi čepov, ampak odrežemo veje na pristan (pri osnovi).

Tesno povezano z rezjo je tudi redčenje plodov. Redčiti moramo, ko so plodovi debeli od debeline lešnika do oreha. Na rodni veji morajo biti plodovi razvrščeni od 7 do 10 cm, le potem dobimo debele plodove in — kar je pomembno plodove dobrega okusa. Ko vse tako naredimo, se nam ni treba bati za pridelek v prihodnjem letu.

SORTE

— glavne: **independence** je ameriška sorta (1965). Rast je srednje bujna, cvetni brsti so lepo obloženi po celotni mladici, je samooplodna rodna sorta in rodnost je redna. Meso je rumeno, kožica lepe rdeče barve in v polni zrelosti se meso loči od koščice.

Flavorport — vzgojena v ZDA (1969), bujne rasti, rodi pa večino na majskih kriticah. Občutljiva je na zimsko posebo, cveti zgodaj, čeprav zori 14 dni za redhonom (breskev). Plod je 60–80 % pokrit z rdečo barvo, preostali

no ali pa v obliki vrednostnih papirjev? Tega zazdaj nihče ne ve, saj se mnogi razlaščenci ne niso oglašili. Vzrokovi za to je več: ker so dvomili, da bodo spet kdaj postali lastniki; ker ne verjamejo, da je država finančno zmožna popraviti krivice; ker so tako »osveščeni«, da se jim upira, da bi terjali nekaj, kar je sicer bilo

DENACIONALIZACIJA

nekdaj v njihovi lasti ali posesti njihovih prednikov... Da, tudi taki so!

Zakonodajalec, kot smo zapisali v začetku, strmi za tem, da nacionalizirano premoženje, na primer zemljišča, pride nazaj v roke prejšnjih lastnikov. Tam, kjer z zemljišči razpolaga družbeni sektor in jih namenja za pridelavo, tega ne bo težko izpeljati. Se pa postavlja vprašanje, ali bodo bivši lastniki voljni zemljo prevzeti v obdelovanje. Nemalo jih je medtem obubožalo, so ostareli... Po drugi strani pa je »omejitev« v sedanjem osnutku zakona, po kateri naj bi zemljo vrnil le tistim, ki imajo status kmeta. Združenje lastnikov razlaščenega premoženja je odločno proti tej omejitvi, kajti pred zakonom (o denacionalizaciji) naj bi imeli vsi enake pravice. Kar zadeva kmetijska zemljišča, naj zapišemo še to, da bi morali vrniti 80 000 hektarjev in da jih na nekaterih območjih, recimo pri Lenartu, že vračajo.

Š. Sobočan

So sadeži, podobni breskvam, vendar brez dlačic. Včasih zmotno razmišljamo, da so nektarine dobili s križanjem slive z breskvo. Nektarina je samostojna sorta, ki je nastala kot mutant breskve (mutacija-sprememba genov). Nektarina je dobila ime verjetno po pijači bogov — NEKTAR (izvrsten vonj in okus). Pri nas smo jo začeli pridelovati pred približno dvajsetimi leti, po svetu pa se je ta čas pridelovanje zelo razširilo. Pridelovanje nektarin in breskev je podobno (tehnologija rezi in vsi drugi agrotehnični ukrepi so enaki). V Evropi so najbolj razširjene v Franciji in Italiji (breskve in nektarine v razmerju 50:50). Pridelovanje nektarin ni primerno za kraje, kjer je veliko padavin (gniloba — monilija). Na Goričkem pa so za gojenje nektarin ugodne razmere. Vseeno pa je potrebno nektarine zaradi pomankanja vode namakati.

Nove sorte nektarin so nastale predvsem s križanjem nektarin z različnimi sortami breskev (i.h. halle in july elberta). V svetu so najbolj razširjene v Ameriki, kjer imajo veliko novih sort, posebno v Kaliforniji (manj padavin), kjer pridelajo 80 % celotnega pridelka ZDA.

Slabše strani nektarin: — po daljšem sušnem obdobju (če jih ne namakamo) povzroči močno deževje pokanje, — so občutljivejši na monilijo in plesen, ker imajo gladko kožico, — so občutljivejši na breskovega molja in muho, — meso je občutljivejši za od-tise in mehčanje, — plodovi so predčasno vsi enako obarvani in težko je ugotoviti pravi čas obiranja (prerano obiranje daje slab okus, prezreli plodovi pa niso trpežni, rade jih napadajo še čebele in ptice), — za pravočasno škropljenje

moramo biti bolj pazljivi kot pri breskvah. Dobre strani nektarin: — prikopna rdeča barva (moč), — gladki plodovi so primerni za kompote, ni jih potrebno lupiti, in obarvan sok, — nektarine zahtevajo podobno podnebje kot breskve, zime z nizkimi temperaturami. Zahtevajo enako zemljišče kot breskve.

NEKTARINE

Cepimo jih na divjo breskev (vinogradniško) za lažja tla in siromašno zemljo; za težja tla in dobro zemljo pa bi morala biti cepljena na slivini podlagi (brompton in san julien) — šibkejša rast in gostejše sajenje. Danes sadimo v nasadih v razdalji od 1,5 do 2 x 4 m glede na bujnost sorte in podlage. Vzgoja je ozko vreteno, kot jo poznamo pri jablanah, lahko pa jo vzgajamo v palmetni in drugi obliki.

Redčenje plodov: Enako kot pri breskvah je pomembno redčenje plodov. Moramo pa vedeti, da se breskve boljše oplodijo kot nektarine, zato jih redčimo večkrat, da vidimo, kako plodovi sami odpadajo. Dobro je, da imamo posajeno poleg nektarine tudi breskve, ki zelo dobro opravičujejo nektarine. Breskve imajo mnogo večjo oplojevalno sposobnost kot nektarine.

Takoj spomladi po cvetenju (če ni bilo pozebe) moramo obvezno dognojati z dušičnimi gnojili dva- do trikrat do konca maja. Zelo priporočljivo je namakanje (ne oroševanje). Pri nas dosega višjo ceno od breskev, vendar je na žalost premalo kakovostnih sort in sadik.

REZ

Kar se tiče nege, je rez nektarin — kot breskev — izredno pomemben ukrep. Z rezjo urejamo rodnost in rast drevesa, nektarinke in breskve rodijo na enoletnem lesu (poganjkih), ki rastejo iz dveletnega lesa. Poganjke, ki rastejo iz starega lesa, so navadno nerodni, prikrajšujemo jih na čepe — pomlajevanje in rod za naslednje leto. Ne glede na

obliko rasti je pomembno, da v mladosti pravilno uravnavamo pomožne in ogrodne veje, za razvoj krošnje. Z obrezovanjem začnemo pri vrhu, vrh močno obrežemo (sprostimo), da spustimo v notranjost drevesa sonce, kjer se bodo razvile enoletne mladice in obarvali plodovi. Rez na nektarinah moramo opravljati večkrat, osnovna rez pa naj bi bila po bratvi, takrat moramo porezati vse izrojene veje. Če tega nismo naredili, moramo rezati po cvetenju (velja za naš kraj, nevarnost pozeb), potem pa je še rez med letom, ko izrezujemo odvečne mladice in spuščamo v notranjost sonce in zrak predvsem bujnih sortah. Poletna rez je posebno pomemben ukrep pri mladih drevesih, ko formiramo krošnje. Torej z rezjo uravnavamo rodnost in rast drevesa. In končno:

— upoštevati moramo bujnost sort, — za rodnost puščati 30 do 50 cm lepo razvite mladice, tanke pa izrezati, — pred rodno mladico moramo pustiti čep (dve do tri očesa) — kot pri vinski trti (reznik-šparon).

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE GORIČKO čestita vsem dekletom in ženam ob prazniku — 8. marcu ter vabi na praznovanje v vaško-gasilski dom Nuskova.

Proslava bo jutri, na dan žena, ob 18. uri. Nastopili bodo učenci rogaševske osnovne šole, za pijačo in jedačo poskrbljeno.

Za socialdemokratsko stranko Slovenije Goričko vas prisrčno vabi g. Herman Kisilak!

POPRAVLJAM: motorne žage vseh vrst — motorne škroplilnice — motorne kosilnice
POPRAVILO DROBNE MEHANIZACIJE
MURSKA SOBOTA, Zorana Velnarja 13 (pri avtopralnici Škafar), tel. (069) 26 580

FRANCEKOV
PREMIŠLJAVANJE

— Imam le tri hektarje zemlje in hektar gozda, pa plačujem tako visoke prispevke in davke.

Kakšna bo (predvidoma) ponudba pomurskih srednjih šol?

Za učence, ki končujejo obvezno osemletko, v Pomurju jih je 1750, se bliža čas, ko bodo morali sprejeti prvo in morda najpomembnejšo odločitev v svojem življenju: kam po osnovni šoli? To misel smo najbrž že nekajkrat zapisali, kajti poraja se vedno znova, ko nanese beseda na to temo, o poklicnem odločanju in o možnostih za nadaljnje šolanje mladih. Tokrat imamo v mislih namere pomurskih srednjih šol glede vpisa v prvi letnik.

Največ prostora bo seveda na Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti, in sicer za 180 gimnazijcev, 120 šivilj oziroma krojačev, po 60 za konfekcijske tehnologe, strojne tehnike in strugarje-rezkarje-oročarje, po 30 za električarje-elektronike, električarje-motornih vozil, avtomehanike, avtoelektričarje, obdelovalce kovin, mehanike vozil in voznih sredstev ter pomožne šivilje in po 12 za prilagojeni program pomožnih šivilj in obdelovalcev kovin.

Srednja kmetijska šola Rakičan bo ponudila 60 prostih mest za kmetijske tehnike in prav toliko za kmetovalce (splošni) ter po 30 mest za kmetovalke-gospodinje in kmetijske-delavce.

Srednja družboslovna in ekonomska šola Murska Sobota bo razpisala (predvidoma) 90 mest za ekonomsko-komercialne tehnike ter po 60 za prodajalce in administrativne tehnike.

Srednja zdravstvena šola Murska Sobota bo tako kot lani razpisala 60 mest za zdravstvene tehnike.

Gimnazija Frana Miklošiča v Ljutomeru bo vpisala 2 ali 3 oddelke novincev (60 ali 90 učencev).

Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci naj bi ponudila po 60 mest za kuharje in natakarje ter 30 mest za kuharje-natakarje (nov program).

Srednja šola kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava pa bo vpisala, če bo dovolj prijav, po 30 učencev za strojne tehnike in obdelovalce kovin, 16 gimnazijcev (dvojezični program) in 20 učencev za ekonomske tehnike (tudi dvoji. prog.).

Škoda, da bo v glavnem ostalo vse kot v minulih letih. Pravzaprav je glede na (do)sedanje prakso težko pridobiti kakšen nov program. Tako, kot kaže, ne bo še nič tudi z gradbeno šolo, čeprav se o njej govori že nekaj let. Že res, da je gradbeništvo pri nas v precejšnji krizi, toda dobri zidarji bodo imeli vedno delo — če ne doma, pa v tujini.

Jože Graj

DENACIONALIZACIJA

Oglaš se tudi Hilda Mraz

Hilda Mraz, rojena Vogler, zahteva vrnitev motvarjevskih polj, stanovanjskih in gospodarskih poslopij, pa tudi del nekdanjega vrelca mineralne vode na Petanjcih

Voglerjevi so bili bogata rodbina: imeli so veliko zemljišč, vinogradov, pa tudi vrelce mineralne vode na Petanjcih. Ko je gospodar Jožef umrl, so potomci seveda dedovali. Hčerka Hilda, rojena 1913. leta, je pridobila četrtino slatinskega vrelca in veleposestvo v Motvarjevcih. Če po vojni ne bi »kapitalistov« razlastili, bi bilo še dandanašnji »izkoriščanje človeka po človeku«, kot je marksistični sistem označeval razmerja, ko so na eni strani lastniki kapitala, na drugi pa brezpravna raja.

Hilda Vogler, ki se je poročila z gospodičem Mrazom z Madžarske in je živela v Motvarjevcih, se je zdaj, ko si pri nas utira pot nova oblast, ki obljublja vrnitev premoženja prejšnjim lastnikom, oglašila iz Švice. Soboškega odvjetnika, čigar imena pa na njegovo željo ne bomo zapisali, je pooblastila, da stori vse, kar mu je mogoče, da pridobi nazaj izgubljeno premoženje. Leta 1945 ji je partizanska oblast podprala delež v vrelcu mineralne vode na Petanjcih (enako seveda drugim solastnikom), 200 hektarjev veliko posestvo, v okviru katerega je bilo 50 hektarjev gozdov; stanovanjsko hišo s 6 sobami, potem hišo za služinčad, gospodarske objekte, žago, mlatilnico, 40 krav, 6 konj... in — traktor! Da, že pred vojno in med njo je imela motvarjevska veleposestnica ta delovni stroj.

Odvjetnik nam je prebral odlomke iz Hildinega pisma, v katerem opisuje, kaj vse so jima z možem vzeli, ne da bi za to kdo kaj plačal. Pravzaprav so ji ob prvem podržavljenju posestva nekaj deset hektarjev zemlje pustili, vendar so si oblastniki po letu dni »premislili« in ji odvzeli še to. Še več: leta 1947 naj bi ju z možem in otrokom, ki je bil takrat star 11 let, spodili z doma in odšli so na Madžarsko. Tam sta Mrazova začela na novo, a kaj, ko režim ni bil nič boljši, zato sta izbrala prebujanje naroda in leta 1956 pobegnili v Švico.

Pismo Hilde Mraz-Vogler je pretresljivo. Čeprav je zdaj stara že 78 let, misli na rojstni kraj, Motvarjevce, na svoje njive, travnike, pašnike, gozdove... ni pozabila. Glas, da bo nova oblast popravila krivice, je segel tudi do nje. Zdi se celo, da je njeno upanje preveliko, kot je sicer (bilo) marsikatero razlaščenca. Zdaj pa, ko je osnutek zakona o denacionalizaciji v tako imenovani »uradni proceduri«, ko je zaznati, da se bo iz predvolilnih napovedi le nekaj izcimilo, pa ugotovitev: Tresla se je gora, rodila se je miš! Ali pa: ve-

liko besedi, dejansko pa bo iz vsega tega malo konkretnega.

Ne Hildi Mraz-Vogler ne nikomur drugemu, ki je po vojni moral zapustiti domovino, ni mogoče

GROBNICA VOGLERJEVE DINASTIJE NA PETANJCIIH — V kateri hrami bo Hilda Mraz-Vogler prišla prej? Na svoje posestvo v Motvarjevcih ali pa v to počivališče?

Foto: Š. S.

reči, da je ali ni upravičen do odškodnine, kajti, če so po vojni premoženje nacionalizirali z generalnimi akti (zakoni, ki so naenkrat prizadeli vse), se bodo zdaj oškodovanci borili za svoje pravice v posamičnih (pravd)nih postopkih.

Š. Sobočan

V domovih za ostarele zmanjkuje postelj

Se ne tako dolgo, vendar pred krizo, sta se kar dve pomurski občini potegovali za mesto na listi gradenj novih domov za ostarele ter edini dom v Pomurju za dograditev. Svoj dom sta želeli imeti lendavska in ljutomerska občina, dom v Rakičanu pa je imel pripravljeno vso potrebno dokumentacijo za dograditev. Takratna komisija pri skupnosti socialnega skrbstva pa je menila, da je večanje že itak prevelikega doma nesprejemljivo.

Tudi dom v Rakičanu je poln, saj priznana velikost po posteljah presegajo za šest odstotkov. Imajo 287 varovancev, od tega jih 43 odstotkov plačuje celotno oskrbo, 30 odstotkov delno, za 26 odstotkov varovancev pa v celoti prispeva občina. V zadnjem času se veča delež samoplačnikov.

Tudi v rakičanskem domu je vedno več bolnikov in vse manj normalno se starajočih. S tem ko dodajajo vedno no-

Po višini oskrbnine je dom v Rakičanu v drugi polovici cenovne lestvice slovenskih domov. Cene potrjuje občina. Osnovna oskrba na stanovanjskem delu v dvoposteljni sobi je 140 dinarjev na dan ali 4200 dinarjev na mesec. Za bolnike s posebno nego in dieto pa okoli 7500 dinarjev.

In ko sta se lendavska in ljutomerska občina dogovorili za delitev zmogljivosti, so Ljutomerčani odstopili od gradnje doma, ki naj bi bil nadomestek za izgubljene prostore za normalno se starajoče v domu v Lukavcih.

Na listi čakajočih so ostali Lendavčani in po posebni prispevni stopnji so že zbirali denar. Z njim so pripravili mesto gradnje in potrebno dokumentacijo, sedaj pa so zaradi razmer novogradnje domov pod velikim vprašanjem.

Slovenski domovi za ostarele pa so polni, celo prepolni, in nekatere občine za svoje starostnike že iščejo mesto v domovih sosednjih regij.

ve bolniške postelje, znižujejo raven varovancev in nalogajo več dela zaposlenim, predvsem zdravstvenim delavcem. In čeprav so pričakovali, da se bo z novim financiranjem zdravstva izboljšalo tudi plačilo zdravstvenih storitev, ugotavljajo ravno obratno. Priznana cena za njihovo zdravstveno delo je najnižja v Sloveniji in celo nižja, kot so jo imeli v letu 1989.

Rakičanski dom za ostarele pa so med prazniki obiskali številni predstavniki strank, verskih skupnosti, iz krajevnih skupnosti in drugi. Vseh obiskov so seveda veselili, še bolj pa tistih rednih, ne le številnih samo ob praznikih.

Majda Horvat

Na šolanje v Celovec?

Ponudba Koroške trgovinske zbornice — Vajenci v gradbeništvo, kovinarstvu, elektroindustriji in gostinstvu — Se vedno mnogo neznank

Na Zavodih za zaposlovanje je prijavljenih vse več brezposelnih delavcev, razpisanih delovnih mest je vse manj, prav tako je s štipendijami, zato se mladi težko odločajo, kako naprej. Pred kratkim so na Gospodarski zbornici Slovenije dobili ponudbo z avstrijske Koroške, pravzaprav gre za splošno informacijo Deželne trgovinske zbornice iz Celovca, ki ponuja možnost, da bi se mladi iz Slovenije po končani osnovni šoli vključili v uk za vajence določenih profilov na koroških šolah. Predvsem gre za področja: gradbeništvo, kovinarstvo, elektroindustrija in gostinstvo-turistični poklici.

Direktor enote Zavoda za šolstvo iz Murske Sobotne Alojz Drvarič je ob tem opozoril: »To je le splošna ponudba, ki še ne zagotavlja prostih mest, saj za 72 moških in 112 ženskih učnih mest na Koroškem kandidirajo tudi domačini, naši kandidati pa bodo sprejeti, če Avstriji ne bodo zasedli vsa razpisana mesta.« To se bo najbrž zgodilo, saj je na Koroškem že nekaj let pomanjkanje učencev, ki se odločajo za poklicne šole, toda vprašanje je, koliko bo teh prostih mest.

Soboška enota Zavoda za šolstvo je s ponudbo seznanila soboško vlado, seveda pa tudi vse osnovne šole prek učiteljev, ki se ukvarjajo s poklicnim usmerjanjem. Ko bodo dobili pregled, koliko mladih bi se odločilo za šolanje v Avstriji, bodo seznam posredovali na Gospodarsko zbornico Slovenije. Ker pa še vedno niso znani vsi pogoji (prednost bodo najbrž imeli tisti, ki obvladajo nemški jezik, seveda pa bodo še pred začetkom šolanja opravili poseben tečaj nemščine), pa se bo moral vsak osmošolec najprej odločiti za eno od domačih šol, saj bo dokončno pristoje število učnih mest v Avstriji znano šele ob koncu šolskega leta.

S. Eöry

Vključevanje v svet pomeni tudi obvladovanje tujih jezikov

Se jih želite učiti ali osvežiti in izboljšati že pridobljeno znanje?

Lahko vam pomagamo! Imamo: začetne,

nadaljevalne, konverzacijske tečaje za otroke, mladino, odrasle.

NEMŠKO, ANGLEŠKO in MADŽARSKO se boste lahko učili v majhnih skupinah ob pomoči tuje, v svetu priznane literature.

Informacije in prijave po telefonu (069) 23 928 ali pisno na naslov A & B, Tečaji tujih jezikov, Kopališka 19, 69000 Murska Sobota.

UGODNE CENE, MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE.

Kupili bodo cisterno

Na letnem obnem zboru Gasilskega društva Kobilje, ki je bil dobro obiskan, so bili tudi predstavniki gasilskih društev Cementarne in Termoelektrarne Trbovlje, Kirkerkrebasa iz Madžarske, Dolnjega Lakoša ter Občinske gasilske zveze Lendava. Ugotovili so, da je bilo društvo zelo aktivno; o tem sta poročala predsednik Slavko Gjerek in poveljnik Jože Berden. Dogovorili so se, da v prihodnje večjo skrb namenijo zagotavljanju gasilne vode, kupijo avtocestno in nekaj potrebne opreme ter uredijo prostore v gasilskem domu in okolico. Posebno skrb bodo namenili tudi vključevanju mladih v gasilske vrste, tekmovanju in sodelovanju z drugimi društvi.

K. Ščasnica

ARCROMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobota, r.o.

Darila

za 8. marec in za vaše najdražje ob vsaki priložnosti odslej v zadružni blagovni hiši PANONKA v Kocljevi ulici 16 (prvo nadstropje) v MURSKI SOBOTI.

NOVO V PANONKI:

● čistilna in pralna sredstva ● vse za osebno higieno ● in marsikaj novega, kar je našo ponudbo še obogatilo

Iskrene čestitke ob 8. marcu in za vse vaše prihodnje praznike!

LUTKE V SOBOTI

V ponedeljek je v dvorani Srednješolskega centra v Murski Soboti potekala občinska revija lutkovnih skupin, nastopalo je pet osnovnošolskih skupin. V sicer za predstave neprimerni dvorani se je najprej predstavila lutkovna skupina z dokležovske osnovne šole z zgodbo Franceta Bevka — Peter Klepec, ki jo je režirala Marija Zver. Šolarji osnovne šole Edvarda Kardelja so pripravili predstavo Libuše Tittelbachove Debele repa v režiji Ane Pavlinjak, šolarji osnovne šole Prekmurske brigade pa predstavo Marjana Mančka z naslovom O okroglem jajcu, ki jo je režirala Nada Tušar. Odrasla lutkovna skupina Vzgojno-varstvene organizacije iz Murske Sobotice se je predstavila z igrco, ki jo je napisal Gianni Radeni — O psu, v režiji Jožice Roš. Sodelovala pa je tudi lutkovna skupina z Gornjega Senika s predstavo Marije Vogelink O deklici, ki je hitro rasla, režirali sta jo Jožica Roš in Klara Fodor.

Na srečanju so sodelovali tudi šolarji z Gornjega Senika s predstavo O deklici, ki je hitro rasla.

Letos je sodelovalo 5 skupin, kar je nekoliko nad povprečjem, ker lani niso organizirali srečanja. Vendar pa ob prostorskih problemih le zaradi dobre pripravljenosti nastopajočih predstave niso bile manj kakovostne. Kot je povedal tajnik Zveze kulturnih organizacij Murska Sobotica Geza Kisfalvi, bi morali letos organizirati območno srečanje lutkovnih skupin v soboški občini, vendar so zaradi prostorske neprimernosti morali organizaciji predati gornjeradgonskim kulturnikom. Oder z globino treh metrov, kot je na Centru, za to gotovo ni primeren.

Po predstavah so pripravili tudi strokovni razgovor o lutkarstvu, ki ga je vodil Tine Varl. Selektor iz Maribora bo tudi izbral skupine, ki bodo sodelovale na območnem srečanju v Gornji Radgoni od 21. do 23. marca.

J. Gabor
Foto: N. Juhnov

DARKO ZOBARIČ

Rimski nagrobnik v Soboti

Rimski nagrobnik, vzidan v severno steno soboške župnijske cerkve, je bil do sedaj opisan le v nekaj besedah. Omenja ga Joško Maučec: »V Soboti smo dobili kamnito ploščo z rimskim napisom. Prav tako ga omenja Krajevni leksikon dravske banovine: rimska cesta je peljala iz Lendave v Radgono, seveda skozi današnjo Sobotico. V zid katoliške cerkve je namreč vzidan rimski nagrobni kamen iz 3. stoletja po Kristusu. Tudi Zadnikar ga omeni samo mimogrede: »Na severni zunanjski cerkvi je vzidana rimska nagrobna plošča z napisnim poljem in zatrepom, ki so jo datirali v sredino drugega stoletja.« Malo več piše o njej Turistični vodnik Pomurja: Rimski nagrobnik, ki je označeval grob poštnega sluga Viatorja in ki izvirja iz drugega stoletja, je vgrajen v zunanjsko katoliško cerkvo v Murski Soboti. Kje so našli ta kamen, nam natančneje pove Janoš Slepce: »V temeljih smo našli eden grobnih kamenov rimske vlad.« Ob podiranju ladje stare soboške cerkve in pripravljanju stavbišča za sedanjo cerkev leta 1910 je bil v temeljih stare cerkve odkrit rimski nagrobnik.

Soboški župnik Janoš Slepce nam je zapustil dragocen vir za nadaljnje zgodovinsko raziskovanje. Najprej govori o starem poganskem templju, o njegovih ostankih in razbitinah. Potem pa govori o dveh cerkvah: o neki prvotni krščanski cerkvi in pa o ladji stare župnijske cerkve, iz navedenih kamnov zidane, ki so jo leta 1910 porušili. Stari rimski nagrobnik z okraski leva in delfina, brez kakršnega koli krščanskega znamenja, je torej po Slepčevem opisu prišel skupaj z ostanki templja in z razbitinami okrog stoječega pokopališča v zidovje prvotne krščanske cerkve. Razumljivo je, da rimski nagrobnik ne more imeti krščanskega znamenja. Na tleh današnje Sobotice je v barbarskih navalih izginila sploh vsaka tradicija o kaki stari krščanski organizaciji. Stari poganski templj, ki ga omenja v svojem rokopisu Janoš Slepce, je prav gotovo ostanek Mitrovega kulta. Pomanjkanje starokrščanskih spomenikov na tleh današnje Sobotice nam pojasnjuje tale okoliščina: močno razširjen Mitrov kult v naših krajih. V Mitrovem kultu je staro poganstvo osredotočilo svoje zadnje sile. Mitrov kult in krščanstvo stopita obenem na oder rimskega cesarstva.

Dolgo časa je bil mitracizem vera nižjih slojev, ko pa se je v tretjem stoletju z njim združilo oboževanje cesarjev in ko je cesar dobil naslov *consobstantivum soli* (sobistven s soncem), je dobil pristop tudi v višje sloje, vojaške in dvorske kroge. Postal je državna religija in sredstvo cesarske politike. Glavni propagatorji mitrovega kulta so bili sužnji, vojaški in v znatni meri orientalski trgovci. Vsi starejši napisi, ki se nanašajo na Mitra, posebej v Panoniji in Noriku, so večinoma od oproščenih sužnjev, nižjih uradnikov in do službenih vojakov. Mitrovi častilci so sčasoma iz prostakov postali častniki in so se kot veterani dokopali do znatnega bogastva in ugleda. Kot dosluženi vojaški so se navadno naselili v bližini taborišča, kjer so dali služiti in dobili od cesarja zemljišče. Tam so si dali postaviti vsaj majhen Mitrov tempelj. Okoli današnje Hajdine pri Ptujju so našli več takih Mitrejev. Zaradi nepre-

stanjih vojn, ki so jih vodili rimski cesarji v Aziji, je prišlo na evropski trg nešteto orientalskih sužnjev, ki so prinesli s seboj Mitrov kult. Takšen doslužen vojak je moral biti tudi Viator, ki je omenjen na rimskem nagrobniku.

Sledi podroben opis rimskega nagrobnika. Lega: vzidan v severno steno župnijske cerkve. Velikost napisnega polja znaša 184 x 80 cm, debelina plošče je 5,5 cm, velikost napisnega polja 76 x 59 cm. Črke so visoke 8,5 cm, ponekod le 8 oziroma 6 cm. Napis (Publio) AELIO VIATO... ET LIO... V zgornjem polju sta dva leva, med njima na sredini je cvet (lotosov?), v trikotniku sta dve mitološki živali, ki pijeta iz vrelca. V spodnjem pravokotnem

Rimski nagrobnik, vzidan v steno soboške cerkve

polju pa vidimo delfina. Delfin velja za spremljevalca vodnega božanstva Neptuna ali celo za njegov simbol. Delfinov rep se končuje v nekakšnem trizobu. Trizob je Neptunov klasični atribut. Leva sta čuvarka zakladnic in grobov, delfin in dve živali pa so lahko simboli Nesmrtnosti.

cit.: Jožef Smej: Spomenikom domačije zadnja ure naj ne bije
Jožef Smej v istem delu tudi omenja, da rimskega nagrobnika ni še nihče opisal.

(nadaljevanje)

Stoletnica smrti dr. Frana Miklošiča

Danes mineva 100 let odkar je umrl Fran Miklošič, jezikoslovec, ki je naredil Dunaj za evropsko središče slovanskega jezikoslovja. Miklošič, kot je po kaj-kavsko zapisoval svoj priimek, je bil v rodnem Radomerščaku pri Ljutomeru (roj. 1813) tudi Miklošič — z naglasom na zadnjem zlogu. Uradna slovenska jezikovna raba je odločila drugače... Nekako tako, kot po ljubljansko zveni Tišina, Mačkovec v Prekmurju.

Miklošič je bil jezikoslovec velikega formata. Domačo, prleško govornico je potem imel priljubljenost primerjati v varaždinski gimnaziji s kajkavščino, ki se mu ni zdelo daleč od govornice v Ljutomerški okolici. To je drobce iz življenja učenjaka, ki se sicer nikoli ni pogovarjal po slovensko in kar je pri takratnih slovenskih narodnjakih (Janez Trdina) pomenilo skoraj toliko kot narodno izdajstvo: je pa v resnici samo potrdilo slovenske majhnosti.

Del otroških let je Miklošič preživel v Ljutomeru, kjer je ožen staršev učiteljico trgovinico in gostilno. Kot tridesetletnik, ko mu je umrla tudi mati, se ni več vračal v Ljutomer. Pač, 2. septembra 1883 so v Ljutomeru praznovali Miklošičevo 70-letnico.

Ljubljana in Dunaj pripravljata vrsto znanstvenih srečanj o Miklošiču, ki je še vedno aktualen, na kar kažejo tudi številni ponatisi njegovih znanstvenih razprav.

V tem priložnostnem zapisu ob stoletnici Miklošičeve smrti zapišimo nekaj utrinkov iz življenja Ljutomera in okolice tistega jubilejnega leta 1891.

»Veki Lotmeržanec na Dunaji«

Nekako takrat, ko je Ljutomerški odvetnik Karel Grossmann posnel prvi slovenski film, je leta 1909 nastal tudi ta posnetek. Naredil ga je sodni oficial, popotnik po evropskih deželah, Pavel Kryl, doma iz Ljutomera. Posnetek kaže prizor na sedanem Miklošičevem trgu (stavba levo je Ljutomersko župnišče). Ni pa nam avtor zapustil sporočila o dogodku, zato je posnetek zanimiv zgolj za etnografa — ljudska oblačila z začetka tega stoletja!

V Ljutomeru so tega leta slavili 20-letnico »požarne brambe«, Bralno društvo pri sv. Križu na Murskem Polju je imelo 11. januarja v gostilni Hauptman redni letni občni zbor. Tega leta (avgusta) so ustanovili Bralno društvo Veržej, prav tako tudi v Cezanjecih. Dogodek za Ljutomer je bil leta 1891 izlet graškega Akademikovega društva Triglav. Bilo je junija in tržanske gospice so akademike prijazno sprejele, kot je zapisal Slovenski gospodar. V Veržeju je bilo januarja 65 centimetrov snega in Mura je zamrznila, je v istem časopisu poročal J. Oster in dodal, da so pri ljudskem štetju našli v Veržeju 634 prebivalcev in samo dva sta se imela za Nemca...

»V soboto dne 7. marca je umrl dr. Fr. vitez Miklošič... v jezikoslovju velik učenjak... v tem oziru ponos slovenskega ljudstva, je zapisal Slovenski gospodar. Miklošičeva smrt je na vidnem mestu omenil tudi Slovenski narod, Slovenec pa je med drugim zapisal, da je pokojni »kot član gospodske zbornice v političnih vprašanjih glasoval z nemškimi, nam nasprotniki.«

KAPELSKI VRH

Srečanje lutkovnih skupin

Na Kapelskem Vrhu je bilo srečanje lutkovnih skupin iz gornjeradgonske občine. Sodelovale so tri skupine. Učenci z OŠ Jožeta Kerenčiča iz Gornje Radgone so se predstavili z Račko, cicibani iz radgonskega vrta Manko Golar s Sovico Oka, učenci z radenske osnovne šole pa z igrco Zmaj dirndaj. Predstavo so si ogledali učenci nižjih razredov osnovne šole in bili zelo navdušeni. Kljub nekaterim pomanjkljivostim so bili s predstavo zadovoljni tudi strokovnjaki.

B. Macuh

Miklošiča, se pravi njegov značaj, je neverjetno pogodil njegov tri leta starejši Stanko Vraz, ko je v nekem pismu zapisal o takrat štiriindvajsetletnem studentu prava na graški univerzi, se pravi Miklošiču, da je »tenacissimus propositi«, se pravi, neomajen v svojih sklepih. Miklošič ni imel smisla za drobnjakarske slovenske črkopisarske in druge prepire. Njegovi pogledi so bili usmerjeni v evropsko jezikoslovje. S tem, kar je odkrival, presonal in zapisal, je dajal pobude za

delo celim generacijam jezikoslovcov.

Miklošiču so po prvi svetovni vojni v Ljutomeru postavili doprinski kip, ki so ga leta 1941 okupatorji podrli. Iz ljudstva je takrat izšel nov človek z lastnostmi »tenacissimus propositi«: Rudi Stegmüller s Kamenščaka, ki je kip skril.

Miklošič v Ljutomeru je danes tam, kjer je bil in kjer mora ostati...

Juž Makovec

Marec — mesec kulture pomurskih Madžarov

15. marca praznujejo občani madžarske narodnosti pri nas svoj kulturni praznik. Na ta dan so v preteklosti pripravili v vseh vaseh prireditve. Tokrat bo praznovanje ves marec. Poleg prireditev po vaseh, kjer se bodo predstavila domača kulturna društva, bodo sprejeli v goste gledališče iz Nagyvarada v Romuniji v Dobrovniku; v tej vasi bo 16. marca tudi osrednja prireditev v počastitev praznika. 21. marca bodo v osnovni šoli v Prosenjakovcih pripravili bralni večer. Sodelovali bodo domači madžarski pisatelji. 23. marca bo v vaškem domu v Čentibi literarni večer. 29. marca bo Lendava gostila pisatelje in umetnike iz Győra.

JD

DILEME

JE SOBOTA velika ALI MAJHNA?

Iz Galerije, kjer je bila otvoritev neke razstave, smo šli proti Zvezdi, kjer je bil neki forum:

Franc Lainšček-Feri: »Veste, Sobotica ne prenese dveh prireditev naenkrat.«

Jože Rituper-Dodo: »Pravzaprav bi lahko to tako le formulirali: mesto je tako veliko, kolikor prireditev lahko prenese naenkrat.«

Franc Lainšček-Feri: »Ne, tako bi morali reči: mesto je tako majhno, kolikor prireditev naenkrat ne prenese.«

Ignac Meden-Buda: »Lahko bi udarili srednj pot: srednje veliko mesto prenese srednje veliko število prireditev.«

Z diskusijo do konca nismo prišli, ker smo prej prišli do cilja — Zvezde. In prav je tako, saj imajo verjetno bralci o tem problemu svoje mnenje in dobro bi ga bilo slišati.

kulturni koledar kulturni koledar kulturni koledar

PRIREDITVE

GORNJA RADGONA: Zveza kulturnih organizacij organizira ogled opere Aida v Cankarjevem domu v Ljubljani. Vsi ljubitelji opere naj se prijavijo v pisarni ZKO do 9. marca.

DOBROVNIK: 14. marca bo v kulturnem domu gostovalo gledališče Szeged iz Nagyvarada v Romuniji. Upriporilo bo delo A. Kovacha — Zimski psalm.

MURSKA SOBOTA: 7. in 8. marca ob 19. uri bodo v prostorih Evangeličanskega centra evangeličanski večeri. Okvirna tema večerov bo: Evangeličanska cerkev in novi časi. Večeri bodo potekali v obliki predavanj, pogovorov in razprav.

RAZSTAVE

LENDAVA: V galeriji lendavskega gradu je odprta stalna razstava likovnih in kiparskih del

udeležencev dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

MURSKA SOBOTA: V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava likovnih del 18. mednarodne likovne kolonije v Lendavi. Odprta bo do 10. marca.

LENDAVA: V prostorih lendavskega gradu je na ogled razstava o zgodovini Lendave in okolice. Razstavljeni so dokumenti in listine arhiva Zalske županije.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je odprta razstava življenje na listkih. Na ogled bo do 31. marca vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure ter v soboto in nedeljo od 9. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V prostorih Ljubljanske banke je na ogled razstava slik akademkega slikarja Marjana Gumilarja.

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava likovnih del akademkega slikarja Dževalda Arslanagića iz Trebinja. Razstava bo odprta do 10. marca.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so odprti od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa vsak dan od 7. do 15. ure.

MURSKA SOBOTA: Vsak dan je odprt prodajni oddelke galerije Kulturnega centra Miško Kranjec. Ljubitelji umetnin, vzbljeni.

USPEŠNICE TEDNA

V knjigarni Dobra knjiga za ta teden priporočajo: Viktorija Holta — PREKLETSTVO PONOVNO — Pomurska založba, Brane Gradišnik — NEKDO DRUG — Samozaložba, Veliki priročnik — DELO NA VRTU — Založba Obzorja Maribor.

KITAJSKA

6

Nihče ni hotel razumeti najin poslovnih viz. Prednost teh viz, ki se jih z malo zvijače in brez denarja dobi v zelo kratkem času, je tu hipoma skopneta. Sicer pa je bil absurd pričakovati od obmejnega uradnika, predstavnika petine človeštva, ki piše in govori popolnoma drugače, da bi znal razvozlati latinske hierogliffe, pisane pretežno v slovenskem jeziku. Začel se je najin križev pot od Poncija do Pilata, od najnižjega carinskega uradnika pa do komandanta obmejnega prehoda, na katerem se je trlo ljudi. Po šesturnem prekanju, dopovedovanju, telefoniranju se je vsa zadeva le srečno iztekla. Dobila sva nove vize, to pot v kitajskem jeziku.

V pokrajino v okolici Guilina sva pripotovala iz Kantona najprej z ladjo po reki Xi Jiang, nato pa od mesteca Wuzhou z avtobusom čez drn in strn. To smer potovanja sva izbrala po informaciji evropskih sestanovalcev v hotelu, zaradi atraktivnosti in možnosti nakupa vozovnic z normalnim denarjem. Prav tako sva se zaradi teh informacij najprej ustavila v Yangshuovu in ne v Guilinu, kot sva sprva nameravala.

»Fantastični vrhovi se vzdigujejo kot jaspisov gozd in modre vode valovijo kakor svilene zavese,« pripoveduje kitajska hvalnica tej prelepi pokrajini riževih polj, iz katerih se dvigujejo stožčasti griči nenavadnih oblik. Toplo podnebje in obilica vode sta poslikala to pokrajino nezemeljskih oblik z žlahtnim zelenilom, kar je bilo prava paša za oči in dušo. Dvodnevno ogledovanje riževih polj, opazovanje ribarjenja na modri reki Li s ptiči kormorani in sanjarjenje ob sončnem zahodu je bilo zame po nepretrganem in napornem potovanju in ogledovanju prava sprostitiv. Toplo podnebje nama je omogočilo, da sva na majhnem področju lahko opazovala vsa obdobja v rasti riža, od priprave zemlje, sajenja, namakanja, žetve, mlačve in sušenja. Ob ogledovanju vasi in stiku z vaščani sem dobil občutek, da ti ljudje, čeprav je socialistična oblast v preteklosti s kmetijstvom grobo eksperimentirala, kar dokazuje tudi opuščanje

Soteska na reki Jangce

zgradbe kolhozov, živijo tu bogatejše in srečnejše življenje kot njihovi sotrpini v mestih. Guilin je po bivanju v Yangshuovu zaradi svoje turistične pokvarjenosti, čeprav ima nekaj lepih pečin, v katerih so budistične skulpture in nekaj parkov, ki so prepolni ljudi, v mojih obeh ogromno izgubil. Prelepa je bila le pot do njega, potovanje z ladjo po reki Li.

V mestu Yueyang na Dolgi reki naju je zopet čakalo presenečenje. Da mesto ni turistično, sva ugibala že na vlaku, ko sva se odpeljala iz Guilina. Najina predvidevanja so se v celoti uresničila. Šele po poldnevem tavanju po ogromnem mestu v želji, da bi vnovičla moje potovalne čeke, sva na glavni pošti ugotovila, da naju ljudje v dobri veri, da bi nama pomagali, pošiljajo od pošte do pošte, in sicer v prepričanju, da so najini potovalni čeki poštna znamke ter da te tudi išče. Na glavni pošti so nama z znamkami tudi postregli. Da sva kasneje sploh našla banko, je bil potreben še dodatni napor. Druga bolj prijetna plat te neturističnosti je bila, da sva dobila v pristanišču ladijski vozovnici proti Chongquju za normalni denar.

Sicer pa so Kitajci do tujcev precej prijazni in ustrežljivi. Če le znajo kanček angleščine, se želijo pogovarjati. Izpopolniti želijo svoje znanje jezika, prav tako pa so željni novic o svetu onstran meje, ki je za veliko večino Kitajcev železna zavesa. Uradne novice o »svetu tam nekje« so še vedno skope in črno obarvane. Za vse notranje težave Kitajske, kot so inflacija, povečanje kriminala, prostitucija ... najde država izgovor v umazanem kapitalističnem svetu. In to notranjo razkianost, če verjamete ali ne tej uradni verziji, je bilo čutiti skoraj v vsakem najinem pogovoru s kitajskimi intelektualci. Še bolj zanimivi so bili stiki s preprostim kitajskim človekom v neturističnih mestih, kjer je tujec redek gost. Za te ljudi sva bila zanimiva že zaradi svoje drugačnosti: velikosti, dlakavosti po telesu ... Začetna zadržanost se je običajno po daljšem druženju na vlaku in v hotelu spremenila v »naključen« dotik, vprašanje. Ker na vprašanje nisva dala razumljivega odgovora, je sledilo napisano sporočilo na človeški roki, koščku papirja, prahu ... Ko tudi na te kitajske pismenke ni bilo najinega ustreznega odziva, pa je sledilo globoko začudenje. Komuniciranje med ljudmi ob pomoči pisanja, ki se zdi belcu malce čudno, je za Kitajce povsem vsakdanja in sila uporabna zadeva. Kitajce, ki so večinoma pripadniki plemena Han, namreč ne drži jezik, ki ima devet zelo različnih dialektov, tudi za Kitajce popolnoma nerazumljivih, ampak pisava, kajti enaka kombinacija znakov simbolizira enako stvar na območju vse Kitajske. In ko je navadno ljudstvo prebolelo začudenje nad tem, da so na svetu tudi nepismeni ljudje, in če je našlo prevajalca, sva imela lahko pravo tiskovno konferenco pred številnim avditorijem. Po nekaj običajnih frazah (hvalnici Kitajski in Kitajcem) sva bila z vseh strani deležna drobnih pozornosti v obliki hrane in pijače. Žal pa te prijaznosti nisva bila deležna pri uslužbencih železnice, trgovin in podobnih državnih ustanov, ki so v tej deželi še vedno mali bogovi.

Jangce ali po domače Dolga reka je s svojimi 6300 km tretja najdaljša reka na svetu. Predel, po katerem sva potovala, je zaradi hribovitosti obale, posebno pa zaradi treh izrazitih sosesk najlepši del reke. Zaradi globine in nepravilne oblike rečnega korita je površina vode stalno vznemirjena, polna brzic in vrtincev. Rumena, ki peča voda, ki jo je naša ladja le mukoma premagovala, me je navdajala s tesnobo. Temu občutku so pripomogle tudi sive stene, ki se obdane z večnimi meglicami in oblaki navpično dvigujejo iz reke. »Nihče ne zna plavati v Jangceju,« spoštljivo pravijo Kitajci o tej vodni sili, ki jim pomeni življenje in tudi edino zanesljivo transportno pot. Moja tesnoba se je tretjega dne plovbe po reki spremenila v strah, kajti v vodi so se pojavila napihnjena človeška trupla. Reakcija kitajskih sopotnikov je bila popolnoma normalna in hladna, kot da gre za povsem vsakdanjo stvar. Kljub nedostopnosti terena pa je tu in tam obdelana reber, vasica v bregu, ribič ob vodi, džunke ali osamljena pagoda pričala, da tudi tu živijo ljudje.

(nadaljevanje prihodnjič)

utrip življenja

Pol stoletja prekmurske nafte

Naše pomembne obletnice

Te dni mineva petdeset let, odkar so bile v Petišovcih raziskave, ki so pokazale, da je tudi pod našo prekmursko zemljo nafta.

Starejši ljudje se še spominjajo, da se je vesti bliskovito razširila, ljudi je navdala z upanjem, da bo ta zaostali kraj postal razvitejši in da bo ljudem omogočil, da bodo na domačih tleh prišli do zaslužka, saj so ga dotlej iskali na stavoskih poljih in v tujini. Žal je prvo veselje skalila vojna, ki je preprečila, da bi se opravilo tudi prvo vrtanje. To, da je v okolici Lendave nafta, so strokovnjaki vedeli že prej, saj je zgodovina lendavske nafte povezana z zgodovino naftnih polj Selnica in Peklenica v neposredni bližini v Medžimurju.

Obe omenjeni naftni polji sodita med najstarejši v Evropi in celo v svetu. Obe polji sta bili po osvoboditvi priključeni k lendavski nafti. Znanstveniki so se začeli ukvarjati z raziskavami bitumenskih pojavov že konec 18. stoletja. Ohranjen je prvi zapis Jakoba Winterla, profesorja kemije na univerzi v Budi, ki je leta 1788 destiliriral pekleniško nafto.

Zgodovina znanosti uvršča to raziskavo nafte med prve v svetu.

V svojih delih tistega časa znanstveniki pravijo o nafti, da jo uporabljajo kot zdravilo, za zunanje in notranje bolezni, v nočnih svetilkah za razsvetljavo domov in cerkva, kot kolomaz ter za premaz ladij.

Kot že rečeno, je vojna prepre-

čila intenzivnejšo raziskavo, vendar pa je italijansko-nemško podjetje začelo vrtati v Petišovcih že leta 1943. Odkritje nafte v Petišovcih je imelo pomembne posledice tudi za celotni razvoj naftne industrije ne le v lendavskem kotu, temveč za celotno naftno industrijo Jugoslavije.

Tu so bila uporabljena prva moderna vrtalna orodja, nove

metode, tu so se vzgajali prvi naftni kadri moderne jugoslovanske naftne industrije. Tudi znogljivost vrtine je bila v primerjavi s selniško in pekleniško velika, saj je dala v začetku 40 ton nafte na dan. V letu 1944 so v Petišovcih izvrtali še dve vrtini, vendar iz njiju niso črpali saj se je bližal konec vojne. Vso vrtalno opremo so okupatorji razstavili, tako da ob osvoboditvi na novih

naftnih poljih ni ostalo nič opreme.

Po vojni so začeli v Petišovcih s četrto vrtino. Malokdo ve, da je bila prva rafinerija nafte postavljena že leta 1945 v Dolini. Do konca leta 1954 so izvrtali na petišovskem polju 102 vrtin s povprečno globino 1725 metrov. V Dolini so izvrtali sedem vrtin takoj po vojni, pozneje pa še 6. Vrtanje se je razširilo tudi na druga območja, od Gančan do Beltinec so izvrtali 20 raziskovanih vrtin.

Na območju severovzhodne Slovenije in bližnjem Medžimurju, kjer je imelo podjetje Nafta raziskovalno pravico vse do leta 1967, je izvrtanih 180 globokih vrtin. Rezultat te raziskovalne dejavnosti so polja Petišovci, Dolina, Filovci, Bakovci ter termalna kopališča Moravske Toplice, Banovci, Petišovci. V zadnjih letih se je raziskovalna dejavnost spet razmahnila. Vrtalci vrtajo na Gorickem in drugih krajih. Ponekod so že našli sledove nafte in plina. V petdesetih letih se je črpanje nafte močno zmanjšalo. Od rekordnih 72382 ton v letu 1951 do okoli 5 do 6 tisoč ton v teh letih. Povečuje pa se črpanje plina. Vrtalci vedno znova najdejo tudi termalno vodo, ki bi jo bilo potrebno izkoristiti za ogrevanje stanovanj in pridelavo zelenjave. Raziskave se nadaljujejo, upati je le, da bodo vrtalci uspešni in da bo pomursko podzemlje odkrilo svoje skrito bogastvo, ki bi nam bilo v teh časih še kako koristno in potrebno.

Jani D.

Natno polje Peklenica blizu Lendave. Zgodovina ga omenja že v osemnajstem stoletju. Tako so nekoč pridobivali nafto.

TAM, KJER JE DOBRA VOLJA ...

OBISK PRI VAS DOMA

Potem, ko sem vse to, kar sta mi pripovedovala Alojz in Klara Gregorečeva iz Slaptinec, hotel »nadgraditi« s fotografiranjem, sta mi v en glas rekla: »Zapišete lahko, slikala pa se ne bova!« In tako je ta zapis brez običajne ilustracije.

Domačijo sem odkril že lani, ko so pri Vidmu ob Ščavnici pripravili pogovor o denacionalizaciji, po njem pa pri Gregorečevih zakuško za goste. Mednje so strpali tudi »našega novinarja«, kot me je na veliko predstavljajal novopečeni politik Rudi. Tedaj sem postal pozoren na dobrote, ki jih je ponudila domačija, in pozneje sem bil prepričan, da se gre kmečki turizem. Sedeli smo namreč v po kmečko urejeni sobi, v kateri je bila topla krušna peč, iz katere je gospodinja ponudila prleško gibanico.

»Ne, nimamo kmečkega turizma,« je bila odločna gospodinja Klara. »Svojim gostom postrežemo kar tako — brezplačno!« Stavka še ni povedala do konca in že je pripravila pogrnjenek, nato pa pristavila šunko, domač kruh in kakovostno vino. Tudi po kavi je zadišalo. Seveda sem gostiteljico, ki se ji je kmalu zatem pridružil mož, ki je prišel z vaškega sestanka, jel prepričevati, naj ja razmisli o kmečkem turizmu, vendar ne ona ne soprog nista bila navdušena.

Gregorečeva nista bila le dobra gostiteljca, ampak tudi sogovornika. Zlasti Klara, ki se je primožila iz Bučevčev, je bila zgovorna kot le kaj. Je pa tudi delavna, saj skrbi za molžo 16 krav. Letno odda kmetija do 65 000 litrov mleka, 16 glav govejih pitancev, plemenskih telic ali pa krav, ki jih zaradi starosti izločijo iz osnovne črede. Od prodaje mleka in živine se preživljata Gregorečeva in njuna dva otroka: Stanko, ki je že končal kmetijsko šolo, in Bernarda, ki (brez štipendije) studira v Mariboru ekonomijo. Hčerka Marjeta, ki se je že poročila, pa živi v Bolehnečicah, po poklicu pa je medicinska sestra.

Gregorečeva sta pripovedovala o vsem, le slikanja sta se (ubranila). Ogledal sem si lepo novo hišo, pokukal pa sem še v hlev, kjer je vsega skupaj 43 glav živine. Zvedel sem, da kmetija premore okrog 10 hektarjev zemlje, obdelujejo pa je 2 hektarja več, ker ju ima v najemu. Glavna poljščina je seveda koruza, ki jo sejejo na 8 hektarjih, 2 hektarja je deteljno-travnne mešanice, travnikov pa je prav tako za 2 hektarja. Imajo še 20 arov vinograda.

Zelo dobro sem se počutil na tej domačiji. Alojz in njegova žena Klara sta si za nenajavljenega in (ne)znanega obiskovalca vzela čas: on je predčasno zapustil vaški sestanek, ona pa je odložila pletilne igle, stregla in pripovedovala. Zapomnil sem si, da je v Slaptincih veliko družabnosti, še zlasti v pustnem času, ko se gredo tako imenova-

GD TEŠANOVCI

Cisterna je pomembna pridobitev

Množična udeležba na občnem zboru gasilskega društva v Tešanovcih je dokaz, da je gasilstvo še vedno najštevilnejše in najaktivnejše društvo v kraju. Lani so kupili novo avtomobilsko cisterno, ki pomeni za društvo in kraj pomembno pridobitev. Da so se lahko lotili tako zahtevne naložbe, gre zahvala predvsem članom uporabnega odbora, med katerimi sta bila najaktivnejša predsednik Franc Kučan in poveljnik Jože Kojak. Pri tem pa so pomagali tudi krajan domače in okoliških vasi, občinska gasilska zveza, Ekonomska enota Tešanovci, in Naravno zdravilišče Moravske Toplice. Na občnem zboru pa so izrekli nezadovoljstvo na račun mladih zaradi njihovega neresnega odnosa do gasilstva. Ženska mladinska desetica se ni niti udeležila sektorskega tekmovanja, pa tudi pri starejših odziv ni bil takšen, kot bi bilo pričakovati. V Tešanovcih pa so lani postavili nekaj novih hidrantov, tako jih imajo sedaj 15. Poleg tega pa imajo v vasi še 5 bazenov za gašenje. V programu dela so zapisali, da bodo letos dogradili prizidek h gasilskemu domu, uredili ogrevanje, kupili potrebno dodatno opremo in uniforme. Spomladi bodo pripravili slovesnost ob prevzemu nove cisterne. Posebno skrb bodo tudi namenili izobraževanju članstva. Na občnem zboru so za častnega poveljnika imenovali dolgoletnega gasilca in poveljnika Gezo Sočiča ter si izvolili novo vodstvo. Za predsednika so izbrali Štefana Kuharja.

G. G.

FRANC GIDER GASILSKI VETERAN

frku

Franc Gider, ki je bil eden od ustanoviteljev Gasilskega društva Tropovci, je pred nedavnim praznovaj dva visoka jubileja. Star je bil devetdeset let in petdeset let dela v gasilski organizaciji. Sodeloval je tudi pri gradnji vaško-gasilskega doma in imo veliko zaslug za razvoj in uspešno delovanje društva. Za uspešno delo je prejel številna republiška in občinska gasilska priznanja. Kljub starosti še vedno rad prihaja med gasilce.

LI PLATANA MURSKA SOBOTA, Lendavska 29

RAZREŽEMO VAM HLODOVINO

premera do 60 cm na različne širine, glede na potrebe (deske, roženice, tramovi, plohi ...)

- PO NAROČILU VAM IZDELAMO VSE VRSTE LADIJSKEGA PODA
- BRUSIMO VSE VRSTE REZIL OD NOŽEV DO ŽAG

Na voljo smo vam vsak dan od 6. do 14. ure. Pokličite nas po telefonu 22-320 ali nas obiščite osebno.

SLOVENIJALES

Priporočamo se!

LI PLATANA MURSKA SOBOTA

Krajevna skupnost Gančani

Mrliška vežica in kanalizacija

V preteklem obdobju so v krajevni skupnosti Gančani uspešno uresničili večino sprejetih nalog v referendumskega programa, čeprav so nekatera dela zahtevala precej denarja. Tako so zgradili približno 1100 metrov kanalizacije, sanirali vodovodno omrežje in črpalnice za vodo, sofinancirali telefonsko centralo in zgradili telefonsko omrežje v naselju, tako da je trenutno v Gančanih 160 telefonskih priključkov, sofinancirali so postavitev transformatorja, poglobili obstoječe in izkopal tri nove požarnovarnostne vodnjake, uredili parkirni prostor pri nogometnem igrišču, dostojno proslavili 70-letnico postavljanje mlaja in pripravili dokumentacijo za gradnjo mrliške veže.

Med pomembnejšimi nalogami, ki čakajo kraje v Gančanih, je gradnja mrliške veže, za kar imajo potrebna finančna sredstva. Nadaljevati nameravajo gradnjo preostalega dela polovice kanalizacije v naselju, razširiti želijo športno-rekreacijski center in organizirati odvoz smeti. Nekaj denarja pa bo potrebno tudi za razna vzdrževalna dela, sofinanciranje društvene dejavnosti in drugo. Za kaj več pa po besedah Branka Jerića ne bo denarja. V Gančanih bi radi tudi v prihodnje ohranili nekatere tradicionalne prireditve, kot sta postavljanje mlaja, kar je vsakoletna naloga mladih nabornikov in božični koncert, ki ga pripravijo na prostem s sodelovanjem domačega moškega pevskega zbora in ljudskih pevčev. Poleg tega pa v Gančanih vsako leto organizirajo spominski nogometni turnir.

F. M.

STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE

občin Gornja Radgona, Lendava,
Ljutomer in Murska Sobota

**Vsem ženam Pomurja
iskrene čestitke
za 8. marec —
mednarodni dan žena**

OBZORJE,

Lendavska 39, Murska Sobota,
tel. 31 162

KMETOVALCI, v zalogi imamo po ugodnih cenah:

- semensko koruzo, semenski krompir in travne mešanice,
- krmila vseh vrst,
- umetna gnojila,
- barve, laki, razredčila,
- zaščitno opremo (zaščitne obleke, rokavice)

OBZORJE MISLI NA VAS!

KOVINSKI IZDELKI IBAUT

ŽIŽKI — tel. (069) 70-801
69232 ČRENŠOVCI

SVETUJEMO, PROJEKTIRAMO IN MONTIRAMO

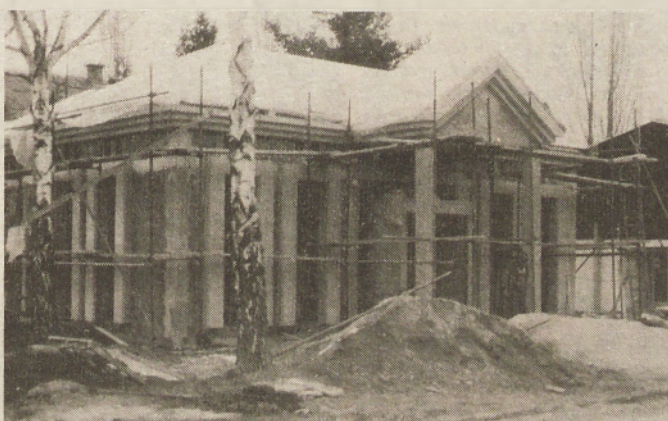
- Z našimi KIT policami lahko opremiti skladišče, arhiv, trgovino, shrambo, garažo ... Opravimo vam kleparska dela, vam uredimo ventilacijske naprave, razrežemo pločevino s strojnimi škarijami, jo upognemo in po potrebi zvartimo in še marsikaj.
- Pokličite nas po telefonu (069) 70 222 ali 70 801.

NAŠI IZDELKI IN STORITVE SO PONOS VSAKEGA, KI SE ODLOČI ZA KAKOVOST IN EKONOMIČNOST!

KRAJEVNA SKUPNOST DOBROVNIK

Aktivirali bodo vrtino s termalno vodo?

V krajevni skupnosti Dobrovnik, ki vključuje naselja Žitkovci, Strehovci in Dobrovnik, je ob koncu januarja letos potekel referendumski program. Novi krajevni samoprispevek pa bodo razpisali skupaj z občinskim referendumom. V tem srednjeročnem obdobju so v krajevni skupnosti Dobrovnik veliko naredili, saj so uresničili kar 32 večjih in manjših nalog. Med večje vsekakor sodi gradnja ulične razsvetljave in ureditev asfaltnih prevleke na treh ulicah v Dobrovniku ter modernizacija cest v Žitkovcih in Strehovcih. Iz prejšnjega referendumskega programa pa je izostala — predvsem zaradi pomanjkanja denarja v občinskem referendumskega programu — gradnja telovadnice pri Osnovni šoli v Dobrovniku. Po besedah predsednika sveta Krajevne skupnosti Dobrovnik Jožeta Cara ostaja tako gradnja telovadnice v Dobrovniku kot prednostna naloga novega referendumskega programa. Sicer pa v Dobrovniku vse bolj glasno razmišljajo o aktiviranju vrtine s termalno vodo ob glavni cesti Kobilje — Dobrovnik. Gre za vrtino iz leta 1967, v kateri pa je po analizah termalna voda, ki bi jo lahko uporabili za ogrevanje stanovanj in toplih gred, pa tudi za termalno kopališče. Zadeva je ta-

Gradnja novih prostorov Ljubljanske banke v Dobrovniku

Foto: F. Maučec

ko daleč, da je lendavski izvršni svet naročil študijo za aktiviranje vrtine, ki naj bi bila narejena do konca tega meseca. Potem pa se bodo odločili o nadaljnji usodi vrtine. Za naselje Žitkovci letos načrtujejo, da bi dokončali prenovitev kulturnega doma ter uredili mrliško vežico in avtobusno postajališče. V Strehovcih bo v ospredju gradnja mrliške vežice, opravili pa bodo tudi nekatera komunalna dela. V krajevni skupnosti Dobrovnik pa se pri-

pravljajo na prvi krajevni praznik, ki naj bi ga proslavili v nedeljo, 21. aprila 1991. Ob tej priložnosti pa bodo slovesno odprli novo tovarno TIO — Tekstilna industrija Otiški Vrh, nove prostore Ljubljanske banke in novo trgovino. Osrednje slovesnosti ob prvem krajevnem prazniku v Dobrovniku se bo predvidoma udeležil tudi predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan. Tako bodo svoj praznik proslavili delovno in slovesno.

F. Maučec

Obmejna župana za železniško progo

Med Lendavo in Lentijem je bila železniška proga zgrajena že pred sto leti (lani je bila obletnica). To je prva železniška proga, ki je naše kraje povezala s svetom in je imela za takratne čase velik pomen. Promet po njej je potekal vse do konca prve svetovne vojne, ko so bili naši kraji

priključeni Jugoslaviji. Tiri železniške proge so stali do konca druge svetovne vojne, potem so jih na naši strani odstranili. Na madžarski strani je ostala železniška proga, ki pelje od Radica v osrčje Madžarske. Želje po obnovitvi železniške proge so bile izrečene že pred več kot desetimi leti, vendar konkretnih pogojev ni bilo. V zadnjem času se je misel o gradnji železniške proge ponovno obudila, o tem sta pred nedavnim na srečanju v Lendavi govorila župana Lendave in Lentije, Ciril Pucko in Jožef Horvat. Ugotovila sta, da je sodelovanje med obmejnima občinama zelo dobro predvsem na kulturnem, športnem, šolskem in drugih področjih, želijo pa ga razviti tudi na gospodarskem. Madžarska se čedalje bolj zanima za naša območja, pristanišča, prek katerih naj bi uvažali in izvažali blago. V ta namen naj bi po mnenju obeh županov ponovno zgradili železniško progo. Oba župana sta pobudo sprejela in sklenila o njej obvestiti pristojne državne organe v Budimpešti in Ljubljani.

Jani D.

—BETLINC—

Slavčki pojejo vse glasneje

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček iz Beltincev je nekaj posebnega, saj skrbi za sobne in zunanje ptice. Zelo aktivni člani društva, ki jih kot predsednik vodi Ivan Maučec, vlagajo veliko naporov za varovanje in ohranjanje ptic, saj izdelujejo valilnice in krmilnice ter jih nameščajo po drevesih, skrbijo za hrano in drugo. Organizirajo društvena tekmovanja in pripravljajo razstave, udeležujejo pa se tudi raznih tekmovanj doma in v tujini. Na društvenem tekmovanju so dosegli 29 prvih, 17 drugih in 11 tretjih mest. V mednarodni konkurenci pa 15 prvih, 12 drugih in 8 tretjih mest. Na republiškem tekmovanju v Ljubljani so sodelovali z 49 pticami ter dobili 3 zlate, 1 srebrno in 3 bronaste medalje. Za zunanje ptice so izdelali približno 150 pogač in priskrbeli 55 napajalnikov za kletke. Uspešno pa so tudi letos organizirali »stičje gostovanec«, ki je bilo tokrat v Odrancih. Na občnem zboru so sprejeli pester program dela, s katerim razširjajo svoje delovanje, poseben poudarek pa dajejo tudi vključevanju novih članov in sodelovanju s sosednjimi društvi.

F. M.

Milan Kučan še naprej vodi

Tudi v februarju je predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan dobil največ glasov Pomurcev. Našemu rojaku pripisujejo največ zaslug za novo ureditev Slovenije in njeno samostojnost. Drugo mesto pa so bralci domačega tednika Vestnika pripisali štirim posameznikom. To so: Ivan Kramberger, dobrotnik od Negove, gledališki igralec Evgen Car, predsednik sveta KS Melinci Stefan Pintarič in humorist Geza Farkaš. Med politiki so dobili precej glasov tudi predsednik Skupščine občine Murska Sobota Andrej Gerenčer, tajnik soboškega Demosa Karel Kozic in republiški poslanec dr. Jože Magdič. Na novo pa so se pojavila imena župnika iz Odranec Lojzeta Kozarja, našega stanovskega kolega Branka Zunca ...

Seveda z akcijo za izbor Pomurca meseca nadaljujemo tudi v marcu, ko pričakujemo, spoštovani bralci Vestnika, da boste še naprej pošiljali svoje glasovnice. Pri tem mislimo zlasti na znane osebnosti z različnih področij družbenega udejstvovanja. Že vnaprej se vam zadržujemo za sodelovanje!

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA

GLASUJEM ZA

1

iz _____

ker je _____

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

Štorkljina gnezda in tržišče

Ker se približuje pomlad in se bodo tako tudi štorklje kmalu vrnile v razvijajočo se demokracijo, je nekateri občane začelo skrbeti, če bo v prihodnje za te simbole Prekmurja poskrbljeno, ali pa jih bomo prepustili tržnim zakonitostim. Kak cinik bo morda celo pomislil: le kako naj poskrbimo za štorklje, ko niti za ljudi ne znamo poskrbeti. Toda dejstvo je, da sta obe skrbi zelo povezani in soodvisni.

Za gnezda, ki so na dimnikih, je odgovoren lastnik hiše, hujši problem pa je pojavljanje pri gnezdih, ki so na električnih drogih.

Janko Urbanek z Zavoda za spomeniško varstvo v Mariboru nam je povedal, da so štorklje, njihova jajca, gnezdišča in življenjski prostor zavarovani z odlokom. Težave nastanejo, ko se ruši hiša, pozidava dimnik, na katerem štorklje gnezdi, ali kdo samovoljno odvrže gnezdo.

Pri gnezdih, ki so na električnem drogu, pa pogosto prihaja do vžiga, ko se gnezdo povesi na žice in nastane kratki stik.

Urbanek je povedal še, da z Elektrom v Murski Soboti dobro sodelujejo in da so do sedaj vedno upoštevali pripombe pri problemih s štorkljinimi gnezdi. Tako so postavljali podstavke za gnezda, po 8 letih pa naj bi jih obnovili. Ugotavlja pa, da javnost včasih reagira neupravičeno, v prihodnje pričakuje večjo odgovornost do naravne dediščine prav med javnostjo — da bo tudi sama za to kaj naredila. Problem je namreč predvsem s fi-

nanciranjem, saj Republika Slovenija nima namenskih sredstev, zato v prihodnje računajo na večje sodelovanje podjetij in občanov.

Robert Sušek, direktor Elektra, poslovne enote javnega podjetja Maribor, pa je povedal, da bo problem treba v prihodnje urediti nekako drugače, se dogovoriti o sofinanciranju podjetij ali družbene skupnosti, saj delajo štorklje veliko škodo, ki gre na njihov račun. Pred nedavnim so se dogovarjali z Zelenimi iz Murske Sobotice, ki naj bi sodelovali pri sofinanciranju, želeli pa bi pritegniti tudi druge organizacije in podjetja, ki jim je kaj do naravne dediščine. Zavod za spomeniško varstvo iz Maribora sodeluje le z nasveti, ne pa z denarjem.

Do sedaj so pripombam javnosti prisluhnili, če so bile upravičene, čeprav štorkljini iztrebki močno uničujejo material, letos pa bo nujno finančno sodelovanje širše družbene skupnosti.

Odkar je pred letom dni zgorelo štorkljino gnezdo v Mali Polani, ljudi, ki živijo v okolici, skrbijo njihova usoda.

Ker je ob ognju v gnezdu zgorelo del stebra, so začasno napeli žice na starega, čeprav je po trditvah krajanov star že nekaj desetletij. Štorklji sta na istem mestu spletli gnezdo, vendar to leto nista imeli mladičev. To se obeta tudi, če novi drog ne bo postavljen pred vrnitvijo štorkelj in bi si gnezdo urejale pozneje. Vsekakor skrb.

Na Elekturu obljubljajo, da bo drog postavljen do prihoda štorkelj.

J. Gabor

Kulturno prebujanje

Trimlini so majhna vasica v lendavski občini, ki spada v krajevno skupnost Lendava. Pred nekaj leti so zgradili vaški dom in s tem omogočili mladim in starim, da obudijo nekoč razvito kulturno aktivnost. Ob pomoči krajanov in krajevne skupnosti so v domu postavili oder, na katerem poteka kulturna dejavnost mladih, pomagajo pa jim strokovni delavci iz Madžarske. Dobili so pevovodjo in koreografa, prvi rezultati pa so že vidni, saj imajo svojo folklorno skupino in pevski zbor. Folklorna skupina je pred nedavnim uspešno gostovala v Zalaegerszegu, pevski zbor pa se pripravlja na praznovanje madžarskega kulturnega praznika. Odkar imajo oder, sprejemajo v goste tudi gledališke in druge ansamble. Trimlinsko kulturno društvo uspešno vodi Katica Skrilec.

PROIZVODNO-GRADBENO PODJETJE
LJUTOMER, p.o., ORMOŠKA C. 3

OBJAVLJA

JAVNO DRAŽBO

ODPISANIH OSNOVNIH SREDSTEV

1. 1 VILICAR DV 1737 M MIN NIŠ	29.000,00 din
2. 1 GRADBENI ŽERJAV LA 12 K Metalna	60.000,00 din
3. 1 AVTOMOBILSKI MEŠALNIK FAP 1820	100.000,00 din
4. 1 SILOS ZA CEMENT 50 T	50.000,00 din
5. 1 KOMBI ZASTAVA, MS 617—18	18.000,00 din
6. 2 RISALNI DESKI	po 3.500,00 din
7. 2 MEHANIČNI LOPATI (SKREPER)	po 1.000,00 din
8. 1 AVTOMOBILSKI MEŠALNIK ROMANO IKARUS	70.000,00 din
9. 2 NAKLADALNI ŽLICI R. DAKIĆ 900	
— ENOJNA IN DVOJNA	po 2.000,00 din

Javna dražba bo v ČETRTEK, 21. MARCA 1991, ob 10.00 na se-dežu podjetja.

Interesenti morajo pred JAVNO DRAŽBO vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene.

Prometni davek plača kupec in ni vračunan v ceni. Kupec mora kupljeno stvar plačati in prevzeti takoj oziroma najkasneje v 7 dneh, sicer varščina zapade. Prodajali bomo po sistemu video—kupljeno.

USPEŠNI PATRIOTI

Vojna, ki divja v Zlatu, je vojna visoke tehnologije. Še v nobeni vojni doslej se ni zbralo na kupu toliko najsoodobnejše vojaške elektronike in naprav, kot jih zdaj deluje v bojih na Bližnjem vzhodu. Ne preseneča torej, da zaenkrat junak te vojne ni človek, marveč stroj. To je protiraketni sistem »patriot«, ki je pokazal veliko uspešnost in učinkovitost.

Irak v tej vojni uporablja za bombardiranje oddaljenih ciljev rakete skud. Po izvoru so sovjetske, in sicer gre za znane rakete SS-1, ki so jih Sovjeti razvili iz slovi- te nemške rakete V-2. Raketa skud je bila narejena kot nosilec jedrske glave na krajše razdalje. Ko so Sovjeti razvili boljše in natančnejše nosilne rakete, so starejši tip prodajali na Bližnji vzhod, kjer so skude uporabili tako Iranci kot Iranci ter si z njimi prizadejali veliko škodo. Skudi, ki jih ima zdaj Irak, so prirejani. Povečali so jim prvotni dolet od 280 na več kot 800 km. Med vojaškimi strokovnjaki skudi ne uživajo velikega ugleda, ker ne spadajo med natančna orožja, kar ne pomeni, da bi jih podcenjevali, saj so zelo nevarno ofenzivno orožje.

Skudom so zavezniki zopersta-

vili protiraketni sistem patriot. Premično baterijo patriot sestavljajo radarska enota in osem izstrelnih ramp s po štirimi raketa- mi. Ko pride do napada s sovražnimi raketami ali letali, obrambni sistem začne delovati. Z rakete rampe poleti proti sovražnemu objektu protiraketa, radar pa »osvetli« sovražno raketo s snopom radarskih žarkov. Odboj žarkov sprejemajo antene, nameščene za protiraketo, in jih pošiljajo nazaj na izstrelno postajo, kjer računalnik obdela poslane podatke ter posreduje protiraketi ustrezne ukaze za pravilno usmerjanje in pravoca-

sno izstrelitev. Bojna glava protirakete se v bližini sovražne rakete ali letala razleti in ga tako uniči. Morda je slišati nakoliko zapleteno, a v resnici vse poteka izredno hitro in precej natančno.

Američani so namestili dve bateriji patriotov tudi v Izraelu. Tako so se patrioti le znašli v tej državi. Pred nekaj leti se je namreč izraelska vojska odrekla sistemu patriot in je raje razvijala lasten protiraketni sistem, ki naj bi imel prednosti pred ameriškim. Sistem puščica, za katerega so zmetali okrog 150 milijonov dolarjev, pa je v poskusni dobi doživel polom.

Največji pariški škandal

Res je Francija v vojni. Res je v Parizu vse drugače, ko je bilo še pred nekaj tedni. Res je, da tujih turistov še vedno ni od nikoder. Res pa je tudi, da je bila odločitev uprave škandalozna, menijo Parižani. Slavni Folies Bergere so »do nadaljnjega« zaprli. A tega gledališča — zabavišča niso zaprli niti v dne, ko so Pariz okupirali Nemci. Parižani sodijo, da vodstvo lokala in mestna uprava v tem primeru ne bi smela biti preveč radikalna. Navsezadnje je Folies Bergere, menijo Parižani, pariška institucija — kot Eifflov stolp ali Slavolok zmage.

Do groba in naprej

Kaj je zvestoba, vedo vsi, ki živijo boljše od ljudi. Med tistimi, ki vedo o tem največ, so divje rase. Ko se racman in raca zaljubita, traja zveza do smrti. Ko eden od njiju pogine, se pogosto zgodi, da drugi živi naprej v bližini trupla svojega ljubega. Tako se je zgodilo tudi to pot. Le da ljubljena samica ni umrla v ločju, oh reki, temveč na avtomobilski cesti. A prava zvestoba se na to ne ozira. Njen racman ji je zvest tudi po smrti.

GLASBENO TESTO

Shajanje ob Beethovnu in vretje ob Mozartu

Rastline so živa bitja. To je sicer splošno znano, vendar se v odnosu do rastlin ljudje običajno vedejo, kot da gre za mrtva bitja. Ljubitelji rastlinja pa celo trdijo, da imajo rastline tudi čustva. Zato se, denimo, zavzeti vrtnikarji prijazno pogovarjajo z rožami in zelenjavo, gojitelji zelenjave in okrasnega cvetja pa svojim rastlinam vrtijo glasbo, da lepše rastejo. Videti pa je, da se spodbujanje z glasbo ne konča pri rastlinah. Peksi japonske pekarne Šikisima v Nagoji z glasbo spodbujajo tudi shajanje testa.

Trdijo, da testo posebno ljubi klasično glasbo, med vsemi skladbami pa

ima najraje počasne. Za nekatere vrste kruha pripravijo testo in mu, medtem ko čaka v hladilniku, predvajajo skladbe mojstrov klasične glasbe, kar testo navda z elanom in začne lepo shajati, ko ga vzamejo iz hladilnika in pripravijo za peko. Kruh iz tega testa je menda zelo okusen in ga kupci na veliko kupujejo. Pravijo mu adagio.

Po zgledu pekov je krenil tudi izdelovalec riževga vina Jukiči Minova. V njegovi kleti moštu predvajajo predvsem Mozartovo glasbo.

PRVA PRIMERKA

Na dražbi v Londonu so prodali primerek prve številke Bagdad Timesa v angleškem jeziku, ki je izšel 1. januarja leta 1918.

Za štiri porumenele liste z naslovi »Izjemno uspešne zračne operacije«, »Sestreljena številna sovražna letala« in podobnimi so dosegli nepričakovano visoko ceno: 600 dolarjev. Po mnenju strokovnjakov dražbene hiše Christie je izvod časnika, ki so ga izdale britanske oblasti v Bagdadu, ko so se bojevali proti Turkom med prvo svetovno vojno, dosegel trikrat večjo ceno od pričakovane. Verjetno zaradi novega spopada v Zlatu.

Zdravilna ogrlica

Nemški znanstvenik Klaus Klemm je izdelal kroglice, napolnjene z antibiotiki, za zdravljenje kostnih vnetij in okužb. Ameriška mornarica pa zdaj denarno podpira raziskovalce na univerzi v Kentuckyju, ki bodo skušali kroglice izpopolniti tako, da bodo primerne za zdravljenje vojnih ran. Namestili bi jih neposredno v rano, kjer bi se antibiotik raztapljal, prodiral v tkivo in tako preprečil okužbo. Zdravilno kroglico bi seveda uporabili za zdravljenje žrtev zalivske vojne.

Nova drevesa

Tretjino od 60.000 dreves v parku gradu Versailles bodo nadomestili z drugimi. Nasa- de dreves bodo obnavljali približno 15 od 20 let, vse skupaj pa bo stalo okoli 30 milijonov frankov. Najprej bodo posekali 250 kostanjev, ki bi se lahko vsak hip podr- li, nadomestili pa jih bodo s hrasti, bukvami, javorji in lipami.

UMETNINE

Umetniške dragocenosti, ki so jih med vojno ukradli nacisti in jih skrili v Avstriji, bodo verjetno leta 1993 prodali na dražbi. Tedaj se bo namreč iztekel rok za prijavo lastnikov teh dragocenosti ali njihovih dedičev. Po vojni so v Avstriji našli osem tisoč umetnin, ki so jih nacisti vzeli Židom v zase- deni srednji Evropi. Vrednost teh umetnin so uradno ocenili na 30 milijonov šilingov. Avstrijske oblasti niso začele uradno iskati zakonitih lastnikov vse do leta 1969, takrat pa so to storile tako »potihom«, da je bil odziv zanemarljivo majhen. Židovske organizacije so Avstriji očitali, da bi rada umetnine zadržala zase, zato so v avstrijskem parlamentu sprejeli zakon, ki določa, da bodo vsa dela vrnjena le ti- stim, ki bodo lahko dokazali lastništvo, vse druge umetnine pa bodo prodane na dražbi.

Čisti dohodek bodo avstrijske oblasti namenile židovskim organizacijam. Doslej se je ogla- silo 180 dedičev, ki zahtevajo vrnitev 2000 umetnin, vendar pa je bilo vrnutih le 170 del.

Za vse druge zahteve pa po mnenju sodišča ni bilo dovolj dokazov.

TO SEM ŽE ENKRAT DOŽIVEL, VIDEL, SLIŠAL...

Ob smrti angleške kraljice 22. januarja 1901 se je v Bucking- hamski palači opolnoči vnel nena- vaden prepir. Nemški cesar Viljem II. je stresal svojo jezo na bratranca Edvarda, britanskega prestolonaslednika, ki je bil tako nesramen, da ni ustregel željam njegovega veličanstva. Sorodnika sta se potegovala za pravico, da prestavita kraljičino truplo iz smrtne postelje v krsto. Nemec je bil prepričan, da sme to storiti on, saj je bil vendar cesar, medtem ko Edvard še niti kralj ni bil. Edvardov namig, da je pokojnica vendar njegova mati, je Viljem posmehljivo zavrnil. Cesar je pozneje pripo- vedoval, da je imel med prepriom ves čas občutek, da je vse to že enkrat doživel. »Čutil sem, kot bi me prevzemala nekakšna višja si- la,« se je spominjal vladar.

Francoski zdravnik Florence Arnaud je takšno doživljalsko sle- pilo imenoval »iluzija že videne- ga« (deja-vu). Trdil je, da so pov- zročiteljice takšnih motenj v za- znavanju poškodbe velikih možga- nov. Od cesarjevih časov pa do danes so znanstveniki razvili nič manj kot 44 teorij o bistvu in vzrokih tega pojava. Zdaj pa sta psihiatra Herman Sno in Don Linzen z amsterdamske univerze javnosti predstavila še petinštiri- deseto. Znanstvenika trdita, da naj bi iluzija že videnega temeljila na spominskih delcih v možganih, ki začnejo delovati po pomoči.

Njuna razlaga se opira na domnevo, da možgani vsebino spomina hranijo na način, ki bi ga lahko primerjali s temeljnimi načeli ho-

lografije, fotografske tehnike, pri kateri slikovno informacijo posna- memo z laserskim žarkom in jo potem tridimenzionalno reprodu- ciramo. Posebnost holografije je v tem, da vsaka posamezna točka fotografske plošče vsebuje vse sli- kovne informacije. Iz enega same- ga slikovnega delca je mogoče re- konstruirati celotno holografsko sliko. Iluzija že videnega naj bi bila torej nekakšna holografska neizostrena podoba, ki nastane vedno takrat, ko se srečajo podobni elementi iz različnih spomin- skih nizov. To bi morda lahko pri- merjali s podobnimi posamezni- ma slikama iz celuloidnih travok dveh filmov s popolnoma različno vsebino.

Za raziskovalce možganov je holografska razlaga privlačna, ker z njo lahko pojasnijo, zakaj nekateri bolniki, ki imajo poško- dovanе možgane, obdržijo dele spomina, čeprav se, fiziološko gle- dano, ne bi smeli ničesar več spo- minjati. Temelj te hipoteze je predstava, da deluje spomin po- podobno kot videorekorder, v kate- rega bi se vsi doživljaji neprestano zapisovali in nato shranjevali v ra- zličnih, ozko razmejenih področ- jih možganov. Še prej so spomin

primerjali z modelom fotografskega aparata, pozneje pa z raču- nalnikom, kot bi bila narava tako omejena, da bi poskrbela za iste rešitve kot inženirji. Nevrologi so dokazovali, da možgani vsebino spomina shranjujejo ob pomoči razkropljenih delcev spomina, vsak od njih pa, po holografskih načelih, v sebi nosi informacijo o celotnem spominskem nizu. Kadar se spominski delec ujema z izse- kom zares doživete resničnosti, potem se začne v možganskem ki- nu vrtneti čisto poseben film: pride do enega od številnih zrcaljenj ob- čutkov.

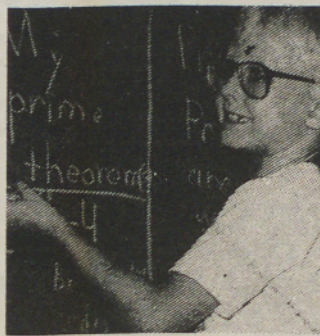
Čisto po naključju je amster- damskima psihiatroma pomagal utemeljitelj psihoanalize Sigmund Freud. Profesor Sno je videl foto- grafijo ameriškega predsednika Lincolna, ki ga je spominjal na mladega Freuda. Obrisa pa sta bila med seboj tako podobna, da bi ju bilo mogoče zamenjati. Na enak način naj bi nastala iluzija že videnega. Doživljali naj bi jo predvsem nevrotriki, ki v tej čutni prevari vidijo dokaz, da imajo prav, tako kot je nemški cesar v njej videl znamenje, da je tudi bog enakega mnenja kot on.

MALI GENIJ

Ronnie Pavlov iz Arcadie v zvezni državi Severna Karolina ima šele osem let, pa zlahka re- šuje zapletene matematične probleme, nad katerimi se pra- skajo po glavah celo učenci viš- jih razredov collegov. Ko je bil Ronnie star tri leta, je sestavljal računalniške programe. Njegov inteligenčni količnik je višji od dvesto — povprečni ljudje imajo količnik sto, tisti, ki imajo viš- jega od 140, veljajo za genije.

Neki obiskovalec pri Pavlovih doma je kot uročen strmel v Ronnija, ki je neverjetno hitro na pamet računal. Fantič je uganjal vragolije na kavču, in ko ga je gost vprašal, koliko je 96 x 96 x 96 je ravno stal na gla- vi. Kot bi trenil, je Ronnie odgo- voril: 884.736. Izračunal je prej, kot je utegnil gost odtipkati šte- vilke na žepni računalnik Ron- niejeva mati in oče menita, da sta povprečno inteligentna in tr- dita, da sina nikoli nista priga- njala, naj kaj naredi iz sebe. Ko je bil star enainvajset mesecev je vzel v roke sestavljanko, na kateri je bila ura. Našel je vse

številke na njej, se spominja mati. Pri šestindvajsetih mese- cih je znal prebrati do sto be- sed, na računalnik pa je znal odtipkati številke od ena do sto. Pri petih letih je deček opravil Binetov inteligenčni preskus

stanfordske univerze. Takrat so mu namenili inteligenčni količnik dvesto. Ronnie je pri vsem tem čisto normalen fantič, ki ima rad risanke, basebal in svoje kolo. Ko so ga vprašali, zakaj je tako dober v matematiki, je dejal: »Najbrž zato, ker jo imam rad.«

Pred 7 meseci je Ludvik Kuzma iz Rankovec vzel pri Panonki v M. Soboti 8 plemen- skih svinj in ene- ga licenciranega merjasca. Pri po- rodu (kotitvi) ene od teh svinj, je na svet prišel nena- vaden spaček, ki ga vidimo na sli- ki. Imel je eno glavo, 4 uhlje in dvoje normalnih teles v vsemi do- bro razvitimi okončinami. Ta nenavaden stvor je živel 4 ure. Svi- uja je skotila 9 pujskov, vsi drugi pa so bili normal- ni.

Foto Majcen Š.

lip & bled

LIP Bled vam daje v svoji poslovalnici na Bledu in v Murski Soboti izredno ugodne možnosti pri nakupu stavbnega in sobnega pohištva.

- 10% popust za gotovinsko plačilo,
- pri nakupu nad 20.000 din brezplačen prevoz do 50 km,
- ugodna 6-mesečna posojila.

ODLIČNA KAKOVOST, VELIKA IZBI- RA, UGODNE CENE.

Obiščite nas v naši poslovalnici LIP Bled v Murski Soboti tel. (069) 22-941

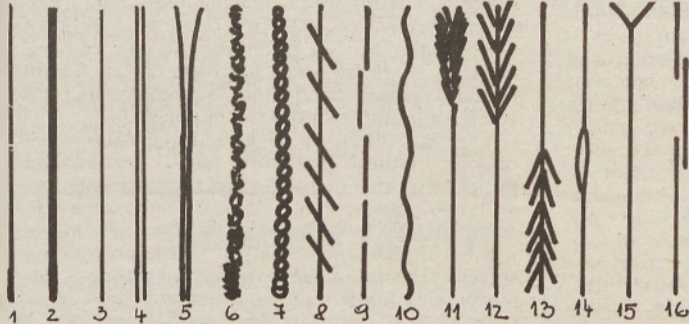
Tanci vladajočci Bela, dosta brodi, kak bi po novon razlalo dršao Slovenijo. Či nistif, ka de epla Slovenija kak edna občina, te de vse ka je dobroga, i pejezezi vied slo o ljubano, itera de center te enote. Či se pa razlala Slovenija na upavnopolitične enote, te pa nismije biti nej prevelke, pa nej premale. Či do prevelke, te de vse slo o »Lapodistrio«, pa o »Laibach«, pa o »chik zwei«, či do pa nismale, kakre kak n-gr. Puščovska, pa Melinska, Bratunska, g. Lakoi, d. Lakoi, Panovci, pa Lubeč, se pa pejezezi razficka- jo kak dim. Te bi pa naj šice mele te ma- le obšine manjine, pa elničue skupine, pa vsaka svoje občinsko upravo, pa bi te nidle gē ma bik onej... rogle. Bela pavi ka gda se odločimo, nsmimo porabi- ti na medobčinske svete - za vsako dravko ektira!

SKRIVNOSTI VAŠIH DLANI

Še o posebnosti črt

Črte, ki smo jih spoznali v enem od nadaljevanj, se pri vseh ljudeh ne pojavljajo v svoji idealni obliki in na način, da bi jim vsak od nas lahko takoj pripisal tudi njihov pravi namen, pravo interpretacijo. Vsaka napačna opažanja dajo lahko popolnoma drugačno tolmačenje, zato si morate

črte govorimo o občutljivem zdravju v mladosti. Če je črta usode na enem svojem delu dvojna, napoveduje uspeh na dveh tirihi. Rašlje na koncu Apolonove črte nam bodo prinesle velik uspeh in slavo. Valovita črta zdravja — slabo zdravstveno stanje, celo življenje, tudi slab posloven uspeh.

vedno znova poklicati v zavest spoznanje, da samo natančna opažanja vodijo k natančnim odgovorom. Tako se pri večini črt pojavljajo z večjimi ali manjšimi deformacijami. Najbolj pogoste boste lahko spoznali ob današnjem branju. Na sliki deformacije črt lahko razberemo od 1 do 16: ravna črta, široka črta, tanka črta, dve vzporedni črti, dvojna črta, mrežasta črta, črta v obliki verige, črta, prekinjena z manjšimi presečnimi črtami, prekinjena črta, valovita črta, kapilarna črta, črta z dvigajočimi resami, črta s spuščajočimi resami, razcepčena črta, rašlje na črti, prekinitve, ki gredo vzporedno.

Črta, ki je prekinjena, je znak resnih težav v psihofizičnem pomenu. Črta v obliki verige je pogost pojav. Na začetku življenjske

Barva črt, ki ne sme odstopati od barve roke, je ravno tako pomemben element za proučevanje. Preveč rdeča črta v normalnem smislu odkriva agresivno osebo, rumena govori o boleznih jeter in o tipično Saturnovem tipu, ki se pogosto rad krega in je vedno slabe volje.

Cim daljša je življenjska črta, daljše bo tudi vaše življenje. Črte ne smejo biti preširoke in pregloboke, takšne izgubijo svoje pozitivne lastnosti. Če boste ugotovili, da je leva dlan boljša od desne, se morate vprašati, kaj delam narobe, kako sploh živim in kaj lahko še popravim. Če je obratno, ste oseba, ki zna koristno uporabiti dane lastnosti in življenje obrniti sebi v prid. V življenju pa nam ne gre vedno vse najboljšje. Tudi na to se je treba zavestno pripraviti.

Kako vzgojiti sobno lipo?

Sobna lipa je zelo odporna rastlina, uspeva tudi v zadimljenih prostorih z malo naravne svetlobe.

Vzgojiti je ni težko. Novo steblo bomo vzgojili tako, da odrežemo vrh vejice z nekaj razvitimi listi. Spodnji del vejice brez fistov damo v kozarec z vodo. Korenine se bodo hitro razvile, posebno če je v sobi temperatura od 14 do 18 stopinj. Ko se korenine razvijejo, jo presadimo v večji cvetlični lonček.

Sobni lipi najbolj prija temperatura od 5 do 15 stopinj.

ZA LJUBITELJE CVETJA

CVETLIČNI HOROSKOP

Tokrat vam s cvetličnim horoskopom predstavljamo posebno slavljenko v tem mesecu: našo sodelavko na Vestnikovi strani? Za vsakogar nekaj, ki nam pomaga oblikovati rubriko, Za ljubitelje cvetja. Že nekaj tednov sem se vam predstavljala s svojimi članki o vzgoji cvetja. Prav je, da jo spoznate tudi na fotografiji. To je Olga Varga, floristka iz Murske Sobotice, rojena prav na 8. marec v znamenju Ribe. Cvetlični horoskop so ji oblikovale in podarile sodelavke.

Ribe ljubijo cvetje nežnih barv: svetlo modrih, svetlo vijoličastih in rožnatih. Za vse, ki ste rojeni v tem znamenju, pa poleg ostalega kar piše na horoskop kartici velja še tole:

Žena Riba je vedno odlična sodelavka, ker vedno misli na vse in vsakega, in nič ji ni pretežko, če ima rada delo, ki ga opravlja. Za moškega Ribo pa tale drobci iz horoskopa: Največ uspeha (in uspeh je za moškega poglavitna reč), lahko doseže na področju gradbeništva in vsem kar je v zvezi z obdelovanjem zemlje.

Iskrene čestitke vsem Ribam
OLGA VARGA

Kuhajte z nami

TROJINA

V literaturi, ki opisuje pomen in nastanek nekaterih starejših jedi, je trojina povezana z ljudskimi običaji postnih dni. Ta brezmesna jed je sestavljena iz živil, ki so na voljo v zimskem času. Kuhali so jo predvsem ob petkih. Po sestavi živil jed odlikuje dobra biološka in kalorična vrednost. Fižol nadomešča živalske beljakovine, korenček obogati jed z vitaminom A, krompir oplemeniti okus. Priprava jedi je preprosta in enostavna. Že od nekdaj so jo pripravljali v kmečkih, prijetno toplih kuhinjah, kjer se je zbirala družina, v loncu pa je pogosto »brbotala« okusna enolončnica.

Zanjo potrebujemo: 40 dag pisanega fižola, 30 dag korenčka, 40 dag olupljenega krompirja, 80 dag masti ali olja, 3 male stroke česna, 1 debelejšo čebulo, šopek sesekljane zelenega peteršilja, sol, malo popra in manjši lovorov list.

Cez noč namočen fižol pristavimo v večjem loncu in dodamo lovorjev list. Ko je fižol na pol kuhan, dodamo na ploščice narezan korenček, ko nekoliko povre, pa še na kocke narezan krompir in stri česen. Solimo. Ko so vse sestavine kuhane, jed zabelimo z masčobo, na kateri smo popražili drobno sesekljano čebulo. Ko jed prevre, jo popravimo s sesekljanim peteršiljem. Jed ne sme biti preveč vodena.

Vaš dom bo opremil

Vaš dom, trgovina s pohištvom in gradbenim materialom HAJDINJAK, ŽIŽKI 63
POSEBNA PONUDBA: • ugodno posojilo na 6 mesecev • za gotovinsko plačilo poseben popust
OBIŠČITE NAS ALI POKLIČITE PO TELEFONU (069) 70-780
Iskrene čestitke ob dnevu žena

ČISTO PERILO IN ČISTA VEST

Želimo, da bi bilo perilo snežno belo, prijetno dišeče, skratka lepo oprano.

Po drugi strani pa se zavedamo, koliko škode naredijo premočni pralni praški, okolje je onesnaženo, vode mrtve. Mar res ne moremo storiti ničesar, da bi obvarovali naravo pred škodljivim delovanjem pralnih sredstev? Tega se zavedajo tudi izdelovalci pralnih praškov. Novi pralni pra-

ški vsebujejo vse manj škodljivih sestavin, zlasti fosfatov. Tudi sami lahko veliko pomagamo, če bomo prali načrtno kot doslej.

1. Peremo le takrat, ko se nabere dovolj perila. Pralni stroj naj bo poln, s tem prihranimo vodo, pa tudi energijo.

2. Če je perilo normalno umazano, se lahko odredimo predpranju. S tem spet prihranimo vodo in energijo.

3. Peremo, če se le da pri nižjih temperaturah. Perilo je večino čisto oprano, če ga peremo le pri 60 stopinjah.

4. Pralni prašek odmerimo natančno do zareze na merilnem lončku. Nikoli ne vsujemo v pralni stroj še nekaj praška čez mero, to škoduje perilu in tudi vodi.

5. Izberemo pravi pralni prašek.

ALTERNATIVNA MEDICINA

Glina je zdravilna

Glina, ki jo danes uporabljajo v mnogih industrijskih vejah, je bila, kakor se zdi, človeku že od nekdaj v veliko pomoč. Že od tistih časov, ko so začeli graditi prva bivališča, pa do izdelovanja kuhinjske posode, posode za shranjevanje živil. Poleg sonca, zraka in vode, od katerih je prejemala življenjske moči, je glina najmočnejše sredstvo za fizično regeneracijo. Strnjeno znanje o zdravilni moči prihaja torej zdaj tudi k nam v knjigi Glina zdravi francoskega zdravnika Raymonda Dextreila, ki jo je izdala nova slovenska založba VALE. Znanje o zdravilni moči gline je prastaro, v novejšem času pa se glina kot zdravilo pojavlja v alternativni medicini.

Niki

Spominki-unikati

Cvetka Juhnov

Kiosk na Titovi ul. v M. Soboti

Ekspresne fotografije za dokumente

• Priporočamo se in čestitamo ob dnevu žena!

SESTAVIL MARKO NAPAST	PROFITAR-STVO	DVAJSE-TEREC	ZEMLJEVID	KNJIŽEVNI IZRAZ ZA GOZD	BIVŠI IZRAELSKI ZUNANJ. MINISTER	DRŽAVA V INDIJSKI UNJI	GRŠKI BOG MORSKIH VALOV
NAREČJE							
JESENSKI MESEC							
SLOVANSKI NAROD							
JUNAKINJA ROMANA APRIL M. MIHELIC				PEVEC KING COLE ALPINIST GESEN			
DOSTOJAN-STVO, PONOS					LJUDSKI ODBOR FR. FILM. IGRALKA		
KATJA ERSTEIN			ARABSKI SULTANAT GLAGOLSKI VID				
BELGIJSKI POPEVKAR IT. RODU (SALVATORE)						BRAZILSKI PISATELJ AMADO	KEMIČNA PRVINA, REOKA KOVINA (In)
DELOVNA PODROČJA							
ORODJE ZA ZETEV				INSTINKT GOSTINSKI LOKAL V LJUBLJANI			
ZNAK ZA SAHOVSKO TRONJAVO		ZNANKA FR. KLAVERJEV IVAN TAVCAR					
DAVNA GERMANSKA PLEMENA, NORMANI							
AMERIŠKI FILMSKI REŽISER PREMINGER					VZKLIK		

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: nesnica, egoizem, baklada, ul, Krn, Kirk, AD, Atila, m, Deledda, N, tar, Ero, Mia, zid, SAS, Abasidi, raketar.

Kupon za brezplačno analizo

Ime in priimek _____

Datum rojstva _____

Točen naslov _____

Šifra _____

Kupon pošljite na naslov: Zavod za časopisno in radijsko dejavnost, Titova 29, Murska Sobota (Za Skrivnost vaših dlanj).

ZAIGRAJMO
ZAPOJMO
PO DOMAČE

NA MURSKEM VALU

Glasujem za:

Izvajalec:

Skladba:

KUPON 4

Lestvica najboljših ta teden:

1. mesto: Ob Bistrici — Ans. Nika Zajca
2. mesto: Mi mejaši smo pajdaši — Vinko Šimek
3. mesto: Rojstna vasica — Ans. Toneta Čučka
4. mesto: Naša kovačija — Štirje kovači
5. mesto: Reka življenja — Fantje treh dolin

Vaše predloge pošljite na dopisnici na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, Murska Sobota.

Glasovnice bomo izžrebali in nagradili.

Lestvico domačih pesmi lahko poslušate vsak četrtek od 18. do 19. ure v oddaji Radia Murska Sobota Zaigrajmo in zapojmo po domače.

NAGRAJENCI:

1. MARINA BAČANI, Grabrovnik 214, 42312 Štrigova
2. SONJA BERDEN, Berkovci 12, 69207 Prosenjakovci
3. MARTA KOCET, Prosenjakovci 33, 69207 Prosenjakovci

OPRAVIČILO ALI POJASNILO

Kad bi vsaj delno odgovoril na prispevek gospoda Ivana Kramarja v časopisu Vestnik z dne 21. 2. 1991.

Res je, da preveliko nacionalno navdušenje lahko preraste v nacionalizem in celo v nacizem. Vzor nam je srbsko dejanje na Kosovu, ki ga obsoja cel svet, samo Srbi ne. Toda Slovenci sami niso bili nikoli sposobni, da bi bili nacionalisti ali pa nacisti. Kar pa zadeva sedanje slovensko nacionalno zavest ali rodoljubje, je bilo izjavljeno. Bilo je prebujeno iz podzavesti. Do tega je prišlo po dolgem bujenju. In prebujanje, da se bo spet zazibalo v svoj pravični sen, kakor hitro bomo dosegli svojo popolno osvoboditev, svojo lastno suvereno državo Slovenijo.

Ce bi uporabil prispodobno, bi dejal, da je slovenski narod kot školjka: Ko se počuti svobodno, plava ali se giblje odprta, kakor hitro pa občuti nevarnost, se zapre. In če se ji kdo preveč približa, ga ušči. Drugo pa, da smo kot osli. Na Slovenca se je naložilo in nalagalo, a naš narod je nosil, nosil in prenašal res kot pravi osel. To so nakladalci na slovenski hrbet tudi vedeli. Niso pa vedeli, da so Slovenci dosledno kot osli. Niso vedeli, da se slovenski osel ne bo več premaknil, če se enkrat ustavi. To pa se kaže ravno zdaj.

Braniti se z vsem, tudi z nacionalno zavestjo, ni nacionalizem; napadati pa s poudarkom nacionalnosti, je nacionalizem. Zdej pa vas prosim, da bi premislili, če smo se Slovenci branili z nacionalnostjo, ali pa smo z njo kogarkoli napadali.

Kdor pozna ves čas po vojni, ve, kako smo Slovenci navdušeno delali za enotnost in bratstvo. Ve, da smo se veselili, ker nam je lo končno priznalo, da komu pomagamo. In kaj se je iz tega izimilo? Leni so se še bolj polenili in prepustili delo tistim, ki so sposobni delati. S tem pa se je začelo veliko izkoriščanje.

Očitati so nam šivinizem samo ato, ker smo bili bolj napredni d drugih, svoj nacizem in fašizem pa so poimenovali kot rodoljubje. In ali je možno v neskončnost živeti s takšnim narodom?

Posljalji so nam mase ljudi, ki jih niso potrebovali pri sebi, ali pa so jim bili celo v napoto. Da

pa bi mi nabavili moderno, avtomatizirano industrijo, z denarjem iz lastnih žuljev, nam ni bilo dovoljeno. Saj se v tem primeru ne bi mogla izpolniti želja Tita, Kardelja in glavnega vodstva Jugoslavije, ki pa je bil ideal za Srbijo. Ta velika želja pa je bila poenotenje vseh jugoslovanskih narodov v en sam jugoslovanski narod. In prav zato smo potrebovali zastarelo industrijo, ki zaposluje mnogo ljudi. Tako smo za poslovali južne brate zaradi poenotenja Jugoslavije, ne pa zaradi slovenskih potreb. Zdej pa smo z industrijo tam, kjer pač smo.

E. Kardelj piše kot Sperans o vprašanju slovenskega naroda dobesedno takole: »Narodi so nastali v določeni dobi človeškega razvoja in v neki določeni dobi razvoja bodo tudi izginili.« In dalje piše Kardelj, da je narod nastal v kapitalizmu, predtem pa da ni bilo narodov, ampak da so bila ljudstva. Vendar pa ljudstva sestavljajo narodi. Saj je že Homer pisal o narodih. Ali tega Kardelj ni vedel, ne vem, vem pa, da se diktatorju ni smelo nič oporekati. Po teoriji E. Kardelja,

ki je marksistična, je rečeno, da je zadnja stopnja družbenega razvoja ravno komunizem. Iz tega izhaja, da morajo narodi izginiti v komunizmu. In če že morajo izginiti, je najbolje, da izginejo čimprej. Zato ni nič čudnega, da je iz Kardelja nastal brisalec naroda, nekoč pa zagovornik narodov. Saj tudi Marksova Dialektika pravi, da se vsaka stvar razvija v svoje protislovje. Zato pa naj tudi razumemo, da iz nekdanjih borcev za svobodo nastajajo sedanji diktatorji. Vsakdo si lahko razlaga dialektiko po svoji potrebi in značaju. Vsakomur pa je koristno, če pozna marksizem.

Ker uredništvo omejuje dolžino spisa v časopisu, moram končati. Iz tega pa naj bo razvidno, da je potrebno, da je prišla demokracija, ker so ljudje nagnjeni k diktatorstvu. Bog pa naj nas obvaruje, da bi dobili ameriški kapitalizem, brezobzirni, kakršen se nam obeta. Še bolj pa naj nas obvaruje pred črno diktaturo, ki je še mnogo hujša, kot je rdeča.

Jože Urankar

ODLOČNI »NE« ZA UVEDBO ŠOLNINE V VISOKEM ŠOLSTVU

Presenečeni ali bolje rečeno zgroženi smo v Delu, z dne 28. februarja prebrali, da sta pristojna skupščinska odbora ob iskanju poti iz sedanjih materialnih zagat šolstva, omenjala kot eno izmed možnosti tudi uvedbo šolnine za vpis na visokošolski študij.

Smo v času, ko povsod iščemo izhod iz sedanjih težkih razmer. Vsi si želimo v Evropo. Včasih celo po bližnjicah. V takšnem stanju se nam čisto dogaja, da levica ne ve kaj dela desnica, ali drugače rečeno vseh ravnaj v zadnjem času ni mogoče dati na imenovalec racionalnosti in konsistentnosti.

Opredeletiv, da je znanje pravzaprav naš največji potencial za priključevanje k Evropi, se izključuje z razmišljanjem, da možnosti oformljenja tega potenciala omejimo le na določene dele mlade generacije — na tiste, ki bodo imeli sredstva za plačevanje šolnine.

Menimo, da bi uvedba šolnine pomenila vračanje v že preživete čase in grobo obliko socialne diferenciacije znotraj mlade generacije. Takšen ukrep bi še posebej prizadel vse, ki so v spodnji polovici socialne lestvice, teh pa je prav največ v občinah, ki so manj razvite oziroma imajo velika manj razvita področja.

Zaradi tega odločno nasprotujemo uvedbi šolnine na visokih šolah. Zahtevamo, da se v novo ustavo R Slovenije zapiše, da je šolanje brezplačno na vseh ravneh. Tako se bomo za vselej izognili predlaganju podobnih rešitev, ki kljub težkemu položaju nimajo argumentiranega opravičila.

Socialistična stranka Slovenije
Občinska organizacija M. Sobota

Nastavljanje bananinih olupkov na poti do umetnin

Odgovor na prispevek Metke Han Naši zakladi na tujem (Vestnik, 24. januar 1991, str. 3) in na pismo (mnenje) Laszla Göncsa smo pomurski Madžari tudi tuji (Vestnik, 21. februar 1991, str. 14).

Ob članku Harijeve se nisem mislil oglasiti, kajti njeno pisanje obravnava izjemni umetnini, poznogotska krilna oltarja iz Sela in Grada (Gornje Lendave), ki sta danes v Budimpešti, na dovolj zanimiv način: pritegne namreč povprečnega bralca in zadosti zanimanju poznavalca. Četudi bi se dalo k opredelitvam obeh umetnin še kaj dodati, in bo za to gotovo priložnost na drugem mestu, pa je namen Harijeve očitno tudi to, da spodbudi razmišljanja o obnovitvi restitucijskih pogajanj oz. akcij, katere posledica bi naj bila, da se obe umetnini vrnejo v okolje iz katerega izhajata. Njen maneuver, češ, da »bi bilo prav, če bi takšna spodbuda prišla iz Prekmurja...« ter, da bi pristojni za premično kulturno dediščino v Prekmurju skrbili Pokrajinski muzej Murska Sobota, ki ima za to vse zakonske — pa najsi gre za veljavni zakon o varovanju naravnih in kulturne dediščine ali za tistega, ki je v pripravi novih demokratičnih oblastvenikov — in strokovno-etične kompetence) »republiške institucije morali opozoriti naj skušajo obnoviti dialoge, jemljem kot dobro namenjen! Ob tem se mi od skomin, da bom med tistimi, ki bodo lastnoročno prepejali obe umetnini iz Budimpešte in ju postavili »in situ« — na mesto (v selansko rotundo in graško župno cerkev), kar zamegli pred očmi. Toda, ker je v teh časih kar preveč megle, se mi svetli nekaj drugega. Brnil bom olupke na katerem je padel Laszlo Gönc («... skrb in denar, ki ju sedanja slovenska vlada namenja razigranim aktivnostim madžarske manjšine...»), kajpada pa tudi tiste, ki jih je slednji nametal po poti v lepšo prihodnost.

Ce bi svoje pisanje nadaljeval v podobnem žanru, s sarkazmi in takšnimi ali drugačnimi insinuacijami, bi seveda nalival olja na ogenj ljudem, ki se le težka spriznajo z dejstvi, z danostmi, ki plemenitijo in bogate našo pokrajino. Zaradi zgodovinskih danosti, skupnega življenja slovenskega in madžarskega življa (seveda pa bo potrebno skupaj še naprej živeti) se ne kaže posebej ustavljati, kajti to zadeva predvsem poznavanje zgodovine in dovolj širok nazor v katerem ni mesta za ozko nacionalne pohlepnosti.

Z ozirom na to, da me ne zanima predvsem umetnostna dediščina, kajpak tudi v nacionalnem kontekstu, velja opomniti, da se umetnine gledajo predvsem zaradi svoje umetniške, ikonografske, estetske in še marsikatero pričevalnosti. Za obe umetnini iz Grada in Sela je gotovo, da ne kažeta madžarsko ali slovensko roko, temveč umetnikovo. Res je, da sta oba oltarja nekaj bila v »diko« in okras obeh prekmurskih cerkva; prav je, da se razmišlja o možnostih vrnitve, prav pa je tudi, da se poprej ugotovijo formalno-pravna razmerja in okoliščine v katerih se je proces odtujitve odvijal. Jasnno je, da je za kakršnokoli premik v tej smeri nujen premišljen koncept, do popolnosti izdelana strategija in javno postavljen cilj: umetnini pripadata Prekmurju (ne Madžarom ali Slovincem!). Ob tem Göncove besede, da »... nam mora biti ja-

sno, da je bilo narodno bogastvo Prekmurja do leta 1919 last državnega zaklada tedanje Madžarske« zvene hudo nevarno, češ: jasno nam mora biti, da sta oltarja madžarski zaklad. Sancta simplicitas!

Seveda je upoštevanja vredno, kar postavlja Gönc v bran narodnega bogastva Madžarske, toda prerakanje o tem kaj je in katera spomeniškovarstvena politika je najboljša, bo moral prepustiti stroki, če pa že navzve kako o napakah, naj to tudi argumentira. Postavljam mu vprašanje: kateri zgodovinski spomeniki in druge pomembne »reči« so se odvzeli ali odkupili Lendavi, Gradu, Beltincem, Domjanševcem oz. kateremu drugemu naselju in so se zbrali v Murski Soboti (pod to namreč razumem, da so »reči« v Pokrajinskem muzeju)? Sam mu lahko zagotovim, da bom vsakega podatka sila vesel, nasprotno pa pričakujem pojasnilo.

V prizadevanju, da bi karseda celostno zajeli podoba kulturne dediščine, poteka raziskovalni projekt Kulturna dediščina Prekmurja (nekateri izsledki so pravkar izšli v Zborniku soboškega muzeja), izjemno kakovostno je sodelovanje z muzejem Savaria iz Szombathelyja (lani je pri njih gostovala arheološka razstava Antični pokop v Pomurju, med junijem in avgustom letos bo v soboškem muzeju gostovala izjemno bogata razstava Zakladi muzeja Savaria, delovni stiki se bodo gotovo še krepili), redne delovne stike pa ima muzej tudi s številnimi drugimi kulturnimi ustanovami. O številnih nalogah, ki jih opravlja muzej ne kaže na široko razpredati, povedati pa velja, da je soboški muzej postavil stalno razstavo OLORIS v Lendavi, zastavljeni pa so že konkretni koncepti za zbirke v Lendavi, Radencih, Gornji Radgoni, Vaneči etc. Vsekakor so ti načrti oblikovani na strokovnih osnovah, nikakor pa ne na podlagi demagoških prilizovanj.

In za konec: že nekaj časa se intenzivno ukvarjam z iskanjem umetnin, ki so nekdanje pripadle Prekmurju. Naj povem, da je kar nekaj umetnin v Ljubljani/Narodna galerija, Narodni muzej, Mestni muzej; konkretno ima Narodna galerija v lasti poznogotsko tablo Kristusovega sorodstva, sliko Ecce homo Alvisa Benefatta, dva portreta Martina Meytensa in še kaj, v Mariboru (Pokrajinski muzej), Zagrebu (Strossmayerjeva galerija starih majstorov), pa tudi v graškem Joanneumu in seveda na Madžarskem (tudi veliko poznobaročni oltar iz soboške grajske kapele).

Vse to raziskovanje seveda poteka predvsem zato, da bi zaokrožil podoba o umetnostnem bogastvu Prekmurja, brez kakršnihkoli nacionalnih ali pridobitniških konotacij. Moja osebna želja in resen načrt je, prav tako pa tudi vseh sodelavcev soboškega muzeja, da bi nam v prihodnje uspelo vsaj to, da bi pripravili razstavo Umetnostni zakladi Prekmurja. Pri tem nam seveda ne bodo pomagali izzivi, ki vodijo na stranske tire, temveč konstruktivno sodelovanje in pošten dialog. Prav tega pa nam vsem skupaj, zelo, zelo primanjkuje. Najhuje pa je to, da za paravan pred sabo držimo umetnine. Jaz bi bil ob takih razmišljanjih zelo zaskrbljen!

Janez Balazic

Večnemu opozicionalcu in licemercu

Vidi se, da je profesor Smej končal fakulteto brez vseh privilegijev — pivskih ali seksualnih. Njegov odgovor je spoštovanja vreden, intelektualno domiseln. Njegova razmišljanja, ki mi širijo svetopisemsko obzorja sprejemam, ker niso majhna — umsko. SPOŠTOVANA GOSPA MINISTERICA ZA KULTURO, ŠOLSTVO ITD. BRIGITA BAVCAR!

Odgovor terja odgovor, nivo — nivo, gnojnica — gnojnice. Vsi kompleksi, ki jih nekdo prevzema nase so na živčno seksualni podlagi, samo triper je rezultat užitka. Tako je razmišljal Freud.

Sedaj vem, kdo piše in se podpisuje pod članek Demosa.

Pismo z takšno vsebino kot je vaš odgovor meni razen zadnjega dela je pred časom oddal na Vestnik inž. Kozic. Toda pokojni urednik Šabjan Jože, ga je zavrnil s trditvijo, da članek presega vsak nivo javnega komuniciranja, da je pod vsakim intelektualnim nivojem. Zato upam, da bo članek o novi demokraciji gospod Kozic napisal takrat, ko se bodo nekateri časovno normirani delavci SO M. Sobota brez megle srečno vrnili iz smučanja domov.

Manipuliranje z otroci je velik adut, mati pa takrat ko se sušlja, da se v tem vidi samo korist lastnih otrok. Nekoliko poetično ali filozofsko megle.

O reku glede dela in plačila

pa bi morali vedeti, da to ni moj, je Marxov. Izrekel sem mnogo Marxovih rekov, toda žal tudi izobraženci ki svojo predstavitev začnejo vedno, kaj so in kaj so končali, ne poznajo Marxa. Če bi poznali in umsko došli ta rek, potem bi vedeli, zakaj štrikajo delavci Panonije. Če svoja dejanja, izhod v park, opravičimo samo z osebnim napadom in literaturo, potem tale literarni pripomoček. Camus je poudarjal, da se ne bi nikoli ukvarjal z absurdom (po Sartru z gnusom), če se ne bi zavedal svoje nesposobnosti, da bi dojel... dalje pa veste sami, saj ste izobraženka. Na zdravje, eks do malega... prsta!

EMRI Evgen

Kaj z zadolžnicami?

V Vestniku št. 5, z dne 7. 2. 1991 je bil objavljen članek z gornjim naslovom. Nanaša se na vprašanje kako z zadolžnicami, ki so jih kupci mineralnih gnojil v letih 1984—85 dobili, kot dodatno plačilo umetnega gnojila.

K članku je pripisani odgovor predsednika PO ABC Pomurka Gustija GROFA. Z vsebino njegovega odgovora ne soglašam, če tudi nisem kmet, imam pa zadolžnice, ker sem bil kupec. Moti me njegova napotitev z vprašanji na organe republike. Osebnostno menim, da je zadolžnica javna listina, saj ima vse elemente javne vrednostne listine ter na njej ni nikjer zapisano, da jamči republika, temveč je to zgolj firma, ki je zadolžnico potrdila, to pa so »naše« kmetijske zadruge, ki jim danes ni mar za to. Če bi bil sprožen spor, ne bi nihče tožil nobene republiškega organa, temveč firmo, ki je s svojim žigom in podpisom potrdila zadolžnico ter jamčila. Na ostali del odgovora bi sledilo vprašanje ali tudi to ni bila »socialistična« goljufija?

J.K.

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in Radia Murska Sobota slovenski program na seji 28. julija 1988 si Uredništvo pridržuje pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovo Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pisno skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo.

Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja. Prispevki na tej strani niso lektorirani.

Streli

v bifeju

Daljnosežnih posledic sicer ni, so pa nastale trenutne, zaradi katerih je moral poskodovani k zdravniku. Delavci oddelka milice Videm ob Ščavnici so dva dni po dogodku Žnidariču odvzeli pištolo in usitili proti Slani.

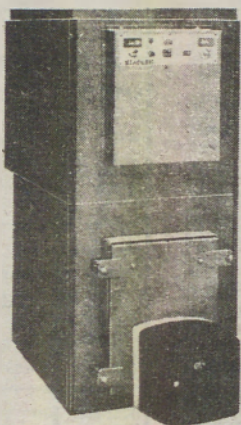
Nimamo informacij, zakaj sta se sprla Franc Žnidarič iz Žihlave in Andrej Slana iz Gibine. Zvedeli pa smo, da sta se grdo gledala v bifeju na Kokolanjskem. To se je dogajalo 25. februarja. Žnidarič je potegnil pištolo in usitil proti Slani.

DAJEMO VAM UDOBNOST IN SIGURNOST!

KAKO?

- Z NOVIM SPECIALNIM KOTLOM ZA OLJE ALI PLIN
- Z VAKUUMSKO EMAJLIRANIM BOJLERJEM ALI BREZ NJEGA
- Z VRHUNSKIM IZKORISTKOM, NIZKIMI STROŠKI OGREVANJA, S POPOLNO AVTOMATIKO
- Z VROČO GORILNO KOMORO ZAGOTAVLJAMO POPOLNO IZGOREVANJE IN ZMANJŠANJE EMISIJE DIMNIH PLINOV.

CO_x:NO_x

NOVO!

NOVO ZA LASTNIKE KOTLA TVT MODELA UNI IN STANDARD PRIHRAANEK OLJA ALI PLINA Z

VROČO GORILNO KOMORO

- ENOSTAVNA VGRADNJA SKOZI GORILNA VRATA
- IZ OGNJEODPORNE PLOČEVINE
- BISTVENO ZVIŠANJE IZKORISTKOV
- PODALJŠANA ŽIVLJENJSKA DOBA VAŠEGA KOTLA IN GORILNIKA
- ZMANJŠANJE EMISIJE ŠKODLJIVIH DIMNIH PLINOV
- ZA KOTLE OD 25—100 kW
- V VSEH TRGOVINAH S TEHNIČNIM BLAGOM

MALA VLAGANJA — VELIK PRIHRAANEK

TOVARNA VOZIL IN TOPLOTNE TEHNIKE BORIS KIDRIČ p.o. MARIBOR 1863

62000 Maribor, Leningradska 27
telefon: (062) 302-321
telex 33-161 TVT MB YU, telefax (062) 303-990
Predstavnstvo:
11000 Beograd, Kataničeva 24/II
telefon: (011) 450-685

Kolesarstvo

ERJAVEC REPUBLIŠKI PRVAK

Kolesarski klub Tropovci je pod pokroviteljstvom ZTKO Murska Sobota že tretjič pripravil tekmovanje v ciklokrosu, tokrat drugič za republiško prvenstvo pionirjev in rekreativcev. Skoda, da se tekmovanja ni udeležilo večje število kolesarjev, da bi bil tako poplavljen trud organizatorjev. Sodelovalo je 45 tekmovalcev iz 6 klubov. Lep uspeh so dosegli gostitelji, ki skrbijo predvsem za razvoj mladih kolesarjev. Med pionirji je zmagal domačin Zlatko Erjavec, progo (12 km) je pretekel in prevozil v času 34,55 in tako postal republiški pionirski prvak. Manuel Jug je bil četrti, Dani Kramberger pa peti. Pri rekreativcih so republiške naslove osvojili: Uršič (Kamenik) — do 40 let, Zvonko Jelen (Tropovci) je bil drugi; Polanec (Ptuj) — do 50 let, Franc Cipot (Pomurje) je bil drugi, in Novak (Kokrica) — nad 50 let. Tekmovali so tudi mlajši in starejši mladinci za pokal ZTKO Murska Sobota: največ uspeha so imeli gostitelji. Pri mlajših mladincih je zmagal Simon Törner (Tropovci).

Dominik Celec je bil četrti, Ludvik Vogrinec osmi, Boštjan Fujs deveti, Bojan Vrečič deseti, Tomaž Hanc trinajsti in Jože Erjavec petnajsti. Med starejšimi mladinci je zmagal Bernard Omar (Tropovci) pred Knifičem z Bleda in Dremolom iz Vidma.

Rokoborba

LUKAŠEV ČETRTI

V Zagrebu je bil turnir v rokoborbi za mladince do 18 let. Sodelovala sta tudi predstavnika ABC Pomurke iz Murske Sobotne Peter Lukašev v kat. do 46 kg in Slavko Zec v kat. do 63 kg. Zlasti se je izkazal Lukašev in zasedel četrto mesto. Zec, ki je prvič nasotpil v tej konkurenci, je izpadel že v predtekmovanju.

Rokomet

Nova zmaga Pomurke Bakovec

V prvenstveni tekmi prve republiške moške rokometne lige je ekipa Pomurke Bakovec v gosteh premagala Veliko Nedeljo s 26:23. Bakovčani so bili ves čas tekme boljši nasprotnik in zasluženo zmagali ter tako upravičili pričakovanja. Gole so dosegli: Petek 8, Meo-lic 5, S. Lovenjak in Okreša po 4, J. Buzeti in A. Lovenjak po 2 ter Žagelj 1. V prihodnjem kolu igra Pomurka Bakovci doma s Krškim.

Pomurska zlata puščica Robniku

OSZ Ljutomer je na strelišču v Murski Soboti pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško za pomursko zlato puščico. Med 51 strelci je zmagal Rajko Robnik (Ljutomer) s 565 krogi in osvojil pomursko zlato puščico. Drugi je bil Lj. Spindler (Norsinci), 564, tretji pa Drašković (Turnišče) s 555 krogi. Normo za republiško tekmovanje je izpolnilo 27 strelcev.

V Murski Soboti je bilo strelsko tekmovanje za 10. Bedičev memorial. Zmagala je ekipa Murske Sobotne s 2744 krogi pred Gornjo Radgono, 2702, Ljutomerom, 2670, in Lendavo, 2664 krogov.

Na jubilejnim strelskem tekmovanju ob 30-letnici SD Kovinar v Ormožu je med 30 ekipami zmagala Tišina s 825 krogi. Med posamezniki je bil najboljši Robnik (Ljutomer) s 281 krogi, Bukovec (Tišina) je bil s 278 krogi tretji.

F. Matko

Ljutomerčanke druge

V Gornji Radgoni je bilo tradicionalno tekmovanje v streljanju z zračno puško, posvečeno dnevu žena. Med štirimi ekipami je zmagala ekipa Ormoža s 510 krogi pred Ljutomerom, 506, Mursko Sobotno, 496, in Radgono, 421 krogov. Pri posameznicah je zmagala Bučanska (Ormož) s 180 krogi pred Rudolfovo (Ljutomer), 177, Vogrinčičeva (MS) pa je s 170 krogi zasedla četrto mesto.

V finalnem tekmovanju občinske strelske lige Radgona je zmagala SD Jovo Jurković iz Vidma, med posamezniki pa Rojko (Videm) pred Svetcem (Eltrad) ter Kocbekom (Videm) in Slaničem (Eltrad).

F. Matko

ZA OBČINSKE NASLOVE

Občinska strelska zveza Ljutomer je pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško za občinsko prvenstvo. Sodelovalo je 18 strelcev in strelk. Ekipno je zmagala SD Ljutomer pred SD Obrtno združenje. V tekmovanju posameznikov pa so bili najboljši — PIONIRJI: Knaplež, 178 krogov; MLADINCI: 1. Rudolf, 368, 2. D. Horvat, 367, 3. B. Horvat, 354 krogov; ČLANICE: 1. S. Kapun, 368, 2. Robnik, 368, 3. Miholič, 358 krogov; ČLANICE: 1. Peischi, 349, 2. D. Horvat, 345, in 3. Hvalec, 340 krogov.

V občinski strelski ligi Ljutomer je bilo na sporedu četrto kolo. Vodi SD Ljutomer člani s 1458 krogi pred SD Ljutomer mladinci, 1449, in SD Obrtno združenje Ljutomer, 1363 krogov.

A. Vogrinec

Metka premagala Pomurje

V predzadnjem kolu končnice prvenstva v drugi republiški ženski košarkarski ligi je Metka iz Celja v Murski Soboti premagala Pomurje z 58:48 (24:23). Strelke za Pomurje: Drožinova 11, Brežičeva 10, Borčeva 8, Žitkova 7, Harijeva 6, Fortšnarčeva 4 in Ivančičeva 2. V zadnjem kolu igra Pomurje s Sentvidom v Ljubljani.

Namizni tenis

Vargazon občinski prvak

V Ljutomeru je bilo občinsko prvenstvo posameznikov in dvojic v namiznem tenisu. Med posamezniki je zmagal Vargazon (Cven) pred Magdičem (Kamenščak) in Čukom (Vučja vas). Pri dvojicah sta bila najboljša Korošek-Ficko (Ljutomer) pred Žužnič-Vargazonom (Cven) in Razlag-Magdičem (Kamenščak).

T. F.

PD Matica

Pohod na Snežnik

Planinsko društvo Matica iz Murske Sobotne organizira v soboto, 9. marca 1991, pohod na Snežnik. Poleg članov vabijo, da se pohoda udeležijo tudi drugi ljubitelji gora. Odhod bo ob 4. uri z avtobusne postaje v Murski Soboti.

Igor Kos prvak Pomurja

V Murski Soboti je bilo sklenjeno četrto prvenstvo Pomurja v aktivnem šahu. Med 35 šahisti je pri kategorijskih zmagal Igor Kos s 7,5 točke pred Borisom Kovačem, 7, Stefanom Režnjo in Danilom Harijem, po 6,5, Robijem Radosavljevičem in Aleksandrom Kelemenom, po 6 točk. Zmagovalec pri nekategorijskih pa je bil Aleksander Kelemen pred Jožetom Žilavcem in Jožetom Glavačem.

Lendavčani drugi

V Zalogerskem na Madžarskem je bil mednarodni šahovski turnir za pionirje. Med šestimi ekipami je sodelovalo tudi ekipa Lendave in s 15 točkami zasedla drugo mesto. Zmagala je ekipa Nagykanizse s 16 točkami.

Zmagal Alen Kelemen

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotne je pripravilo mladinski hitropotezni turnir za februar. Med 15 mladinci in mladinkami je zmagal Alen Kelemen pred Marico Marič, oba sta dosegla 5,5 točke. Sledijo: Katarina Marič, 5, Jože Sedonja, 4,5, in Martina Marič, 4 točke.

Nogomet

Nafta in Mura štartata

V nedeljo se začneja spomladanski del prvenstva v slovenski nogometni ligi. Pomurska ligaša, lendavska Nafta in soboška Mura, si od štarta veliko obetata, saj sta se dobro pripravila. Sobočani gostujejo pri Jadranu Lami v Dekanih in bi se radi vrnili s točko. Lendavska Nafta pa bo gostila Medvođe in računala na dve točki.

Turnišče premagalo Nafto

V prvi finalni pokalni tekmi na območju ONZ Lendava je Turnišče pred okrog 400 gledalci premagalo lendavsko Nafto z 2:0. Oba gola je dosegel Koveš. Sodil je Bukovec iz Lendave.

V prijateljski nogometni tekmi je Tišina igrala z Jadranom Tabornem iz Sežane 1:1. Gol za Tišino je dosegel Kranjec.

V prijateljski tekmi je soboška Mura premagala Grad s 5:1. Strelci za Muro: Črnko, Buzeti, Cifer, Štetič in Cirkvenčič.

Odbojka

Ljutomer prvak

V Križevcih pri Ljutomeru je bilo pomursko srednješolsko prvenstvo v odbojki za ženske, ki ga je organiziralo SŠD na Ljutomerški gimnaziji. Med petimi ekipami je zmagala Gimnazija Ljutomer, v finalu je premagala SCTPU Murska Sobota z 2:0. Tretja je bila SDEŠ, četrta ZŠ Rakican in 5. KS Rakican. Odbojkarice Ljutomeru bodo sodelovale na republiškem polfinalu 26. marca 1991 v Murski Soboti.

T. F.

Kegljanje

Poraz Radenske v Mariboru

V prvenstveni tekmi druge republiške moške keglaške lige vzhod je Branik Konstruktor v Mariboru premagal Radensko s 5080:4981 podrtimi keglij. Najuspešnejši je bil Steržaj s 867 podrtimi keglij pred Kučanom, 845, Drvaričem, 830, Smodišem, 825, Kovačičem, 821, Bavecem, 551, in Salamonom, 242 podrtih keglijev.

Železničar premagal Nafto

V trinajstem kolu tekmovanja v varaždinski keglaški ligi je Železničar iz Čakovca premagal lendavsko Nafto s 4844:4806 podrtimi keglij. Najboljši pri Nafti so bili: Radaković, 830, Horvat, 816, in Žalik, 806 podrtih keglijev. V prihodnjem kolu igra Nafta z Minervo iz Varaždinskih Toplic.

M. Zalik

PZRL-veterani

Rezultati
Polet : Krog 13:23
Krog : Bakovci 19:14
Črenšovci : Polet 21:22
Bakovci : Črenšovci 22:20

Atletika

Ščančar republiški prvak

V Celju je bilo republiško dvoransko atletsko prvenstvo. Sodelovali so tudi pionirji in pionirke iz pomurskih šol, ki so tekmovali za AK Pomurje. Najbolje se je odrezal pionir Ščančar iz Beltincev, saj je v skoku v daljavo s 596 cm zasedel prvo mesto in naslov republiškega prvaka. Benkič je bil štirinajsti. V teku na 60 m je Koren iz Beltincev z 8,07 zasedel dvanajsto, Benkič štirinajsto, Ščančar sedemnajsto, Lehner osemnajsto in Vohar enaindvajseto mesto. Pri pionirkah je Zadržavčeva od Grada v teku na 60 m s časom 8,62 zasedla petnajsto, Hajdinjakova sedemnajsto in Čugova devetnajsto mesto. V daljavo je Zadržavčeva skočila 4,76 m in zasedla osmo mesto. Hajdinjakova pa je bila petnajsta.

Na državnem prvenstvu v Krosu, ki je bilo v Zagrebu, se je od pomurskih predstavnikov izkazal Jože Kolar iz Rogošev, pri pionirjih je zasedel sedmo mesto, S. Kolar pa je bil osemindvajseti. Ekipno sta zasedla četrto mesto. Pri pionirkah pa je bila P. Kolar iz Radgone osemindvajseta.

M. Šeruga

Namizni tenis

Velika in dramatična zmaga

V osmem kolu prve zvezne lige so Sobočani gostili ekipi iz Zagreba in samo zmaga v vsaj enem srečanju bi jim v nadaljevanju omogočala, da še imajo nekaj možnosti za obstanek v ligi, o katerem bo odločalo direktno srečanje s Prištino. Z odlično ekipo Industrogradnja ni bilo možnosti, posebno se zaradi slabše igre, saj je le poškodovani Benkovič zaigral solidno, edino zmago pa je dosegel Unger nad drugim igralcem Atikovićem. Drugo srečanje z Vjesnikom je trajalo skoraj štiri ure. bilo je polno dramatičnih preobratov, Sobočani so ves čas lovili rezultat in na koncu le zasluženo zmagali in tako še vedno ostali v boju za obstanek v ligi. Težko je povedati, kdo je najzaslužnejši za zmago, vsekakor bi dali prednost borbenemu Benku in Benkoviću, Unger pa je tokrat dal manj, kot smo od njega pričakovali. Sobočani v soboto in nedeljo gostujejo v Beogradu pri Crveni zvezdi ter Partizanu, zdaj pa so z 8 točkami na osmem mestu lestvice.

Rezultati SOBOTA—INDUSTROGRADNJA 1:5 (Benko—Atiković 15:21, 14:21, Unger—Mehmedović 17:21, 20:22, Benković—Karković 18:21, 21:16, 19:21, Unger—Atiković 21:17, 16:21, 21:14, Benko—Karković 18:21, 19:21, Benković—Mehmedović 21:19, 19:21, 11:21); **SOBOTA—VJESNIK** 5:4 (Benko—Redžep 21:17, 22:20, Unger—Karlovič 12:21, 24:22, 17:21, Benković—Hodžić 14:21, 15:21, Unger—Redžep 21:19, 21:18, Benko—Hodžić 9:21, 21:16, 19:21, Benković—Karlovič 21:16, 14:21, 22:20, Unger—Hodžić 25:23, 19:21, 18:21, Benković—Redžep 21:18, 21:13, Benko—Karlovič 21:18, 22:24, 21:17).

Radgončani so v prvi slovenski ligi dobili pomembno srečanje z vodilnim Ingradom v Celju in trenutno prevzeli vodstvo na lestvici, ker ima Ingrad tekmo manj. V kolikor bi ekipi do konca dobili vsa srečanja, bi prvak postal Ingrad, ker je za set boljši v medsebojnih srečanjih.

Rezultati FUŽINAR—RADGONA 3:6 (Kuzma 2:1, Rihtarić 2:1, Žitek 2:1); **INGRAD—RADGONA** 4:5 (Rihtarić 3:0, Žitek 1:1, Kuzma 1:2, Fredrih 0:1).

M. U.

Odbojka

Zopet zamujena priložnost Pomurja

V nadaljevanju prvenstva v prvi republiški moški odbojkarški ligi sta oba pomurska ligaša gostovala. Emona Commerce Ljutomer je v Izoli premagala istoimensko ekipo s 3:2. Pomurje iz Murske Sobotne pa je z 2:3 izgubilo v Brezovici. Sobočani so zopet zamudili lepo priložnost za zmago. V prihodnjem kolu igrajo Ljutomerčani v Križevcih s Celjem, Pomurje pa gosti ekipo Tehno Mobila iz Maribora.

V tekmovanju druge republiške moške odbojkarške lige vzhod so Radenci na Ravnah premagali drugo ekipo Fužinarja s 3:0, vodilna Turbina pa Veržej s 3:1. V zadnjem kolu igra Veržej doma s Tehno Mobilom III. Radenci pa s Turbino.

V petnajstem kolu tekmovanja v drugi republiški ženski odbojkarški ligi vzhod je Pomurje v Mariboru premagalo Palomo Branika s 3:0. Črna pa Mladost s 3:0. V prihodnjem kolu igra Pomurje doma s Črno, Mladost pa je prosta.

Judo

ŠTIRI PRVA MESTA SOBOČANOM

V avstrijski Lipnici je bilo prvo kolo tekmovanja Alpe-Panonijskega juda za pionirje in mladince. Sodelovalo je 180 tekmovalcev. Lep uspeh so dosegli Sobočani, saj so osvojili štiri prva mesta.

REZULTATI — PIONIRJI: DO 28 KG: M. Čačinović sedmi, Pretner osmi; **DO 31 KG:** Žilavec prvi, Rančigaj in Pukel (L.) tretja, Lesjak peti in Novak sedmi; **DO 34 KG:** Hašaj prvi, Erniša peti; **DO 38 KG:** L. Cikajlo prvi, Čuk tretji; **DO 42 KG:** B. Šeruga osmi; **DO 46 KG:** Tkalec (L.) tretji; **DO 50 KG:** D. Vehab prvi, Lazar drugi; **DO 55 KG:** Tratinjek (L.) tretji, P. Čačinović peti; **NAD 55 KG:** Kovač osmi, Glazar deveti; **MLADINCI — DO 55 KG:** Pavlič tretji; **DO 60 KG:** Mavrouzi tretji; **DO 65 KG:** I. Cikajlo drugi, A. Šeruga tretji, Breznik (L.) peti; **DO 71 KG:** Brozovič drugi, Kerec sedmi; **DO 78 KG:** Lešnjak (L.) drugi, Kos tretji in Sapač sedmi. Po prvem turnirju vodi Leoben z 41 točkami pred Mursko Sobotno, 36 točk. Lendava je s 6 točkami na enajstem mestu. Drugi turnir bo 24. marca v Lendavi.

T. Kos

Kmalu stalni član državne reprezentance?!

Le kdo bi si upal napovedati športno pot Ljutomerčana, 18-letnega Aleša Vrbaniča — kot judoista, najprej v matičnem domačem klubu in sedaj enega najperspektivnejših tekmovalcev TAK Olimpija iz Ljubljane. V predšolskem odbojku je imel namreč Aleš kar štiri zlome udov, trikrat roke in enkrat nogo! Vse je staknil na smučarji... In ko je v 3. razredu osemletke pričel redni trening juda, so njegove kosti postajale vse bolj trdne. Ni ti najmanjšega zloma pri tem športu ni bilo...

Sicer pa ga je za judo navdušil tri leta starejši sosed Vlado Potočnik, s katerim sta pozneje skupaj tekmovala za Ljutomerski klub v Pomurski ligi. Spominja se, da je v kategoriji do 32 kilogramov dosegal dokaj dobre rezultate. Po končani osnovni šoli se je Aleš odločil za nadaljevanje šolanja na srednji PTT-šoli v Ljubljani, s tem pa hkrati dobil izjemno priložnost, da svojo nadarjenost in kakovost dokaže pri judoistih ljubljanske Olimpije.

Dobro se je ujel v novem okolju in kmalu postal standardni član prve ekipe. Njegovi najboljši dosežki segajo v lansko sezono, ko je zaradi uspešnih nastopov pre-

jel zelo naziv perspektivnega športnika. Največji domet je vsekakor osvojitve naslova republiškega članskega prvaka (do 65 kg) — v odločilnem dvoboju je bil boljši od klubskega tovariša Kovača. Blizu velike zmage je bil tudi na državnem prvenstvu v Novem Sadu, ko ga je v finalu premagal eden največjih upov juda pri nas, 19-letni Peter Vučina iz bistriškega Impola. Osvojitev 2. mesta na državnem in republiškem prvenstvu mladincev uvršča Aleša Vrbaniča med kan-

STOLPEC UREDNIKA

Spremembe tekmovalnega sistema?

Po plebiscitarni odločitvi za samostojno in neodvisno državo Slovenije je pričakovati, spremembe tekmovalnih sistemov. V kolikor ne pride do pogodbe o konfederaciji, za kar pa je zelo malo možnosti, tudi ni pričakovati, da bi lahko še naprej potekala tekmovanja na jugoslovanski ravni — to je v zveznih ligah. V pošteb bodo prišla samo ali tekmovanja v okviru države Slovenije ali na medrepubliški ravni. Prvi, ki so v Sloveniji opozorili na to, so bili člani upravnega odbora Nogometnega kluba Maribor Branik in predlagali Nogometni zvezi Slovenije, da naj slovenski predstavniki v medrepubliški nogometni ligi (Koper, Izola in Maribor Branik) izstopijo s tega tekmovanja in že spomladi tekmujejo v slovenski ligi. Podobno naj bi storilo tudi moštvo ljubljanske Olimpije, ki tekmuje v prvi zvezni nogometni ligi. Svojo pobudo so poleg plebiscitarne odločitve o samostojni in neodvisni državi Sloveniji Mariborčani okrepili z očitki, da so bili kljub osvojenemu tretjemu mestu v medrepubliški ligi po jesenskem delu prvenstva večkrat oškodovani zaradi sodnikov, pa tudi tem, da so ta tekmovanja draga, na tekmah v Mariboru pa imajo povprečno le po 280 gledalcev. Vodstvo Nogometne zveze Slovenije je o pobudi Mariborčanov razpravljalo, se seznanilo z vsebino, vendar ni ničesar odločilo, ker bi bilo to menda preuranjeno. Tako bo tekmovanje v prvi zvezni, medrepubliški in slovenski nogometni ligi spomladi potekalo po starem sistemu. Z vključitvijo Olimpije, Kopra, Izole in Maribor Branika v slovensko ligo, bi namreč nastali nekateri zapleti. V kolikor bi ostala enotna slovenska nogometna liga, ki sedaj šteje šestnajst članov, bi z vključitvijo omenjenih štirih klubov v slovensko ligo, kamor bi se tudi uvrstila prvaka vzhodne in zahodne območne lige, moralo le-to zapustiti kar šest moštev. Med temi šestimi moštvi pa bi se lahko znašla tudi oba pomurska predstavnika v slovenski ligi, Nafta iz Lendave in Mura iz Murske Sobotne. O tem bi v obeh klubih morali razmišljati že sedaj. V nekaterih nogometnih krogih pa obstajajo tudi druge možne rešitve, kot denimo, da bi slovensko ligo razdelili v dve skupini ali da bi ustanovili medrepubliško ligo (Hrvaška, Slovenija in morda še katera republika). O tem se bodo morali slej ko prej pozabavati odgovorni v državi Sloveniji.

Feri Maučec

Niko Šostarič

PRVI ZVONČKI

Letošnja zima je pokazala prave zobe. Bilo je zelo mrzlo in snega je bilo vsaj za malo smučarskega užitka. Čeprav imam sneg rada, mi je postal zdaj že prava nadloga. Želim si lepši dan, zelene trate in sprehodov v naravo.

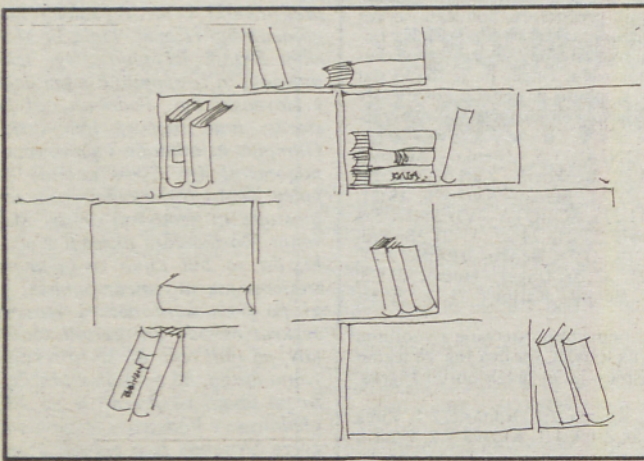
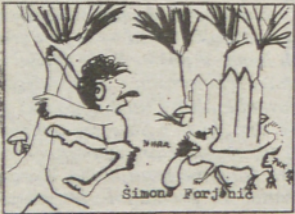
Tak lep dan je bila prejšnja nedelja. Toplo sonce je privabilo iz stanovanj tako mlade kot starejše. Tudi jaz sem šla pred hišo, kjer sem se predala toplim sončnim žarkom. Ko sem tako opazovala še mrto naravo, so mi prišli na misel zvončki. Nato mi je pogled obstal na cvetlični gredi, kjer so me pozdravljali prvi zvončki. Cel šop belih nežnih cvetov, ki veselo naznanjajo pomlad. Vse v meni je zaigralo.

Pomlad! S cvetjem posuti travniki in vrtovi. Vse bo oživilo in ozelenelo. Narava bo postala bogatejša in pozabili bomo na skrbi, ki nas pestijo pozimi.

Suzana Fras, 7. a, OŠ Bakovci

SKRITA RISBA

Spet se je bilo težko odločiti, komu priznati, da je bil najboljši »detektiv« pri odkrivanju skrite risbe. Vsi ste bili zelo uspešni. Predlagali smo vam tudi, da pri risanju uporabite čimveč svoje domišljije in zdi se nam, da sta bili pri tem še posebej iznajdljivi dve Simoni — Forjanovičeva iz Pertoče in Cvetkova iz Dolnje Bistrice. Objavo pa bi si zaslužili tudi drugi, vendar ni več prostora.

Odkrijte tudi današnje skrite risbo, jo dopolnite, izrežite iz časopisa in pošljite na naš naslov (VESTNIK, Titova 29, 69000 M. Sobota), in to do 14. februarja.

POGLEJ, PRIJATELJ, VSE TO JE MOJA, TVOJA, NAŠA DOMOVINA — NE UNIČUJVA JE!

Poglejmo okrog sebe! Ali ni lepa ta naša zemlja, pokrajina ob Muri? Toda, kako dolgo bo še ostala taka? Odprimo oči, pogledimo in razmislimo!

V zraku je vse več zdravju škodljivih snovi. Mnoge rastline in živali umirajo. Z njimi pa je povezano naše življenje. Zdi se reke čiste le še visoko v hribih, kamor še ne segata industrija in človek s svojimi posegi.

Ali vemo, da je naše zdravje vse bolj ogroženo? Zakaj? Zaradi našega malomarnega odnosa do narave, do njenih lepot, do vsega, kar nam daje. Hudo mi je pri srcu, ko vidim, da postajajo nekateri travniki in reke že prava odlagališča odpadkov in smeti. Žalostna sem, ko zagledam kakega fanta, ki odloži drevesno vejico ali utrga list, nato pa ga odvrže. Mnogo je takih učencev, ki malomarno odvržejo papirčke na šolskem dvorišču ali igrišču. Tudi nekaterim odraslim ljudem ni mar, če se pod odvrženo plastično vrečko duši in umira mlada bilka.

Skrb nas vseh mora biti, da ohranimo naravo čisto in zdravo. Tako bomo mi pomagali njej, ona pa bo pomagala nam. Če bomo živeli v čistem okolju, bomo zdravi. Zdrav človek pa je srečen, lahko dela in se uči.

VALENTINA ŠKAFAR, 5. c,
OŠ ŠTEFANA KOVAČA, TURNIŠČE

NAŠ ŠPORTNI DAN

V sredo smo imeli športni dan. Pripeljali smo si sanke in smučke. Šli smo v Lipnjak. Na bregu nas je obiskal bolni sošolec Sandi, ki stane v bližini. Njegov oče ga je pripeljal na saneh. Ko smo se nasmučali in nasankali, smo veseli šli proti domu.

Miha MIHALIČ, 1. r.,
OŠ Stroča vas

Prisluhnite našim prošnjam

Danes spremljamo krute dogodke vojne, ki se vrstijo drug za drugim. Vojna v Zlatu, nemiri v baltičskih republikah... Venomer prisoten občutek negotovosti in nesoglasij pri nas. Ali ni to boleče? V vsaki vojni in v vsakem nemiru trpijo nedolžni ljudje. Tisti pa, ki so tega krivi, se umaknejo na varno. Takim obsedencem bi moral soditi ves svet. Ali ti ljudje, če jih lahko sploh tako imenujemo, kdaj prisluhnejo krikom lačnih otrok, katerih očete so morali v vojno, ne po lastni volji, bolečini osamljenih žena, mater...? Mislim, da so gluhi za vse, obsedeni s svojimi psihopatskimi idejami. Njihove roke so umazane in zaznamovane s krvjo človeka, brata... Namesto da izdelujejo drago in uničujočo, med drugim tudi kemično orožje, bi raje dali hrano in zdravila otrokom, ki umirajo po svetu od lakote. Za vse bi je bilo dovolj. Potrebno bi bilo le malo ljubezni, spoštovanja in pripravljenosti pomagati sočloveku. Ali kdo pomisli, kako vse to vpliva na nas, mlade, kako nas prizadene tako neodgovorno ravnanje starejših?

Ne zatiskajte si ušes pred našimi krikli, ko vas prosimo in rotimo, da nam zagotovite mirno in človeka dostojno življenje.

Klavdija Šek, 8. a,
OŠ Edvarda Kardaža,
Murska Sobota

Kdor hoče doseči velike stvari, mora biti z ljudmi, ne nad njimi.

(Montesquieu)

BRANKO ŽUNEC

PARTIZANŠČINA

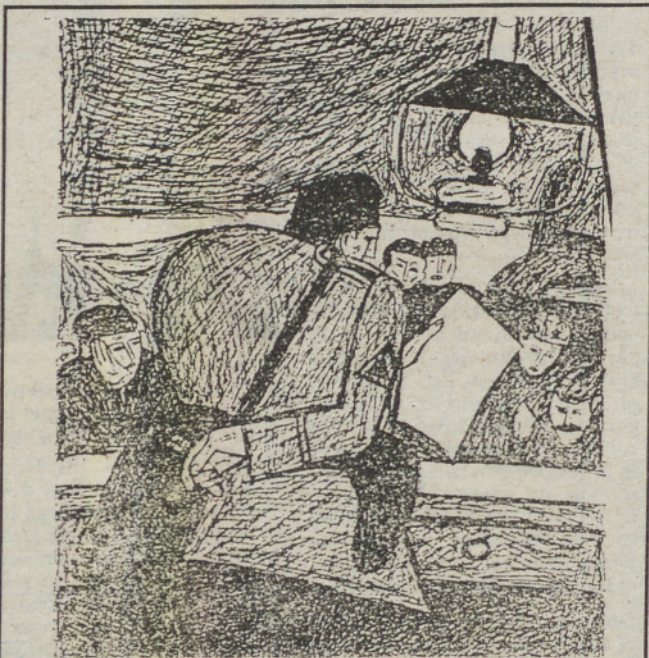
»Medtem je Italija kapitulirala... Fantje so od veselja skoraj ponoreli... Zver, ki je leta in leta pila kri slovenskega naroda, je poginjala... odhod v partizane... Vodstvo grupe je prevzel Stojan Hrovat (Mihov brat — op. B.Ž.). Razvrstil jih je na dvorišču in še enkrat pregledal. Orožje sta bili dve pištoli in nekaj bomb. Čakali so povelja. Tovariš upravnik jih je s solzami v očeh pozdravljal. Od ginjenosti ni mogel govoriti. Vendar so mu iz oči videli, da bi šel z njimi, če bi bil mlajši. Vsakega posebej je objel s pogledom. Leta skupnega življenja, skrbi in strahu so ga vezala na vsakega od njih. Kdaj se bodo vrnili, se je spraševal, če se sploh bodo?« Seveda je navedek iz zbornika Mladost v boju iz leta 1955. Za takratni čas je zapisano v značilnem besednjaku: »Padali so najboljši: Stojan Hrovat, Savo Mlekuž, Jože Ferik, Slavko Bufovec in še mnogi, prekmogski drugi. Šli so naprej, kajpak vedeli so, da se svoboda ne plačuje ne z zlatom ne s srebrom, ampak le s krvjo najboljših!« Na drugem mestu pa spet beremo: »Kljub našim odgovornim vojaškim in političnim funkcijam pa je bilo težišče dela mladincev iz Učiteljskega doma na vzgojno-političnem področju — v SKOJ. Večinoma skojevci in zaščitniki od leta 1941 ali 1942, politično razgledani in ideološko izobraženi, so bili kot nalašč, da zbirajo okoli sebe mladino, sebi enake, jih izobražujejo in vodijo. Njihove številne funkcije v skojevski organizaciji to najbolje ilustrirajo.« In še tole: »Že nekaj mesecev po osvoboditvi v letu 1945 so se preživeli gojenci bivšega Učiteljskega doma spet zbrali v Ljubljani. Kljub veselju in radosti, ki sta jih prevečala, je bilo to srečanje težko: najboljših ni bilo. Od 93, kolikor jih je odšlo v partizane, se jih je vrnilo 39. Le-tam so ob srečanju odkrili skromno spominsko ploščo.«

Če je bil na srečanju tudi Bogdan Hrovat-Miha, ne vemo, opazno pa je, da se ga v zadnjem delu zbornika več ne omenja. Prav tako nam ni zna-

no, če se je udeleževal nadaljnjih srečavanj — seveda vse do tragične smrti (samomora? nesreče pri čiščenju orožja?) 9. marca 1948 v Ljubljani. Naj se ve, da »so spomladi leta 1953 preživeli mladinci iz bivšega Učiteljskega doma ustanovili v okviru Zveze borcev svojo lastno organizacijo, svoj klub. Imenovali so ga po prvima in najboljšima med njimi Leonu Kosmaču in Marijanu Klemenču... ob 10. obletnici osvoboditve: obnovil je bivši Učiteljski dom, padlim mladincem je postavil spomenik, izdal je to knjigo dokumentacij o delu mladinskega aktivna,« se končuje zbornik Mladost v boju, ki nam ga je dala na vpogled Mihova sestra Breda in ki vsaj okvirno predstavi proces t. i. discipliniranja (partijskega, ideološkega, vojaškega in sorodnega) Bogdana Hrovata-Puklastega Miha.

Po arhivskih dokumentih so decembra 1943 in bil do septembra istega leta inštruktor v oblastnem komiteju Skoja za Štajersko. Zgodovinar Mirko

Fajdiga iz Maribora — v monografski študiji Pohorski partizani 1943 (Od padca Pohorskega bataljona do ustanovitve Zidanškove-Pohorske brigade), ki je izšla pri mariborski založbi Obzorja leta 1985 — ugotavlja, da je konec oktobra 1943 »prišel na Pohorje tudi Bogdan Hrovat-Miha, ki ga je poslal pokrajinski komitej za severno Slovenijo z nalogo, da se poveže s terenskimi političnimi delavci in da se čimprej vključi v politično delo mariborskega okrožja. Miha je prišel s političnega dela v litijem okrožju.« Po ustanovitvi Pohorskega odreda 4. novembra ga najdemo v štabu odreda, ki »so ga sestavljali komandant Drago Poglajen, politični komisar Franta Komel, namestnik komandanta Vincenc Janko-Harkov, namestnik političnega komisarja Aleksandar Vojinovič-Vojin. Sanitetni referent je bil Tone Hudopisk-Zvone sekretarka SKOJ pa Hilda Turk-Dunja, ki ji je začasno pomagal pri delu z mladino Bogdan Hrovat-Miha.«

Ilustracija akad. slikarja Ivana Seljaka-Čopiča k podlistku Mileta Pavlina Skrivnost Šimnove smrti (torzo romana), ki je v 70-ih letih izhajal v TV-15.

Prof. dr. Milan Ževart, ravnatelj Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru, ugotavlja, da »zaradi težkih razmer v pohorski partizanski enoti konec 1943 in v začetku 1944. leta vključevanje ubežnikov iz nemške vojske in tistih, ki vanjo niso hoteli, na območju vzhodne Štajerske ni bilo dovolj uspešno. Jeseni 1943 je iz pohorske partizanske enote pobegnilo nekaj novincev, med njimi so nekateri postali izdajalci ter so povzročili narodnoosvobodilnemu gibanju v Mariboru in njegovi neposredni okolici veliko škodo. Zaradi njihovega izdajstva so se tudi trgale zveze med organizacijo NOG v Mariboru in pohorskimi partizani. Ker je grozila nevarnost aretacij mnogih sodelavcev NOG v Mariboru in je bilo treba vključevati v partizanske vrste tudi ubežnike iz nemške vojske, ki so se skrivali, je bilo vprašanje partizanske mobilizacije na mariborskem območju zelo aktualno. To je narekovalo ponovno vzpostavitev zvez med vodstvom mariborskega okrožja in štabom Pohorskega odreda. Sredi decembra 1943 je sicer prišlo do sestanka med sekretarjem okrožnega komiteja KPS Maribor in predstavnikom štaba Pohorskega odreda, na katerem so razpravljali tudi o vključevanju novincev iz obsežnega območja med Ljutomerom in Pohorjem v Pohorski odred. Že v začetku januarja 1944 pa so bile zveze zopet pretrgane, in to za daljši čas. Posamezni organizatorji NOG v Mariboru in vzhodni Štajerski so bili oboženi, da so plavogardisti in sodelavci gestapa.« Namensko objavljamo obsežnejši odlomek iz dvodelne Ževartove monografije Lackov odred (Lackova četa, Lackov bataljon, Pohorski-Lackov odred) iz leta 1988, da bi lažje razumeli tedanji čas in razmere, kadar in kjer se je znašel tudi BH/PM. V podobnem smislu poroča Milica Ostrovska (druga izpopolnjena izdaja treh knjig pod skupnim naslovom Kljub vsemu odpor, Maribor v času okupacije in narodnoosvobodilne boja, izšla pri mariborski založbi Obzorja le-

»A, puklasti Miha?« se je zarežal svetlolasi stotnik. »Na vašo željo bom izdal poslovno tajno. Dal sem mu vse možnosti, da si je pridobil neomejeno zaupanje. Sedaj je profesor v kontraobveščevalni šoli Orze. Menda uči kramparje in falirane študente obveščevalnih potoz: predava o metodah boja proti gestapu.« General se je zakrohotal, da je njegov krhki, krvoločni smeh napolnil vso sobo.

»Torej je le postal izvedenec za boj proti vam?«
»Če ne bi imel tiste nesrečne grbe, bi ga bil že davno spravil v partizanski glavni štab ali centralni komitej.«
Wolf se je zaničljivo namrdnil:
»Če je samo to ovira, ga stisnite v herbarij ali pa mu grbo odstrelite!«

Njegova pripomba je sprožila splošen krah...
»V brigado sem mu poslal nekaj desetih svojih resničnih agentov, ki so se bili že izčrpali in so mi bili v napoto. On jih je »odkril« in spravil s sveta. Postal je čudo za odkrivanje vrinjenec. Zato so ga iz brigade premestili k Vosu.

Dečko je postal iznajdljiv. Osumil je mnogo starih komunistov, da nimajo čiste vesti, da so v zaporih klonili in da delajo z nami. Nekaj takih je spravil pod rušo... Puklasti je napravil tudi nekaj velikih napak. Teži ga grba. Zavoljo nje je bil prekrut in spoznal so ga za sadista. Takšne tudi tam odstranjujejo, ne glede na korist. Zato je moral v šolo.«
(Tone Svetina: Ukana, tretja knjiga, Zavod Borec v Ljubljani, 1969, str. 461—462)

ta 1981), saj pravi, da »so se to pomlad (namreč 1944. — op. B.Ž.) po Mariboru pričele širiti govorice o Bogdanu Hrovatu, ki so ga nekateri po njegovi telesni hibi imenovali »Grbasti Miha«. Govorilo se je, da je okrutnej in da je na Pohorju marsikaj zagrešil. To je skušal izkoristiti tudi okupator, ki je v letaku, v katerem poziva mobilizirance, naj se javijo najbližji orožniški postaji, pisal tudi o »Grbastem Mihi« in o njegovem krutem ravnanju.

Pogoji so bili nadvse zapleteni, povzročali so mnogo medsebojnega nezaupanja in dejstvo je tudi bilo, da so imeli gestapovci v partizanskih vrstah svoje agente, kakor so imeli partizani obveščevalce v okupatorskih formacijah, le da so imeli Nemci po svojih večletnih izkušnjah po raznih okupiranih državah v takem delovanju veliko prednost. Seveda bi ta povzetek prej sodil v poglavje o Mihovi domnevni gestapovščini, vendar se nanj sklicujemo že zdaj, če naj bo rekonstrukcija njegovega dela in življenja kolikor toliko verodostojna. V obsežnem poročilu, poslanem 22. decembra 1943 pokrajinskemu komiteju KPS za severno Slovenijo, partibiroju IV. operativne cone in okrožnemu komiteju KPS šaleško-mišlinjskega okrožja, namestnik političnega komisarja Pohorskega odreda ali partijski sekretar Aleksandar Vojinovič-Vojin »o Bogdanu Hrovatu-Mihi piše, da pomaga pri organiziranju SKOJ in da čaka navodil od Jožeta Kladivarja—Leona. V odredu so zahtevali sporočilo, kakšno delo mu naj zaupajo in ali bo ostal v odredu ali bo šel na mladinsko delo v Mariboru, kamor se je odpravljal«. Slednje se ni zgodilo, ampak ostane v drugi brigadi IV. operativne cone ali Pohorski brigadi, ki je dobila po ustanovitvi 8. januarja 1944 uradni naziv t. l. slovenska narodnoosvobodilna brigada Miloš Zidanšek s 300 partizani. V štabu so bili: komandant Boris Čizmek—Bor, politični komisar Franta Komel, nemestnik komandanta Drago Poglajen, namestnik političnega komisarja Aleksandar Vojinovič—Vojin in načelnik štaba Vincenc Janko—Harkov. Službe pri štabu so vodili: Bogdan Horvat—Miha, VOS...«

(nadaljevanje prihodnjič)

ŠLI SMO PO SLEDI MALIH OGLASOV, KI SO PONUJALI DELO NA DOMU

LEPLJENJE KUVERT: 1 KUVERTA — 1 MARKA

Ne samo v Vestniku, ampak tudi v drugih tednikih in celo dnevnikih (Delo, Večer...) smo lahko v zadnjem mesecu prebrali male oglase, ki ponujajo delo na domu. Glede na število iskalec zaposlitve so bile vsebine takih oglasov zelo mamljive: obljubljali so **delo**, ki ga je sicer težko dobiti, **dober zaslužek**, ki ga ponavadi ni, čeprav je človek zaposlen, poleg tega pa delovne izkušnje niso bile potrebne, kar je drugače obvezen pogoj. Med oglasi, ki so bili najbolj obetavni, je bil prav gotovo oni, ki ga je dala oglaševalka iz Rakičana, saj je bil tudi konkreten: lepljenje kuvert: 1 kuverta — 1 nemška marka. In ljudje — več kot 300 jih je bilo — so najbrž dognali: naj se na jeziku nabere še toliko lepila (lepilo na kuvertah se večinoma »votlači« z jezikom!), nič zato, samo, da bo mark čim več. Veliko pošte so imeli tudi drugi oglaševalci: Ivanjčan, Pristavčan, Goričanec...

Za kaj gre? Za prevaro vendar! Ti, ki so dali oglase, niti niso nič (?) krivi, saj so postali sami žrtve. Žrtve pa so tudi oni, ki so se oglašili na njihove oglase. Oglaševalci so namreč od neznanca prejeli pismo, v katerem je ponudba za delo na domu. V pismu piše, da »se dela za britansko firmo Intermail Trading. Sodelavci morajo polniti kuverte, ki jih dobijo iz Velike Britanije. Kuverte so že naslovljene in opremljene z znamkami. Vanje vlagate ponudbe oziroma reklamne materiale različnih firm. Ko delo sklenete, kuverte zapakirate in jih pošljete v Veliko Britanijo tej firmi, ki nato izvrši izplačilo. Za eno zapakirano kuvert plačajo 1 nemško marko, kar pomeni, če zapakirate 10 kuvert, dobite 10 mark... 500 kuvert 500 mark. Torej, kolikor kuvert boste zapakirali, toliko mark boste prejeli. Da izpolnite pogoj za pričetek dela, morate najprej objaviti svoj oglas v časopisu. Ko boste dobili pisma z življen-

Nekaj sto Pomurcev je spet naselilo potegavščini • Tudi oglaševalci preklinjajo • Mark ni od nikoder

njepisi posameznikov, jih pošljete v Veliko Britanijo. Ko jih boste poslali 500 (naenkrat ali večkrat po 100), boste izpolnili pogoj: dokazali boste, da ste vztrajni in resni za delo. Firma bo v 48 urah poslala materiale (kuverte in reklamni material za vlaganje)... « In tako naprej!

Torej: četudi bi bil dejanski namen (namišljene) firme Intermail Trading, da bi svoje sode-

bi delo in denar dal le temu, ki je poslal 500 pisem, ne pa tistim, ki so ta pisma pisali. Iz vsega tega ne bo kruha, kajti firma se sploh ne oglašuje. Občani, ki so dali oglase, že ugotavljajo, da so naselili, poleg tega so imeli stroške z objavo oglasov, pošiljanjem pisem v London, nevšečnosti zaradi obiskov policistov, novinarjev. Še najmanj pa so oškodovani tisti, ki so pisali pisma, saj so dali

DELO NA VAŠEM DOMU, delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom. Dobili boste trehna navodila. **DELO NA VAŠEM DOMU**, delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom. Dobili boste trehna navodila.

ZELITE DELO na vašem domu. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom. Dobili boste trehna navodila. **ZELITE DELO** na vašem domu. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom. Dobili boste trehna navodila.

DELO NA VAŠEM DOMU, delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom. Dobili boste trehna navodila. **DELO NA VAŠEM DOMU**, delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom. Dobili boste trehna navodila.

Vsebine oglasov, ki smo jih prebrali v Vestniku in tudi v Delu. Četudi so oglaševalci zbrali po 500 pisem in jih poslali na Intermail Trading, 11 Uxbridge Street, Kensington, London W8 7 q, noben ni dobil plačila (500 mark), kaj šele naročila za pošiljanje materialov v kuvertah. Vemo, kdo je bil potegjen za nos, ne vemo pa, kdo si je privoščil šalo.

lavce izbrala s tako nemogočim testom (zbiranjem najmanj 500 pisem, ki jih mora kandidat dobiti od drugih, ne da bi jih sam napisal), so vsi, ki so se odzvali oglasom, le sredstvo za pridobitev gnotne koristi oziroma izpolnitev določenega pogoja, ki se zahteva od posameznika. Bolj preprosto povedano: Intermail

je denar za znamko, kuvert, pa nekaj črnila so porabili. Moralni pojdok: za 1 marko je treba delati najmanj 2 uri, ne 2 sekundi, kolikor traja lepljenje (lisanje) lepila na kuvert. Sicer je sreča, da gre tudi osel samo enkrat na led.

Š. Sobočan

SPOMENIKE TUDI RAZBIJAJO

Komu je napoti Polde?

Živimo v času, ko svetinje niso več to, kar so bile: z zidov jemljejo slike; spomenike (če že ne poriramo javno) selimo med muzejske eksponate, z zastave brišemo zvezdo... Še bi lahko naštevali. Ker pa vse to (in še kaj) poteka uradno, včasih bi rekli: samoupravno dogovorjeno, se večina ljudi ne razburja, kajti zaveda se, da nas malikovanje ne bo rešilo težav. Razburi pa občana (pa naj bo še tako prepričan v svojo ideologijo...), če se kdo nečesa, kar je veljalo za svetinjo, loti ilegalno. In prav to se je menda zgodilo v noči iz četrtka na petek. Neznavec (lahko jih je bilo tudi več) je z nekim topim predmetom razbil spominsko ploščo, postavljeno ob cesti Beltinci—Rakičan, borcu NOB Jožetu Čehu-Poldetu, ki so ga na tem mestu 13. januarja 1945. leta ustrelili madžarski okupatorji. Ob tem se postavlja vprašanje: gre za delo objestneža, ki mu je napoti vse, kar je ob cesti (prometni znaki, krajevne table...), ali pa za političnega izgreznika, ki je postal alergičen na vse, kar diši po partizaniščin? Odgovor na to naj iščejo delavci organov za notranje zadeve in borci!

Kdo je bil Jože Čeh-Polde? O njem nam je pripovedovala 70-letna Marija Čeh iz Turnišča, vdova, ki je bila poročena s Poldetovim bratom Ignacijem:

»Jože, oziroma po partizansko Polde, se je narodil 1919. leta v Nedelici. Že kot dijak je sodeloval s Stefanom Kovačem. Med madžarsko okupacijo naj bi študiral v Pečuju na Madžarskem, vendar ni vzdržal. Vrnil se je domov, se vključil v Lackovo brigado. Leta 1945, menda 10. januarja, je šel ponoči skupaj s partizanko Slavo iz Lipovec v Beltince. Seveda sta šla ponoči in prek njiv ter skozi vinograd, ki je v bližini sedanje asfaltne baze. Iz Beltince naj bi v partizane odpe-

ljal simpatizerko NOB — hčerko nekega učitelja. Kaže pa, da sta bila izdana, saj sta našla na madžarske orožnike: Jožeta so sovražnikove kroglice zadele v hrbet, partizanko Slavo pa so ujeli in mučili. Jožeta so še zasliševali, a izdal ni ničesar; obrnil se je

tisti, ki ima kaj proti tem človeku? Bil je namreč »dobričina«. Dokaz za to so tudi tele njegove geste: ko je odhajal od maše iz turniške cerkve, se je rad rokoval s starejšimi ljudmi, se z njimi šalil. Čehova nam je še povedala, da so okupatorji zajeli tudi njo

Ob cesti Beltinci—Rakičan, v bližini Lipovec, so na mestu, kjer je dobil smrtno ran partizan Jože Čeh-Polde, postavili spomenik. Te dni pa ga je nekdo razbil? Gre za samostojno dejanje, ali pa za skupino?

Foto: Š. S.

stran in po treh dneh umri. Pokopali so ga na pokopališču v Murski Soboti, po osvoboditvi pa smo posmrtno ostanke prepegljali na pokopališče v Nedelico. Marija Čeh je bila vznemirjena, ko je zvedela, da je razbita spominska plošča na mestu, kjer je Polde obležal s smrtnimi ranami. Spraševala se je, kdo neki je

in jo odvedli v Sobotu, nato Čakovce, Šopron, nato pa je s skupino 380 ujetnikov »romala« 14 dni proti Dachau, vendar so jih prestregli zavezniki in osvobodili. Njen mož Ignac, Poldetov brat, pa se je zadnje mesece uspešno skrival.

Š. Sobočan

BISERNI JUBILEJ

26. januarja letos sta slavila redke jubileje — biserno poroko zakonca JOŽEF in MARIJA PADAR iz Dolnje Bistrice 115. Od mladih let sta se posvetila lepemu in hkrati težkemu kmečkemu poklicu. Svoj »da« sta si izrekla pred šestdesetimi leti. Življenje sta darovala osmim otrokom. Dva sta umrla v otroški dobi. Vsi drugi so se osebno zahvalili dobrim staršem za številne žrtve in dobra dela. Iz daljne Kanade (iz Toronta) sta prihitela tudi hčerka Verona in sin Martin. Jubilatoma so pripravili posebno veselje številni vnuki in pravnuki.

Čestitkam najožjih sorodnikov se pridružuje tudi vsa vaška skupnost Dolnje Bistrice, z željo, da bi zakonca Padar čez pet let pri močeh in zdravju doživela jubilej: DIAMANTNO poroko. Pa še na mnoga zdrava leta!

Franc Tement

Jubilanta Jožef in Marija Padar z otroki

POROKE

MATIČNI URADI SO MURSKA SOBOTA — Tomaž Horvat, kmetijski tehnik iz Murske Sobotice, in Bronja Babič, gimnazijska maturantka iz Murske Sobotice; Branko Vukajič, obrtnik iz Murske Sobotice, in Dragica Vukajič, administratorka iz Murske Sobotice.

ČESTITAMO!

Zlatoporočnica Banfi

V krogu svojih otrok, štirih vnukov, treh pravnukov, ožjih sorodnikov, sosedov in prijateljev, sta konec minulega tedna slavila zlato poroko 60-letna Irena in 74-letni Jancz Banfi z Vaneče. Zakonsko zvezo sta sklenila 23. februarja 1941. leta, danes sta že oba upokojena delavca Opekarne Pucanci. Živita na svoji kmetiji in sta še kar krepkega zdrava. Čestitkam se pridružujemo tudi mi.

Besedilo: Filip Matko
Posnetek: Feri Hochstätter

Zlata poroka zakoncev Zelko

Letos praznujeta 50-letnico sklenitve zakonske zveze 70-letna Jolanka Zelko, rojena Šeruga, ter mož Stefan Zelko (74 let) v Pečarovcih 88 na Goričkem v soboški občini. V zakonski stan sta stopila 23. februarja v domači cerkvi sv. Sebastjana v Pečarovcih in tudi letošnji jubilej sta proslavila kar doma, v krogu domačih. Stefan Zelko je 50 let opravljal doma svoj poklic lončarja in je že upokojen, žena Jolanka pa je vsa leta na domačiji gospodinjala. V zakonu sta imela dva sinova, Anton in Jože, in si tudi ustvarila družino. Tako imata slavljenca per vnukov ter tudi že pravnuka.

Zlatoporočnica živita skupaj s sinovo družino v novi hiši, oba sta še kar krepkega zdrava in pomagata pri delih, ki jih še zmoreta. K vsem že prejetim čestitkam se pridružujemo tudi mi!

Besedilo in posnetek
Filip Matko

Hudo ranjen otrok

V ponedeljek, 25. februarja, ob 6.55 se je Janez Ciman iz Murske Sobotice z osebnim avtom peljal po regionalni cesti iz Moravskih Toplic proti Bogojini. V Tešanovcih je pripeljal do skupine šolarjev, ki so hodili po desni strani ceste in začel zavirati. Ker je bila cesta poledenela, je avto začel zanašati, zadel je v kup zmrznjenega snega ob cesti, nakar je avto zasukalo za 180 stopinj, pri tem pa je zadel 14-letnega učenca OŠ Bogojina S. C. in ga hudo poškodoval. Ta nesreča je ponovno opozorilo, da med vožnjo na poledenelih cestah ne smemo zavirati, saj to praviloma ni učinkovito, prej narobe: pristanemo tam, kjer sicer ne bi. In če zaradi takega manevriranja nastanejo še telesne poškodbe (avto je najmanj pomemben), je toliko huje.

Radenska

ZDRAVILIŠČE

RADENCI

Vabimo Vas v hotel Radin

8. marca ob 20. na veliko zabavno-glasbeno prireditev z modno revijo

Sodelujejo:

- butik BIM
- frizerski salon Gizela
- kozmetični studio Aleksanda
- ANSAMBEL Šarm

Informacije in rezervacije:
hotel Radin
tel.: (069) 73 006,
73 331
faks: (069) 73 054

Diana

v plamenih

Če bi imel Goran Dominko iz Lendave v svojem osebnem avtu diana gasilni aparat, potem se najbrž ne bi zgodilo najhujše. Ker pa ga ni imel, pu tudi v tistem hipu, ko se je avto vžgal, ni pripeljal nihče, ki bi imel tak pripomoček, je avto, star več kot deset let, v celoti zgorel. No, voznik, ki je pravočasno zaznal ogenj, se k sreči ni poškodoval.

video

COBRA

ČAGRAK FRANC
LENDAVSKA 28
MURSKA SOBOTA
TEL.: (069) 24 820

IZPOSODAJA VIDEOKASET — valika izbira originalnih in presnetih videokaset
IZPOSODAJA VIDEO PLEJERJEV
SNEMANJE Z VIDEOKAMERO (jubileji in drugi dogodki, ki na video kasetah nikoli ne zbledijo)

TIPO

Lendavska 19 a MURSKA SOBOTA,
tel. 25 493, 31 250

Ponovno smo prejeli kolesa: moška, ženska, otroška, gorska ter mopede po starih cenah • Količina omejena, prodaja na obroke brez obrestí.

Čeprav sem v Moskvi šele tri dni, se že kažejo obrisi vtisov. Žal so takšni, kot sem pričakoval. Nisem ne presenečen ne razočaran. Izkušnje so me namreč naučile, da pred vsakim potovanjem določim okvirje tistega, kar pričakujem. Za to potovanje sem jih postavil dokaj nizko in ni mi žal, saj bi bil v nasprotnem zelo razočaran, tako pa sem dejansko doživel tisto, kar sem doslej prebiral iz literature, gledal na televiziji in zvedel od drugih. Vsekakor pa lahko že sedaj ocenim, da je vse skupaj izjemno zanimivo in seveda koristno. Novo doživetje, nova izkušnja.

Nedelja v Moskvi

Danes mi je vse dopoldne šlo po zlu, saj sem moral čakati na javljanje v program RMS do 11.00. Takoj zatem se odpravim v polikliniko, kjer smo dogovorjeni, da skupaj obiščemo nekega daljnega sorodnika, ki je Srečka, Silvo in njuno mamo povabil na kosilo. Ker se težko znajdejo, jim pomagam, da najdejo Miroslava. Obisk izkoristim tudi za pogovor o vtisih Jugoslavana, zaposlenega v Moskvi. Priprava je zanimiva in se enkrat potrjuje že doslej znano. Preostali del dneva, to je popoldne, izkoristim za spoznavanje prevoznih sredstev v glavnem mestu SZ, predvsem znamenito podzemeljsko železnico. Moskovska je svet zase. Pravzaprav gre za najhitrejši in najcenejši način prevoza. Ko vstopiš na postajališče, ne kupiš nobene karte, marveč plačaš le vstopnino na postajo, nato pa se lahko po mili volji prevažaš z metrom gor in dol. Nekatere glavne postaje so prave umetnine arhitekture in umetnosti. Kipi, reliefi, mozaiki in zidne slike kažejo del-

ček ruske umetnosti, razstavljene v tem svetu pod zemljo. Pravzaprav mi ni žal tistih dveh uric, preživetih v tem delu moskovskega sveta.

Ker pa metro ne vozi do moje- ga hotela, si privoščim preostanek poti z mestnim avtobusom, ki pa je tak, kot sem ga že opisal. Ljudje mrki, zatopljeni v svoje misli, avtobus umazan, neogrevan, tako da skozi zaledenela stekla skorajda ne vidim ničesar. Zanimivo, da kljub mrazu nedeljsko popoldne številni Moskovčani preživijo zunaj. V parku Gorki so številna drsališča, ulica Arbat je bila tudi ta dan polna, na nekaterih znamenitih točkah, kot je recimo Kremelj, Rdeči trg in drugo, pa je tudi videti veliko sprehajalcev. Skratka — nedelja je tudi v Moskvi gospodov dan, ki ga preživljajo v družinskem krogu.

Na sprehodu po moskovskih ulicah in podzemskih hodnikih sem opazil tudi nekaj zanimivega. Perestrojka očitno še ni zažvela v polnem pomenu besede. Opazil sem veliko majhnih sku-

Podzemeljska železnica je ena od znamenitosti Moskve. Vožnja je poceni, hitra in mirna. Postaje čiste in vzorno vzdrževane.

pinic, ki so se drenjale okoli prodajalcev. Zanimalo me je, kaj pravzaprav prodajajo. Ugotovil sem, da gre za knjige, slike in nekatere relikte z versko vsebino. V knjigarnah teh stvari nisem opazil. Sklep, ki se mi poraja: zaenkrat je to še vedno stvar črnega trga in iznajdljivosti posameznikov.

Nedelja mi hitro mine in čutim, da mi čas bivanja počasi tudi mineva. Ostal mi je še dan in pol.

Ponedeljek — dan resnice

Za ponedeljek mi je ostala samo ena naloga: zvedeti končno diagnozo Srečkove bolezn. Po zadnjem pregledu sem se pogovarjal z direktorico tujskega dela poliklinike Glaza dr. Alo Surovo. V bistvu je potrdila diagnozo domačih zdravnikov z dodatkom, da Srečkovo bolezen lahko delno pozdravimo. V Jugoslaviji te možnosti Srečku niso dali. Dogovorimo se, da začno zdravljenje Srečkove bolezn. Seveda so me zanimale tudi cene: en dan bivanja v bolnišničnem hotelu — 144 dolarjev, zdravniški pregledi, ki jih je že opravil, 320, zdravljenje, ki vključuje po 10 injekcij v vsako oko in še 40 injekcij drugim plus magnetna stimulacija in na koncu še dve očesni operaciji 2274 USD. Stroški so pravzaprav ogromni, če pa se bo Srečku izboljšal vid, ti stroški v bistvu ne

pomenijo ničesar. Dogovorimo se in Srečka prepustim skrbnim rokam bolnišničnega osebja. Dogovorim se tudi, da ga obiščem prihodnji dan, ko se bomo poslovili.

Popoldan je namenjen urejanju letalske karte in prtljage.

Torek — zadnji dan in slovo

Slovo od Srečka, Silve in njune mame je hitro in obenem tudi polno upanja. Zanimivo, koliko življenjske energije je v tem mlademu fantu, ki mu ostaja samo še en cilj: da mu izboljšajo vid vsaj toliko, da bo lahko živel normalno, brez pomoči. Če je to upanje kolikor toliko realno — in v bolnici so to v veliki meri tudi zagotovili — potem vsa pomoč, ki so jo dali Pomurci, ni bila zaman. S tem spoznanjem se odpravim proti letališču, kjer carinske in druge formalnosti minejo brez zapletov in kmalu sem na letalu. Zanimivo — ponovno je 167 sedežno MD 82 in še bolj zanimivo, na njem je skupaj 5 potnikov. Stevardese nas zbesejo v prednji del kabine, ki je ponavadi rezerviran za potnike 1. razreda in tri ure minejo v opazovanju pokrajine daleč pod nami, ob kosilu, sokovih in prebiranju najnovejšega Dela. Kmalu smo na Brniku in s tem se je končala zanimiva izkušnja mojega življenja.

Kljub vsemu, kar sem doživel v Moskvi, bi tja šel še enkrat. Seveda ne pozimi, verjetno bi si izbral kakšen drug letni čas, mogoče pomlad, mogoče poletje. Pravijo, da je taktat najlepše. Mogoče pa se mi bo to kdaj še uresničilo. Zato — ne joči Moskva. Še se vidimo.

Konec

GRADITELJI STANOVANJSKIH HIŠ IN POSLOVNIH OBJEKTOV, POZOR!

Po ugodnih cenah imamo:

- betonske strešnike (dvojni zarezni) v štirih barvah
- sedem različnih tipov betonskih ograj
- betonske tla-kovce-plošče raznih dimenzij
- robnike, obloge za fasade in drugo betonsko galanterijo
- poleg tega polagamo industrijske tlake za obrtne obratovalnice ter tovarniške hale

POSEBNA UGODNOST: brezplačna dostava izdelkov na gradbišče do oddaljenosti 100 km. Cenjenim kupcem se priporoča. **BETAPLAST, 42320 DO-NJI KRALJEVEC**, ul. Palih boraca 72 a, tel./faks 042/87 492

SALON POHIŠTVA

INTERDOM d.o.o.

UGODEN NAKUP V INTERDOMU

PRIHRANITE ČAS IN DENAR

VELIKI POPUSTI ZA GOTOVINSKO PLAČILO
MOŽNOST OBROČNEGA PLAČEVANJA

VELIKA IZBIRA KUHINJ, SPALNIC IN SEDEŽNIH GARNITUR PO ZELO UGODNIH CENAH

IMAMO: OTROŠKE, MLADINSKE SOBE, DNEVNE SOBE, PREDSOBE, VZMETNICE, FRANCOŠKE POSTELJE, JEDILNICE, LOVSKE SOBE, MIZE, STOLE, GARDEROBNE OMARE, KOSOVNO POHIŠTVO, PISARNIŠKO OPREMO, OGLEDALA, SVETILA IN KOVAŠKE IZDELKE.

PREŠERNOVA 1, 62000 MARIBOR, TEL.: (062) 222-450, 222-289

Obiščite butik

VIOLA

LJUBICE DRVARIČ

v Grajski ulici 6, v Murski Soboti.

V zalogi imamo modna ženska in moška oblačila in modne dodatke po zelo ugodnih cenah. Odprto od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

Čestitamo ob dnevu žena!

KEKEC

OTROŠKA
TRGOVINA

MURSKA SOBOTA

Lendavska 19 a, tel. 31 031

VSE ZA NAŠE MALČKE IN
OTROKE DO 14. LETA STAROSTI

- dude
- stekleničke
- žvečila
- ropotuljice in male igrače italijanske firme
- otroški vozički
- stajice
- stolčki
- se-deži
- avtosedelji
- hoičice italijanskega izdelovalca
- velika izbira uvoženih otroških oblačil in igrač

chicco

cam

Obiščite nas ali nas pokličite po telefonu 31 031. Odprto imamo od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

CENE KONKURENČNE!

Čestitamo vsem mamam ob 8. marcu!

SPELEC

Astra — set 85 cm Ø

Astra A, B, C
50 programov
stereo receiver
6.490 Ats

gorenje

PS 102
pralni stroj
3.890 Ats

SPELEC

AVSTRIJSKA RADGONA
Hauptplatz 10
Tel. 9943/3476/3330

Vrtnarimo z naravo, ne proti njej!

Format 20 x 30 cm
Trda vezava s ščitnim ovitkom
280 strani
Več sto barvnih fotografij in
nazornih risb
Izide v maju 1991

Je mogoče tudi brez pomoči kemičnih snovi, ki zastrupljajo okolje, doseči zdrav in bogat pridelek zelenjave in sadja ter lepo, bujno cvetje in okrasno grmičevje?

Je mogoče — odgovor na vsak kako v zvezi z načrtovanjem vrta, ravnanjem z zemljo in rastlinami ter obrambo pred boleznimi, škodljivci in mrazom po naravnih metodah boste našli v knjigi Geoffa Hamiltona NARAVNO VRTNARJENJE, ki bo izšla v maju pri Državni založbi Slovenije. Zagotovite si jo lahko s spodnjo naročilnico, ki jo izpolnjeno pošljite na naslov: Državna založba Slovenije, d.d., Knjižno založništvo, Mestni trg 26, 61000 Ljubljana.

NAROČILNICA VESTNIK 3

Nepreklicno naročam knjigo

Geoff Hamilton: NARAVNO VRTNARJENJE

po prednaročniški ceni 990,00 din.

Knjigo mi takoj po izidu v mesecu maju pošljite po pošti.

Ime in priimek

Naslov

Pošta

Poštna št.

Matična št. iz os. izk.

Zaposlitev

Naslov zaposlitve

Naročeno bom plačal(a) po prejemu računa in polnočnic

- ☐ v enem znesku
- ☐ v dveh zaporednih mesečnih obrokih
- ☐ v treh zaporednih mesečnih obrokih

Za morebitne spore je pristojno sodišče v Ljubljani.

Če nam boste poslali izpolnjeno naročilnico v desetih dneh, boste dobili darilo: Lunin koledar naravnega vrtnarja 1991.

Datum

Marec 1991

Podpis

Radijski in televizijski spored od 8. do 14. marca

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
5.00 Prebujajte se z nami (vsem, ki danes praznujete, lep praznik. Vsem, ki pa nočete več slišati o tem dnevu, prijetno pozabljenje. Pa seveda: dobro jutro!). 10.00 Spored RS 16.00 Zimsko popoldne (začenjamo ga z glasbo, nadaljujemo s poročili in končujemo z 21.232). 19.00 Spored RS	5.00 Prebujajte se z nami (v petih urah družjenja boste slišali pomurske in širše zanimivosti, zadnja ura spreda pa je namenjena telefonskim čestitkam in pozdravi). 10.00 Spored RS 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Reklama, obvestila, glasba. 17.00 Poročila. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi	9.00 Nedeljska kuhinja (menü: Misel in čas, horoskop, Srečanje na pomurskem valu, ekskluzivni gost — glavni kuhar). 12.00 Spored v madžarščini. 13.00 Panonski odmevi. 13.30 Minute za kmetovalce. 14.00 Poročila. 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi	5.00 Prebujajte se z nami! (Razen obeh jutranjih kronik Radio Slovenija se vrsta koristnih informacij, o vremenu, cestah, z Madžarske in še in še). 10.00 Spored RS 16.00 Zimsko popoldne (16.15 Športna oddaja. 16.55 Obvestila. 17.00 Poročila. 18.00 To sem jaz!). 19.00 Spored RS	5.00 Prebujajte se z nami! (In izbirali boste najlepšo pesem, takojmenovano pesem tedna. Pa tudi kuhate lahko z nami in gospo Cilko Sukič!). 10.00 Spored RS 16.00 Zimsko popoldne (telefonski mali oglasi v živo — 069/21 232 in 21 579, nato poročila in najlepše želje s čestitkami in pozdravi). 19.00 Spored RS	5.00 Prebujajte se z nami! (Če vas ne bo predramil M. Dora, vas ne bo nihče. Tudi zato ne, ker drugega za mikrofonom ne bo!). 10.00 Spored RS 16.00 Zimsko popoldne (poslušamo vas, glasba, poročila)	5.00 Prebujajte se z nami! (Pomagali vam bo Milan Zrinski — če ga pokličete, vam ne bo žal! Lahko boste kramljali, modrovali, skratka: dobre volje boste!). 10.00 Spored RS 16.00 Zimsko popoldne (tri ure informacij in dobre glasbe, zadnja ura pa zaigrajmo in zapojmo po domače!). 19.00 Spored RS
TV SLOVENIJA	TV SLOVENIJA	TV SLOVENIJA	TV SLOVENIJA	TV SLOVENIJA	TV SLOVENIJA	TV SLOVENIJA
9.00 Klub Klobuk. 10.10 Simonon, tv nanizanka. 15.30 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Tednik. 18.10 Lutkovna igrara. 18.25 Pasja pripoved, češka nanizanka. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Škandali, angl. serija. 21.15 Popolni vohun, angleška nadaljevanka. 22.15 Tv dnevnik 3. 22.35 Sova: Dragi John, amer. nanizanka; Svetloba dneva, ameriški film. Drugi program: 16.00 Satelitski programi. 17.30 Studio Maribor. 19.00 Videomeh. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Oči kritike. 21.10 Koncert simfonikov RTV Slovenija. 22.20 SP v atletiki, posnetek iz Seville. 0.20 Pred pesmijo Evrovizije.	10.20 Alf, amer. nanizanka. 10.45 Zgodbe iz šolke. 11.45 Periskopov Raček. 12.25 Slovenska kuhinja z ans. bratov Avsenik. 12.45 Večerni gost: prof. dr. Janez Rotar. 13.35 Oči kritike. 15.05 Plava trava zabavna, zabavnoglasbena oddaja. 15.50 Zarišče. 16.20 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Čudež v Valbyju, danski film. 18.30 Zdar pa po slovensko, izobr. oddaja. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Evropa 90, zabavnoglasbena oddaja. 20.55 Sarajvo: Izbor popevke JRT za pesem Evrovizije. 1. del. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.15 Sova: Na zdravje!, amer. nanizanka. 22.40 Izbor popevke JRT za pesem Evrovizije. 2. del. 23.45 Sova: Twin Peaks, amer. nadaljevanka; Sosed, amer. film. Drugi program: 12.55 Videonovč. 16.55 SP v atletiki, prenos iz Seville. 21.00 Filmske uspešnice: Pirati, francoski film. 22.50 Yutel.	8.50 Živ žav. 9.45 Pasja pripoved, češka nanizanka. 10.15 V znamenju zvezd, nemška serija. 10.45 Muppet show: Brooklyne Shields. 11.10 Ansambel Krt. 11.40 Obzorja duha. 12.05 Znam umetniki v cirkuški areni, oddaja nemške TV. 13.10 Retrospektiva Roling Stonesov. 14.40 Saga o Forsythu, angl. nadaljevanka. 15.30 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Capablanca, kubanski-sovjetski film. 18.35 Dolenjski splet, otroška folklorna oddaja. 18.50 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Donator, nadaljevanka. 20.55 Zdravo. 22.15 Tv dnevnik 3. 22.35 Sova: Kremlj in prask, amer. nanizanka; Twin Peaks, amer. nadaljevanka. Drugi program: 14.00 Športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Okavango — dragulj Kuluhanja, angl. poljudnoznanstvena oddaja. 20.55 Kajkavski popevke. 21.45 Športni pregled. 22.15 Yutel.	9.30 Tamburaski orkester PID Artiče. 9.45 Folklorna skupina Emona. 10.00 Utrip. Zrcalo tedna, Merinik. 14.50 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Zdravo. 18.30 Radovedni Taček. 18.45 Alf, amer. nanizanka. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Srta mladost, drama. 21.40 Osmi dan. 22.25 Tv dnevnik 3. 22.45 400 let slovenske glasbe. 23.35 Sova: Avtopostop, amer. nanizanka; Twin Peaks, amer. nadaljevanka. Drugi program: 16.00 Satelitski programi. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Po sledih napredka. 21.05 Športna oddaja. 21.25 Rezervirano za šanson: Catherine Sauvage.	10.00 Solska tv: Zemljepisne posebnosti. 10.50 Angličščina. 11.15 Športna oddaja. 11.35 Osmi dan. 14.35 Angličščina. 15.00 Zarišče. 15.30 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Solska tv. 18.05 Periskopov Raček: Programski jezik logos. 18.15 Ex libris. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Včerajšnje sanje, angl. nadaljevanka. 21.10 Jazz festival v Montreuxu. 22.15 Tv dnevnik 3. 22.35 Sova: Haggard, angl. nanizanka; Twin Peaks, amer. nadaljevanka. Drugi program: 17.30 Studio Koper. 19.00 Naša pesem. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Zrebanje lota. 20.35 Umetniški večer: Hollywoodski uporniki, ameriški dokum. film. 22.00 Yutel.	9.00 Živ žav. 9.50 Srta mladost, drama. 10.50 Včerajšnje sanje, angl. nadaljevanka. 15.00 Zarišče. 15.30 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Slovenija — počitnice, dokum. oddaja. 17.35 Otroška oddaja. 17.50 Klub Klobuk. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Film tedna: 38, avstrijski film. 21.40 Tv dnevnik 3. 22.00 The Dubliners, zabavnoglasbena oddaja. 22.45 Sova: Alf, amer. nanizanka; Twin Peaks, amer. nadaljevanka; V znamenju zvezd, nemška serija. Drugi program: 19.00 Studio Maribor: Poslovna borza, Tv ruleta. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Opera, balet. 21.50 Mednarodno delavsko gibanje, dokum. oddaja. 23.10 Svet poročila.	10.20 Zakon v Los Angelesu, amer. nanizanka. 11.05 Slovenci v zamejstvu. 15.00 Sloveni v zamejstvu, ponovitev. 15.30 Zarišče. 16.00 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Žival-clovek, amer. serija. 17.55 Po sledih napredka. 18.35 ZBIS: Stiri deset zelnih slonov. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Simonon, tv nanizanka. 21.05 Tednik. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.30 Sova: Vse razen ljubezni, amer. nanizanka; Twin Peaks, amer. nadaljevanka. Drugi program: 16.30 SP v umetnostnem drsanju, posnetek iz Münchna. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Zdar pa po slovensko, izobr. oddaja. 20.55 Mali koncert. 21.10 Svet na zaslonu. 21.40 Komedia na slovenskem odru: Hudič na filozofski fakulteti.
HTV	HTV	HTV	HTV	HTV	HTV	HTV
9.15 Poročila. 9.30 Oddaja za mlade. 10.00 Solski program: Otroci, kola, dom: Otroci in droge. 11.30 Boj za obstanek. 12.00 Poročila. 15.05 Mali trg, opera. 16.45 Poročila. 17.00 Iz vasa: Ante Kovačić, izobr. program. 17.30 Hrvaška danes. 18.15 Povejte, kaj naj počnem, oddaja za mlade. 18.45 Polna hiša, amer. nanizanka. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.00 Prvi koraki, ameriški film. 21.45 Duoprija, talk show. 22.35 Tv dnevnik 2.	11.30 Danes skupaj. 12.05 Tarzan in njegova družica, ameriški film. 13.40 Mikser M. zabavna oddaja. 14.35 Lisica, dokum. film. 14.50 Narodna glasba. 15.35 Nafta, poljudnoznanstvena oddaja. 16.25 Poročila. 16.30 Tv avkeja. 18.00 Bečari in sinovi, nadaljevanka. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.00 Pogovor tedna. 20.15 Izbor popevke JRT za pesem Evrovizije. 22.45 Tv dnevnik 2. 23.10 Izseljena Hrvaška, dokum. oddaja. 23.40 Športna sobota. 0.00 Fluid, zabavnoglasbena oddaja. 0.45 Poročila.	13.55 Družinski magazin. 14.25 Nedeljsko popoldne. 16.50 Zenske prihajajo, ameriški film. 18.45 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Dramski spored. 21.15 Nafta, poljudnoznanst. serija. 22.10 Tv dnevnik 2. 22.30 Športni pregled. 0.15 Poročila.	12.00 Poročila. 12.20 Satelitski programi. 16.45 Poročila. 17.00 Družinski album. 17.30 Hrvaška danes. 18.15 Otroška serija. 18.45 Morje, dokum. oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.00 Bolje življenje, nadaljevanka. 20.50 Znanja politika. 21.20 Tv dnevnik 2. 21.45 Kinoteka Hollywooda.	9.15 Poročila. 9.30 Program za otroke. 10.00 Solski program. 12.00 Poročila. 12.20 Satelitski program. 16.45 Poročila. 17.00 Solski program: Rene Descartes. 17.30 Hrvaška danes. 18.15 Program za otroke. 18.45 Hrvaška kulturna dediščina. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.00 Kontaktna oddaja. 22.00 Zrebanje lota. 22.05 Deset zapovedi, serijski film. 22.55 Tv dnevnik 2. 23.15 Kino klub: Muhavo poletje, film.	12.00 Poročila. 12.20 Satelitski programi. 16.45 Poročila. 17.00 Solski program. 17.30 Hrvaška danes. 18.15 Vrnitev ladje Antilopa, otroška serija. 18.45 Videoboom. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.00 Nor za dekleti, ameriški film. 21.30 Dokum. film. 22.50 Tv dnevnik 2. 23.10 Spomin na 20. stoletje: 1918 — 1943.	12.00 Poročila. 14.55 Hrvaški pisatelji na tv ekranu. 16.30 Poročila. 16.45 Telekomunikacije, poljudnoznanst. oddaja. 17.15 Hrvaška danes. 18.00 Jelenko, otroška serija. 18.30 Razstava 1000 let hrvaške skulpture. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.00 Politični magazin. 21.05 Kvizoteka. 22.20 Tv dnevnik 2. 22.40 30 let glasbenega bienala. 23.40 Poročila.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
12.05 Notranjopolitični pregled. 13.00 Čas v sliki. 13.40 Komicična opera. 13.50 Ljubezen na drugi pogled. 15.30 Alfred J. Kwak. 15.55 Sov Charlja Brown. 16.25 Dusty. 17.05 Jaz in ti. 17.55 Yakari. 18.30 Falcon Crest. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 XY-nereseno. 21.25 Komedijska. 22.25 Triler. 22.55 Umor na nepravem koncu mesta. 0.25 Hunter.	11.30 Leto v Antarktiki. 18.30 Spored po željah. 19.00 Lokalne novice. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Look. 22.00 Čas v sliki. 22.25 Sport (hokej). 23.00 Otok rož. 23.15 Noč na Mound Edni. 0.15 Nočni program.	10.35 Tedenski pregled. 11.00 Tiskovna ura. 12.00 Halo Avstrija, halo Dunaj. 12.30 Orientacija. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Tisoč mojstrov. 13.20 Pravica do ljubezni. 13.45 Moški slišijo... 15.35 Doživljaja bremenstvih mestnih glasbenikov. 16.00 Mini čas ob nedeljah. 16.10 Daktari. 18.30 Falcon Crest. 18.50 Loto. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Jaz o sebi. 21.15 Prejšnji dnevi. 22.15 Vizije. 22.20 Zadnji skok v stran. 0.00 Hunter.	12.35 Tedenski pregled. 13.00 Čas v sliki. 14.10 Tisoč mojstrov. 14.20 Zahodno od Santa Fe. 14.45 Angel na zemlji. 15.30 Otroški program. 15.35 Babar. 16.00 Am, Dam, Des. 16.30 Mini srečanje. 17.05 Zivali sveta. 17.55 Yakari. 18.30 Falcon Crest. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Sport v ponedeljek. 21.15 Peter Strom. 22.20 Drugačen pogled. 0.20 Hunter.	10.30 Enajst let in en dan. 12.05 Sport. 13.00 Čas v sliki. 14.20 Zahodno od Santa Fe. 14.45 Angel na zemlji. 15.30 Otroški program. 16.00 Am, Dam, Des. 17.05 Degradirani Junior. 17.55 Yakari. 18.30 Falcon Crest. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Univerzum. 21.07 Dallas. 22.00 Preddverje raja. 23.45 Hunter.	13.00 Čas v sliki. 13.10 Reportaža. 14.00 Raj za živali. 14.20 Zahodno od Santa Fe. 14.45 Angel na zemlji. 16.30 Glasbena delavnica. 17.05 Kot pes in mačka. 17.55 Yakari. 18.00 Me žene. 18.30 Falcon Crest. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 V prijetni družbi. 22.15 Umor v temi. 23.50 Hunter.	10.15 Instrumenti (klavir). 12.15 Klub. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Me ženske. 14.05 Sadovi zemlje. 14.20 Zahodno od Santa Fe. 14.45 Angel na zemlji. 15.30 Otroški program. 16.00 Am, Dam, Des. 17.00 Supergran. 17.55 Yakari. 18.30 Falcon Crest. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Svojčas. 21.05 Čarovnije Davida Copperfielda. 22.00 Videoteka. 23.15 Čas v sliki. 23.15 Sport.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.50 Colin Davis, portret. 9.50 Zrebanje lota. 9.55 Zrtvovana mladost, kitajski film. 11.25 Televideo. 16.40 Videonovice. 17.00 Za upokoje. 17.30 Tekla, uporabni napotki. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno, uslužnostni program. 19.00 Vprašanja kristjanov. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Dallas, ameriška serija. 20.55 Panorama, svetovna politika. 21.55 Osrečeni moški, francoski film. 23.25 Tv dnevnik. 23.40 Dnevnik BBC.	9.05 Verske minute. 9.10 Za otroke. 9.45 Dallas, pon. 10.30 Bazel, vrata Evrope. 2. del. 10.55 Nogomet. 12.50 Panorama, pon. 13.50 Naš ekran, v nemščini. 14.30 Burleske, čb. 14.45 Čarovniška revija. 15.15 Barkochba. 16.00 Hišni prijatelj. 16.10 Otroci ulice, film. 18.00 Sosedje, pon. 18.35 Delta. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Čarovnije D. Copperfielda. 21.00 Boter, amer. film. 1. del. 22.35 Atletika. 23.35 Jazz. 0.15 Tv dnevnik.	8.00 Biblijsko sporočilo. 8.05 Spored za otroke. 10.30 Bazel, vrata Evrope. 3. del. 10.50 Pelpka, komična opera. 12.50 Kje so vojaki? Pogrešani v II. svetovni vojni. 14.45 Videoklipi. 15.25 Naše koronine. 16.05 Muzikalni kino. 16.40 Program evangelijske cerkve. 17.00 Walt Disney vam predstavlja. 18.45 Naša dediščina. 19.00 Teden. 20.00 Dnevnik. 20.15 Igralska strast. 20.30 Boter, amer. film. 2. del. 22.00 Kralji dinastije Árpád. 22.20 Telesport.	9.05 Teden, pon. 10.05 Leonard, umetniški film. 10.55 Zlatokopi na Aljaski, 1. del pustolovskega filma. 11.55 Delta, ponovitev. 14.00 Prenos zasedanja Parlamenta. 17.50 Katoliška kronika. 18.00 Koledar 1991, poljudnoznanstveni magazin. 19.00 Cimbor, spomin na Pelotija. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 V uniformi. 12. del: Izgubljena četa. 21.10 Usodna vprašanja. 21.55 Novi val. 22.45 Tv dnevnik. 23.00 Dnevnik BBC.	8.00 Priče preteklosti. 8.15 Resna glasba. 8.35 Telovadba za invalide. 8.45 Tv lota. 8.55 Prenos zasedanja parlamenta. 16.55 Panonska kronika. 17.10 Naš ekran, v srbohrvaščini. 17.40 Gospodstvo. 18.00 Nova vi reflektor, magazin. 18.45 Program madžarskih Židov. 19.15 Muzzy, angleščina za otroke. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Klinika, nemška serija. 20.55 Studio '91. 21.55 Iz parlamenta. 22.25 Mario v Koložvarju. 23.00 Tv dnevnik. 23.15 Dnevnik BBC.	9.10 Tretji kanal, pon. 9.55 Klinika, pon. 10.40 Studio '91. 10.55 Video novice. 17.10 Sotrpini. 17.30 Gospodstvo. 17.45 Uglasbene pesmi madžarskih pesnikov. 18.10 Iz studia za kratke filme. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Samo z goljufijo ne! Tv variacija igre Imre Földija. 21.35 Spomini kraljev iz dinastije Árpád: Bela III. in njegova doba. 21.55 Novi svet, zunanja politika. 22.40 Tv dnevnik. 22.55 Dnevnik ZDF.	8.00 Magazin za menedžerje. 9.05 Walt Disney vam predstavlja, pon. 10.50 Telovadba za invalide. 16.40 Panonska kronika. 17.00 Narodne za zbornice. 17.05 Poklicna posvetovalnica. 17.50 Tretji kanal: Opera. 18.35 Gospodinski tečaj. 19.00 O veri za otroke. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Budimpeštanski spomladanski festival, otvoritveni koncert. 21.40 Domače ogledalo. 22.40 Tv dnevnik. 22.55 Dnevnik BBC.
ZVEZDE VAM MEŽIKAJO						
 OVEN	 LEV	 DEVICA	 TEHTNICA	 VODNAR	 RIBI	 SKORPIJON
Ona: Pred tabo je teden, ko se boš sicer spustila v precejšnjo tveganja, vendar pa boš po drugi strani dosegla tudi ogromen uspeh. To velja še posebej na ljubezenskem področju. Kjer boš imela več kot idealno priložnost. On: Zaradi ljubezenskega boš naredila precejšnjo napako, ki se ti bo dolgo maščevala. Toda nikar se ne zapri vase, ampak se poskusi čimprej izmazati iz trenutne situacije. Drugič pa raje zaupaš tisti, ki te resnično ljubi! Ona: Proti koncu tedna se ti obeta nepričakovan obisk, ki ti bo prinesel nekaj več, kot pa le veselje. Kdo ve — mogoče bo prav to začel nekdo, kar si si že dolgo želela, vendar si enostavno nisi upala narediti usodnega koraka. On: Rešil se boš skrbi, ki ti že dalj časa grenijo življenje. Toda še vedno se ti ne bo uspelo otresti težav, ki so se nakopičile, zato je še najbolje, da poprosiš za pomoč nekoga, ki ti je nedolgo tega že pomagal. Ona: Če se boš preveč gnala za uspehom v eni smeri, se ti bo kaj hitro pripetilo, da boš prikrajšana neke drugje. Partner ti bo sicer stal ob strani, vendar pa to se ne bo dovolj. Poskusi z malo bolj pestrim tempom življenja! On: Posvetil se boš poslovnemu življenju in kaj hitro boš opazil, da se s tem spreminjajo tudi ostala področja v tvojem življenju in to predvsem na boljše. Ona: Končno boš uspela spregledati prave partnerjeve namene, ki pa bodo povsem drugačni, kot si pričakovala. Je že tako, da se bo potrebno na nek način pošteno opravičiti in poskrbeti, da bo ta neljubi dogodek čimprej pozabljen. On: Nikar se ne zanašaj na trenutno ugodno situacijo, ampak poskrbi, da se bo le ta tudi obdržala. Glede poslovnega življenja bi bilo še najbolje, da se začneš počasi preusmerjati na tista področja, o katerih že dolgo razmišljaš.	Ona: Prevelika nestrpnost se ti bo kaj hitro maščevala in to na področju, kjer boš to najmanj pričakovala. Poskusi živeti malce bolj umirjeno in si ti in tvoj privošč kakšen dan počitka. Končilo ti bo — se posebej v ljubezni! On: Spoznal boš osebo, ki ti bo v prihodnosti pomenila veliko več, kot pa si lahko domišljaš. Toda naj te to nikar ne zane, ampak poskusi se naprej ohraniti svojo legendarno hladnokrvnost, saj je le ta tvoj največji adut! Ona: Prijatelj ti bodo priredili precejšnje presenečenje, ki pa si ga na nek način celo pričakovala. Toda veselje ne bo zato prav nič manjše in kar je najvažnejše — trajalo bo precej dlje, kot pa bo načrtovano. On: V začetku tedna se ti obeta precejšnja sprememba življenjskega ritma, ki pa ti bo na vsak način samo koristila. To velja še posebej na poslovnem področju, kjer se ti bo uresničilo tudi tisto, kar bo na prvi pogled povsem nemogoče. Ona: Še vedno se ti ne bo uspela oddolžiti med dvema skoraj enako privlačnima alternativama. Pazi samo, da se ne boš predolgo oddolžala, saj se ti lahko kaj hitro zgodi, da se ti bo izmuznila tako ena kot tudi druga priložnost. On: Na delovnem mestu boš doživljal pravi pravecni kok. Ki ti bo dolgo grenil življenje. Toda vseeno se bo našel nekdo, ki ti bo pomagal in kdo ve — mogoče se bo iz vsega tega izluščila tudi kakšna prijetna posledica. Ona: Nikar si vsak dan ne izmišljal drugih pravil igre, saj se ti lahko kaj hitro zgodi, da boš na koncu izigrana prav ti sama. Poskrbi za probleme, ki so se nabrali, saj ti bodo v nasprotnem primeru zrasti visoko preko glave. On: Kdor drugemu jamo koplje — sam vanjo pade. Le pa-zi, da ne boš posledice tega pregovora občutil na lastni koži.	Ona: Pojavila se bo priložnost, da se končno izvlečeš iz svojih kroničnih finančnih težav in se tudi ti posvetiš tistim prijetnejšim stvarim v življenju. Torej se ti obeta več kot prijeten teden, zato ga kar najbolje izkoristi. On: S prijateljem se bosta lotila precej delikatne naloge, ki pa vama bo prejel ali slej prinesla zelo konkretne rezultate. Nikar se ne ustraši prehodnih težav, ampak pomisli na koristi, ki si pred tabo. Uspelo ti bo! Ona: Preko vikenda boš spoznala nekoga, ki si ga že dolgo opazovala, vendar pa za kaj več enostavno nisi imela poguma. Tokrat bo precej drugače, saj se boš prav imenito zabavala. Uživaj dokler lahko — kasneje bo prepozno! On: Proti koncu tedna se ti obeta kar precej razgibano poslovno življenje, ki pa ti lahko prinese tako pozitivne, kot tudi negativne posledice. Nikar ne bodi preveč pogumen, ampak povleci raje tiste manj tvegane poteze. Ona: Obeta se ti resnično nora zabava, kjer boš enostavno pozabila na vsakdanje težave. Toda te zaradi tega še ne bodo minile — za kaj takega se bo potrebno še pošteno potruditi, kar pa ne bo ravno po tvojem okusu. On: Nikar se ne zapletaj v sumljive posle, saj se ti lahko kaj takega še pošteno maščuje. Raje se posveti svojemu partnerju in si privošč malo bolj romantično življenje. To bo koristilo tako tebi, kot tudi vašim medsebojnim odnosom. Ona: Obeta se ti precejšnja ljubezenska kriza, zato je še najbolje, da se ne zapletas v nepotrebne prepria zaradi povsem nepomembnih reči. Zaponi si, da se lahko še tako velika ljubezen malone v trenutku spremeni v sovraštvo! On: Poslovna plat tega tedna bo sicer več kot odlična, vendar pa tudi tokrat ne bo šlo povsem brez težav. Te lahko pričakuješ predvsem v ljubezni, kjer se boš moral spopasti s problemi, ki jih enostavno nisi pričakoval. Težko bo...	Ona: Pred tabo je teden, ko se boš sicer spustila v precejšnjo tveganja, vendar pa boš po drugi strani dosegla tudi ogromen uspeh. To velja še posebej na ljubezenskem področju. Kjer boš imela več kot idealno priložnost. On: Zaradi ljubezenskega boš naredila precejšnjo napako, ki se ti bo dolgo maščevala. Toda nikar se ne zapri vase, ampak se poskusi čimprej izmazati iz trenutne situacije. Drugič pa raje zaupaš tisti, ki te resnično ljubi! Ona: Proti koncu tedna se ti obeta nepričakovan obisk, ki ti bo prinesel nekaj več, kot pa le veselje. Kdo ve — mogoče bo prav to začel nekdo, kar si si že dolgo želela, vendar si enostavno nisi upala narediti usodnega koraka. On: Rešil se boš skrbi, ki ti že dalj časa grenijo življenje. Toda še vedno se ti ne bo uspelo otresti težav, ki so se nakopičile, zato je še najbolje, da poprosiš za pomoč nekoga, ki ti je nedolgo tega že pomagal. Ona: Če se boš preveč gnala za uspehom v eni smeri, se ti bo kaj hitro pripetilo, da boš prikrajšana neke drugje. Partner ti bo sicer stal ob strani, vendar pa to se ne bo dovolj. Poskusi z malo bolj pestrim tempom življenja! On: Posvetil se boš poslovnemu življenju in kaj hitro boš opazil, da se s tem spreminjajo tudi ostala področja v tvojem življenju in to predvsem na boljše. Ona: Končno boš uspela spregledati prave partnerjeve namene, ki pa bodo povsem drugačni, kot si pričakovala. Je že tako, da se bo potrebno na nek način pošteno opravičiti in poskrbeti, da bo ta neljubi dogodek čimprej pozabljen. On: Nikar se ne zanašaj na trenutno ugodno situacijo, ampak poskrbi, da se bo le ta tudi obdržala. Glede poslovnega življenja bi bilo še najbolje, da se začneš počasi preusmerjati na tista področja, o katerih že dolgo razmišljaš.	Ona: Prevelika nestrpnost se ti bo kaj hitro maščevala in to na področju, kjer boš to najmanj pričakovala. Poskusi živeti malce bolj umirjeno in si ti in tvoj privošč kakšen dan počitka. Končilo ti bo — se posebej v ljubezni! On: Spoznal boš osebo, ki ti bo v prihodnosti pomenila veliko več, kot pa si lahko domišljaš. Toda naj te to nikar ne zane, ampak poskusi se naprej ohraniti svojo legendarno hladnokrvnost, saj je le ta tvoj največji adut! Ona: Prijatelj ti bodo priredili precejšnje presenečenje, ki pa si ga na nek način celo pričakovala. Toda veselje ne bo zato prav nič manjše in kar je najvažnejše — trajalo bo precej dlje, kot pa bo načrtovano. On: V začetku tedna se ti obeta precejšnja sprememba življenjskega ritma, ki pa ti bo na vsak način samo koristila. To velja še posebej na poslovnem področju, kjer se ti bo uresničilo tudi tisto, kar bo na prvi pogled povsem nemogoče. Ona: Še vedno se ti ne bo uspela oddolžiti med dvema skoraj enako privlačnima alternativama. Pazi samo, da se ne boš predolgo oddolžala, saj se ti lahko kaj hitro zgodi, da se ti bo izmuznila tako ena kot tudi druga priložnost. On: Na delovnem mestu boš doživljal pravi pravecni kok. Ki ti bo dolgo grenil življenje. Toda vseeno se bo našel nekdo, ki ti bo pomagal in kdo ve — mogoče se bo iz vsega tega izluščila tudi kakšna prijetna posledica. Ona: Nikar si vsak dan ne izmišljal drugih pravil igre, saj se ti lahko kaj hitro zgodi, da boš na koncu izigrana prav ti sama. Poskrbi za probleme, ki so se nabrali, saj ti bodo v nasprotnem primeru zrasti visoko preko glave. On: Kdor drugemu jamo koplje — sam vanjo pade. Le pa-zi, da ne boš posledice tega pregovora občutil na lastni koži.	Ona: Pojavila se bo priložnost, da se končno izvlečeš iz svojih kroničnih finančnih težav in se tudi ti posvetiš tistim prijetnejšim stvarim v življenju. Torej se ti obeta več kot prijeten teden, zato ga kar najbolje izkoristi. On: S prijateljem se bosta lotila precej delikatne naloge, ki pa vama bo prejel ali slej prinesla zelo konkretne rezultate. Nikar se ne ustraši prehodnih težav, ampak pomisli na koristi, ki si pred tabo. Uspelo ti bo! Ona: Preko vikenda boš spoznala nekoga, ki si ga že dolgo opazovala, vendar pa za kaj več enostavno nisi imela poguma. Tokrat bo precej drugače, saj se boš prav imenito zabavala. Uživaj dokler lahko — kasneje bo prepozno! On: Proti koncu tedna se ti obeta kar precej razgibano poslovno življenje, ki pa ti lahko prinese tako pozitivne, kot tudi negativne posledice. Nikar ne bodi preveč pogumen, ampak povleci raje tiste manj tvegane poteze. Ona: Obeta se ti resnično nora zabava, kjer boš enostavno pozabila na vsakdanje težave. Toda te zaradi tega še ne bodo minile — za kaj takega se bo potrebno še pošteno potruditi, kar pa ne bo ravno po tvojem okusu. On: Nikar se ne zapletaj v sumljive posle, saj se ti lahko kaj takega še pošteno maščuje. Raje se posveti svojemu partnerju in si privošč malo bolj romantično življenje. To bo koristilo tako tebi, kot tudi vašim medsebojnim odnosom. Ona: Obeta se ti precejšnja ljubezenska kriza, zato je še najbolje, da se ne zapletas v nepotrebne prepria zaradi povsem nepomembnih reči. Zaponi si, da se lahko še tako velika ljubezen malone v trenutku spremeni v sovraštvo! On: Poslovna plat tega tedna bo sicer več kot odlična, vendar pa tudi tokrat ne bo šlo povsem brez težav. Te lahko pričakuješ predvsem v ljubezni, kjer se boš moral spopasti s problemi, ki jih enostavno nisi pričakoval. Težko bo...	Ona: Pred tabo je teden, ko se boš sicer spustila v precejšnjo tveganja, vendar pa boš po drugi strani dosegla tudi ogromen uspeh. To velja še posebej na ljubezenskem področju. Kjer boš imela več kot idealno priložnost. On: Zaradi ljubezenskega boš naredila precejšnjo napako, ki se ti bo dolgo maščevala. Toda nikar se ne zapri vase, ampak se poskusi čimprej izmazati iz trenutne situacije. Drugič pa raje zaupaš tisti, ki te resnično ljubi! Ona: Proti koncu tedna se ti obeta nepričakovan obisk, ki ti bo prinesel nekaj več, kot pa le veselje. Kdo ve — mogoče bo prav to začel nekdo, kar si si že dolgo želela, vendar si enostavno nisi upala narediti usodnega koraka. On: Rešil se boš skrbi, ki ti že dalj časa grenijo življenje. Toda še vedno se ti ne bo uspelo otresti težav, ki so se nakopičile, zato je še najbolje, da poprosiš za pomoč nekoga, ki ti je nedolgo tega že pomagal. Ona:

SPORED FILMOV V KINU

»PARK« od 8. 3. do 14. 3. 1991

8. marca ob 17. uri amer. akcijski film SE 48 UR

8. marca ob 19. uri amer. trdoerotični film KARIN IN BARBARA

9. marca ob 17. uri amer. akcijski film SE 48 UR

9. marca ob 19. uri amer. grozljiva VAMPIRKA IZ SOSESTVA

10. marca ob 15. uri amer. grozljiva VAMPIRKA IZ SOSESTVA

10. marca ob 17. uri amer. akcijski film SE 48 UR

10. marca ob 19. uri amer. trdoerotični film KARIN IN BARBARA

12. marca ob 17. in 19. uri amer. akcijski film STROJ ZA UBIJANJE

13. marca ob 17. uri amer. akcijski film STROJ ZA UBIJANJE

13. marca ob 19. uri amer. kriminalni film ROCK'N ROLL DETEKTIV

KUD ŠALOVCI

9. marca ob 19.30 amer. akcijski film SE 48 UR

KINO SVOBODA GORNJA RADGONA

Četrtek, 7. 3. ob 19. uri — ZDA trdoerotični »DEKLETA IZ TAKSIJA«

Petek, 8. 3. ob 19. uri — Novozelandski akcijski »JAMES BOND JE BIL ŽENSKA«

ob 21. uri — ZDA trdoerotični »DEKLETA IZ TAKSIJA«

Sobota, 9. 3. ob 19. uri — ZDA omnibus »NEWYORSKE ZGODBE«

Nedelja, 10. 3. ob 17. uri — ZDA komedija »TAM KJER JE SRCE«

ob 19. uri — ZDA omnibus »NEWYORSKE ZGODBE«

prodam

MOTORNA VOZILA

FORD ESCORT 1.3 CL, star 7 mesecev, prevoženih 8.500 km, ugodno prodam. ☎ 41 732 ali 70 316, popoldan. M-4002

GOLF, bencinar, letnik 1977, registriran do 10. 2. 1992, prodam. Farkaš, Iljaševci 45, tel.: 87 401. M-4004

MOPED TOMOS 15 SCL, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Gomilica 96. M-4005

ZASTAVO 101 CONFORT, letnik 1982, registrirano do 1992, prodam. Vili Nemec, Fikšinci 3. M-4010

ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Mladinska 47, Bakovci. M-4013

ŠKODO 105 S, kleparsko obnovljeno, registrirano, prodam. ☎ 24 098. M-4015

FORD TAUNUS 1300 XL, obnovljen, registriran do decembra. Informacije samo do 10. 3. 1991, Šulinci 6, Gašpar, p. Petrovič, M-4016

AVTO MOSKVIČ 1500 prodam. Ogled pri avtomehaniku Branku Fijoku, Čemelavci, Avnojska 83, tel.: 21 469. M-4018

ŠKODO 120 L in ŠKODO 105 L prodam. Murski Črnci 53 c. M-4025

LADO 1200, novejši tip, prevoženih 15.000 km, prodam. Tel.: 82 186. M-4027

MAZDO 323 sedan 1.5, srebrne kovinske barve, letnik 1987, 53.000 km, prodam za 21.000 DEM. ☎ (042) 843 833. M-4030

ZASTAVO 101, z rezervnimi deli, prodam. Gerlinci 109. M-4033

JUGO 45, star 2 leti, TOSHIBA HI-FI, stolp, 2 kasetnika, radio amplifier, A 50, regulator zvoka, 2 zvočnika po 110 W, videorekorder Gorenje, star 1 mesec, prodam. Gradišče 48 a. M-4035

ZASTAVO 101, letnik 1979, neregistrirano, obnovljeno, v voznem stanju, in dva elektromotorja Rade Končar, 2,8 kW, nova, nerabljena in diferencial za tovorni avto Mercedes 12 in 13, prodam. Matjaševci 64. M-4039

MOPED AVTOMATIK, malo rabljen, prodam. Jakiša, Ulica Nikole Tesle 11, Radenci. M-4041

JUGO KORAL 55 proam. Skakovci 56. M-3963

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Ropca 58. ☎ 78 702. M-3964

MOPED AVTOMATIK prodam. ☎ 21 795. M-3966

FORD ORION 1600 prodam.

☎ 73 374, zvečer. M-3968

ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1985, prodam. Prečna 6, Bakovci. M-3973

OPEL REKORD 2.0 S BERLINA, star 8 let, z dodatno opremo, prodam. Tel.: 21 974. M-3979

ZASTAVO 128, letnik 1984, registriran do oktobra 1991, prevoženih 46.000 km, prodam. Tel.: 42 142. M-3990

RENAULT 18, letnik 1986, prodam. Tomer, G. Bistrica 69. M-3993

ZASTAVO 101, letnik 1978, neregistriran, prodam. Žižki 128. M-38994

RENAULT 4, obnovljen, v dobrem stanju, letnik 1977, prodam. ☎ 21 840. M-3998

RENAULT 5 GL, letnik 1986, prevoženih 56.000 km, ugodno prodam. Zorana Velnarja 18, M. Sobota. M-POP

ZASTAVO 750, obnovljeno, prodam. Marjan Veberič, Sp. Ivanjci 12. M-14721

RENAULT 18 TLJ, letnik 1983, oktober, ugodno prodam. ☎ 60 502. M-14712

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

DVOOSNO PREKUSNO PRIKOLICO, staro eno leto, in obračalnik Pak-jek 460 prodam ali menjam za manjšega, 340. Lemerje 62. M-4057

UNIVERZALNI IN VERTIKALNI REZKALNI STROJ, stružnico Potisje, delimo mizo ter drugo orodje ugodno prodam. ☎ 22 995. M-4061

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 418 z škroplilnico in plugom, prodam. Kobilje 30, ☎ 79 195. M-4032

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička 51. M-4059

ZASTAVO 101, letnik 1984, na novo registriran, prodam. Murski Črnci 54. M-4065

MOPED APN 6, dobro ohranjen, prodam. ☎ 21 275, po 15. uri. M-4066

GOLF JXD/2, star 14 mesecev, prodam za 21.000 DEM. ☎ 31 101. M-4068

JUGO 55 GVL, s katalizatorjem, izvoznik, prodam. Vrtna 15, Bakovci. M-4070

ZASTAVO 101 ugodno prodam. Bratenci 158. M-4071

VW GOLF GL, letnik 1981, registriran do februarja 1992, prodam. Filovci 22. ☎ 47 211. M-4073

RENAULT 4, letnik 1979, ugodno prodam. Moščanci 32 a. M-4074

Dva Wartburga, kompletna ali po delih, prodam. ☎ 45 016. M-NJ

RENAULT 30, letnik 1979, prodam. Dlamatinova 20, Čemelavci (novo naselje). M-FD

ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 11.500, prodam. ☎ 24 415. M-4058

GOLF, letnik 1983, ZASTAVO 101, letnik 1977, in MOTOR za fiat 132 prodam. Čemelavci, Gorička

PROSTOR v Belincih. primeren za obrt, dam v najem. ☎ 41 640. M-3931

GOZD, 80 arov, v Mačkovcih, prodam. ☎ 22 398. M-3932

TRAVNIK, primeren za počitniško hišico, v Dankovcih, 23 arov, prodam. Gjerječek, Dankovci 25. M-3970

NA LEPEM KRAJU STAJERSKE, blizu G. Radgone—Sp. Ivanec prodam parcelo, veliko 4.400 m². Pri-

metna je za gradnjo delavnice ali stanovanjske hiše. Cena po dogovoru. ☎ (068) 49 119. M-MM

GOZD, 1.17 ha, v Borecih, in vinar-grad, 0,28 ha, na Stari Cesti — nov nasad, prodam. ☎ 87 729. M-12395

DVOINPOLSOBN STANOVA-

NJE V BLOKU, 1. nadstropje, 63 m², v Lendavski ulici 53, prodam zaradi gradnje hiše. Vsejivo: jeseni letos. Pojbič, Lendavska 53, ☎ 24 535. M-JP

KOMFORTNO ENOSOBNO STANO-

NOVANJE, družbeno, zamenjam za večje v Murski Soboti. ☎ 21 387. M-MM

GRADBENO PARCELO v Belincih prodam. ☎ (062) 39 617. M-14711

ODDAM LOKAL za mirno obrt v Radencih. Naslov v upravi lista. M-4012

ENOSOBNO STANOVANJE IN

GARSONJERO v Murski Soboti prodam. ☎ 25 006. od 7. do 15. ure. M-4014

32 AROV ZEMIJIŠČA, travnik, vinar-grad, gradbeno parcelo, prodam. Možna zamenjava za kmetijsko mehanizacijo. Bogojna 127. M-4024

GRADBENO PARCELO v Rankovcih prodam. ☎ 43 125. M-4034

VEČJO KOLIČINO SENA prodam. Dezider Pongrac, Prosenjakovci 45. M-3980

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, prodam. Čukljek, Jezera 53, Rakican. M-3982

AVTOPRIKOLICO in voz z gumijastiimi kolesi, jeklene konstrukcije, gume 16 col, prodam. Turnišče, št. Kovača 61, ali ☎ 72 092, po 16. uri. M-3984

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega 1963 na CPS v Murski Soboti na ime Mirko Kos, Krog, Murska ul. 102, M. Soboti. M-3987

PRIKOLICO za avto prodam. Čopova 19, M. Soboti. M-3992

SPOZNATI ŽELIM vdano ločenko ali starejše dekle. Pošljite svoj naslov s fotografijo na upravo lista v roku 14 dni pod šifro: SREČNO ŽIVLJENJE. M-3954

PREKLIC! Preključujem veljavnost HK št. 282756, izdane pri HKS Panonka na ime Mirko Flac, Križevci 3 a, Križevci pri Ljutomeru. M-3997

SADIKE VINSKE TRTE, rizling, šipon, savinjon, kraljevina, župljanka in rekacitli, prodam. Cena 10,00 din. Vladeta Djokić, 37254 Konjuh. ☎ (037) 875 116. M-12375

ELEKTROMOTOR, 18,5 kW, in motor- žago znamke STIHL 0,51 prodam. ☎ 70 831. M-4000

TEMNOMODRO OBLEKO (najmanjšo moško — št. 48), novo, ugodno prodam. ☎ 46 534. M-4007

PEČ TV CENTRAL 23 za etažno centralno kurjavo, malo rabljeno, prodam. Ferencek, Tešanovci 103, popoldne. M-4009

MESALNO MIZO, 5-kanalno, prodam. ☎ 78 695. M-4017

150 l BELEGA VINA (burgundec, šipon, rizling) in 150 l domačega vina, prodam. ☎ 45 364, popoldan. M-4019

MOTOR ACME, dizel, za kosilnico BCS, prodam. ☎ (061) 860 192. M-MM

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala št. 29, izdanega na Gimnaziji Frana Miklošiča v Ljutomeru v št. l. 1979/80 na ime Zvonko Makovec, Janka Ribiča 7, Ljutomer. IN-12389

SENO, večje količine, prodam. ☎ 87 748. IN-12401

OPREMO, primerno za disco ali lokal: helikopter, sprehaljalca reflektorjev, kroglo in ojačevalce, 400 W, za 10.000 din, prodam. ☎ 42 647. Martin Steiner, Partizanska 4, Beltinci. M-MM

SVINJSKO MAST ugodno prodam. Andrejci 4. FM-3935

TRIETAŽNO PEČICO za gostinske lokale in slaščičarne, novo, nerabljeno, prodam. Izidor Klar, Ivanci 17, ☎ 47 269. M-3939

STEKLENE OMARE (vitrine) za ohleke in dodatke, primarne za trgovine prodam. ☎ 22 709. M-3944

SESALEC ZA PRAH, z garancijo, prodam. Št. Kovača 25, Rakican. M-3945

ELEKTROMOTOR z reduktorjem, 380 V, 1,1 HP, 1400/40 obratov na minuto, prodam. Janko Horvat, Pečur-rovci 19. M-3961

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 21234-0, izdane pri HKS Panonka v Murski Soboti. Marija Hul, D. Slaveči 45. M-3962

UTO, 4 x 4, in 80 arov njive prodam. Ivanovci 15. M-3965

Ob 8. marcu — dnevu žena iskreno čestita in vabi na domače kolone 8. 9. in 10. marca gostilna Zdravec, Beltinci. Vabljeno!

BALIRANO SENO prodam. Rakican, Panonska 19. M-3971

JAMA IMPERIAL STAR SNARE 61/2 x 14 in digital delej ibanez prodam. ☎ 77 276. M-3972

MOTORNŽAGO ALPINA, cister- no Creina, 2.200 l, in trosilnik blevskega gnoja Tehnostroj prodam. Kuzmič, Salamenci 54. M-4020

LOPO (uto), pokrito z opeko, veliko- sti 8 x 4 m, v zelo dobrem stanju, prodam. Cena po dogovoru. Domiter, Jurij 107, p. Rogoševci. M-4021

PREKLIC!

Gospodu Budimirju Gaševiću se za-

hvaljujem, da odstopa od tožbe za ne-

preverjene izjave, ki sem jih dal o

njem v lokalni Čebelica Maja v Vid-

mu. Ludvik Ketiš, Biserjane 20. M-3029

400 W avtoojčevalce z ustreznimi

zvočniki, vgradnimi v zadnjo palico,

za R 4, prodam. ☎ 25 006, do 14.

ure. M-4031

VODOVODNO ČRPALKO, dva

elektromotorja ter smrekeve in boro-

ve plohe prodam. Branko Bukvič,

Strukovci 23 a. M-4035

DROBN KROMPIR ugodno prodam.

Noršinci 5, p. Martjanci M-4136

KLAVIATURE ROLAND JUNO

106, WASHBURN BAS KITARO,

mikrofon AKG C 410, poler M 900,

2 x 200, ojačevalce, 2 x 300 W, oja-

čevalce, 2 x 120 W, in ojačevalce za

kitaro Marshall prodam. ☎ 22-082.

M-4046

OSEBNI RAČUNALNIK XT AM-

STRAD PC 1512 SD z monokromat-

skim monitorjem in programsko

opremo, deklariran, prodam. Cena

po dogovoru. Šalovci 164 a.

☎ 78-410, dopoldne. M-4050

NOV OTROŠKI ŠPORTNI VOZI-

ČEK, nerabljen, 1.000,00 ATS, in glo-

bok otroški voziček, rabljen samo tri

mesece, prodam za 1.000 ATS.

☎ 22-132. M-4054

VHODNA VRAČA, nova, s podboji,

110 x 220, prodam. Dolga ulica 88,

Moravci. M-4055

KS BAKOVCI vabi v nedeljo, 10.

marca 1991, ob 14. uri v vaški dom na

proslavo ob dnevu žena. V kulturnem

programu bodo sodelovali učenci OŠ,

godbe na pišala in cerkveni mladins-

ki pevski zbor. Po proslavi bo gasil-

sko društvo pripravilo veliko veselje,

zabaval vas bo ansambel Stil.

Vstopnine ne bo. Vabljeno! M-4156

PRIKOLICO, dvoosno, Tehnostroj,

prodam. Karel Krenos, G. Slaveči

124, ☎ 78-275. M-4060

VIDEOREKORDER SABA, videoi-

gre sega in ITISON, 3 x 5, ugodno

prodam. Novak, Lendavska 19 a, 6.

nadstropje. M-4062

SUH REZAN LES in deske ter hlode

za ostrežje prodam. Smodiš, G. Pe-

trovci 89, ☎ 25 110. M-4069

POSTELJO ZA ENO OSEBO, jogi

in majhno omaro prodam. ☎ 48 194,

od 7. do 15. ure — ob delavnikih. M-

4072

100 m² LADIJSKEGA PODA prodam.

☎ 73 131. M-4059

ŠAMOTNO OPEKO za krušne in

centralne peči poceni prodam.

☎ (062) 721 034. M-14722

OSTREŠJE, kompletno, z letvami in

opečno kritino, primerno za gospo-

darski objekt velikosti 8 x 15 m, do-

bro ohranjeno, ugodno prodam.

Traktor STEYR, 18 KM, letnik 1971,

pet brzin naprej in nazaj, ugodno prodam.

Ščavničar, Mele 6, ☎ 74 001,

služba 74 671. M-14724

AVTOMOBILSKO PRIKOLICO Pa-

nonija, novo, prodam 10% ceneje.

Križevci 26 b pri Ljutomeru. IN-

2405

HLEVSKI GNOJ, večjo količino,

prodam. ☎ 82-056. IN-12403

PREKLIC! Ida Kristan, Stanujoča Ratež 21,

prepuščajem sestri Mariji Krempelj

in Mladinske 16 v Gornji Radgoni pro-

dajo in koriščenje premičnin in ne-

premičnin s kmetije Hvalič v Herce-

govščaku, dokler ni ugotovljeno last-

ništvo. V nasprotnem primeru jo

bom sodno preganjala. Gr-14713

PRIKOLICO za avto prodam. Pe-

tanjci 76, ☎ 46 572. IN-14723

STORITVE

STROJNO PLETENJE V ŠIVAM po

naročilu. ☎ 36 385. M-2936

OTROKE VZAMEM v varstvo. Len-

davska 17 a, prišliče, stanovanje 2,

M. Soboti. M-3940

INŠTRUKCIJE ZA OSNOVNO IN

ZACETNE LETNIKE SREDNJE

SOLE. ☎ 25-497. M-3950

INŠTRUIRAM nemščino za osnovno

solo. Prodajam kavč, 4-delni, regal, in

kupim rabljeno prikolico za osebni

avto. ☎ 74-607. M-3956

NOVO!

SERVISIRAM vse motorne škroplil-

ice in motokultivatorje. Zagotovljeni

rezervni deli. Avtoservis Milan Bala-

žič, Plešivica 29, Ljutomer. IN-12396

ZA REGISTRACIJO ZASEBNIH

PODJETIJ izdelamo dokumente.

☎ 23-622. M-4008

INŠTRUIRAM MATEMATIKO IN

FIZIKO. ☎ 48 204, popoldan. M-

4040

DELO

OTROKE vzamem v varstvo. Lendav-

ska 17 a, prišliče, stanovanje 2, M.

Soboti. M-3940

DELO NA DOMU! Delovne izkuš-

nje niso potrebne. Pošljite kratak živ-

ljenjepis, kuverto z znamko. Marjetka

Antolič, Limerk 3, 62270 Ormož. IN-

12390

ZAPOSLEM SAMOSTOJNEGA

AVTOKLEPARJA in avtomobilarja. Ma-

tija Kuzma, Črenšovci, ☎ 70 550. M-

3986

ZA SEZONO 1991 iščemo kuharja

ali kuharico. Pogoji: avstrijsko spriče-

valo ali znanje nemščine. Informacije

v nedeljo, 10. marca 1991, od 10. do

12. ure po ☎ 99 43 31 76 201. M-4049

IŠČEM SODELAVCE ZA ZBIRA-

NJE NAROČNIKOV. Informacije

vsak večer, ☎ 87 775. M-LK

IŠČEM — IŠČEŠ

SPOZNATI ŽELIM vdano ločenko

ali starejše dekle. Pošljite svoj naslov

s fotografijo na upravo lista v roku 14

dni pod šifro: SREČNO ŽIVLJE-

NJE. M-3954

27-LETNI FANT bi srčno rad spoznal

dekle ali mlado mamico iz Pomurja

za skupno življenje. Otrok ni ovira.

Prosi, da se mu oglasite s ponudbo, ki

jo pošljete na upravo lista pod šifro:

SREČA ZA NAJU. M-4063

FANT, star 34 let, samski, brez obvez-

nosti, zaposlen, s stanovanjem in av-

tom, nealkoholik, bi rad spoznal de-

kle, okrog 34 let, za skupni dom. Po-

nudbe s fotografijo pošljite na upravo

lista pod šifro: PRELEPA POMLAD.

GR-14715

MED VSAKDANJIM SKUPNIM PRI-
ZADEVANJEM ZA USPEŠNI IN LEP-
ŠI JUTRI NAŠEGA PODJETJA, NAŠE-
GA ŽIVLJENJA, JE SMRT NEPRIČA-
KOVANO IN MNOGO PREZGODAJ
ZA VSELEJ ODRGALA OD NAS
DOBREGA PRIJATELJA IN
SODELAVCA

Ivana Zdravca

DOKLER BOMO ŽIVELI IN DELALI,
BO V NAS ŽIV SPOMIN NANJ, HVA-
LEŽNI MU BOMO ZA OPRAVLJENO
DELO, ZA LEPO, ISKRENO, TOPLO
PRIJATELJSTVO

SODELAVCI
IZ POMURSKÉ ZALOŽBE

DRUŠTVO INVALIDOV GR

Dobili svoje prostore

Društvo invalidov Gornja Radgona, ki šteje 560 članov, in ima tri aktive (V Apačah, na Kapeli in v Gornji Radgoni), je bilo doslej brez lastnih prostorov in so se člani sestajali v prostorih krajevne skupnosti, gasilskem domu, lovskih in šolskih prostorih. Pred kratkim pa so dobili v najem dva prostora v Panonski ulici 20 v Gornji Radgoni, in ju preuredili. Ker društvo nima denarja, so se preureditve lotili invalidi sami in opravili vsa obrtniška dela. Pri tem so opravili 560 prostovoljnih delovnih ur. Najaktivnejši so bili člani kapelskega aktiva, saj so opravili 310 prostovoljnih delovnih ur, apaškega 180 in radgonskega 170 delovnih ur. Tisti člani, ki pa niso delali, so prispevali skromne zneske za nakup materiala. Kot je povedal tajnik društva Jože Vogrinčič, imajo tako člani društva možnost, da se vsako sredo od 8. do 12. ure oglasijo v društvenih prostorih, kjer dobijo potrebna pojasnila in nasvete. Želja društva pa je, da bi pritegnili tudi druge invalide, ki še niso vključeni v njihove vrste, teh pa je v radgonski občini še okrog 300. Sicer pa društvo zlasti pomaga negibljivim in socialno ogroženim članom. Načrtno skrbi tudi za rekreacijo in cenena letovanja invalidov.

Ludvik Kramberger

Število upokojencev narašča

V Pomurju je 24 tisoč 500 upokojencev (od tega približno 6 tisoč, ki prejemajo starostno kmečko pokojnino), na primer v mariborski enoti, kjer vodijo evidenco tudi za Ptuj in Ormož, pa 58 tisoč. Za primerjavo: v Pomurju je bilo konec lanskega leta zaposlenih 38 tisoč 660 delavcev.

Ob možnostih predčasne upokojitve ter dokupa zavarovalne dobe pa se število upokojencev povečuje tudi zaradi številnih invalidskih upokojitev.

V lanskem letu je invalidska komisija pri soboški enoti Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja obravnavala 1527 vlog. Kar 321 so priznali invalidnosti prve kategorije, 141 druge (štirimno delo) ter 143 invalidnosti tretje kategorije. Spremenjeno delovno zmožnost so priznali 37 vlagateljem, za 122 pa so ugotovili, da zdravljenje še ni končano ali da invalidnosti ni. Invalidske komisije opravljajo tudi ocenitve invalidnosti ter priznavajo pravico za tujo nego ter drugo. Leta 1989 so rešili 1434 vlog. Invalidnost prve kategorije so priznali 297 vlagateljem, drugo 106 in tretjo 113. Spremenjeno delovno zmožnost so priznali 69, za 132 pa so ugotovili, da zdravljenje ni končano oziroma, da ni invalidnosti.

Če je slovensko povprečje nekaj več kot dva zaposlena na upokojenca, je za Pomurje to razmerje nekaj več kot 1,5 zaposlenega na upokojenca.

mh

Rdeči maki v Mariboru

Devet medvedkov taborniške čete Rdeči maki, ki deluje v okviru Odreda Veseli veter na osemletki Edvard Kardelj v M. Soboti, si je v spremstvu vodnikov ogledalo v mariborskem muzeju narodne osvoboditve priložnostno razstavo pod naslovom Skavti in gozdovniki na Slovenskem. S tem so opravili uro zgodovine slovenskega tabornišstva, kajti skavti in gozdovniki so bili pred drugo svetovno vojno predhodniki po vojni ustanovljenih slovenskih tabornikov.

Filip Matko

ZDRAVJE NAJVEČ VREDNO

Po 14 dneh konec gladovne stavke Friderika Dokla iz Gornje Radgone — Pomoč zdravnikov Momčila Popoviča in Jožeta Magdiča — Moralna podpora sodelavcev

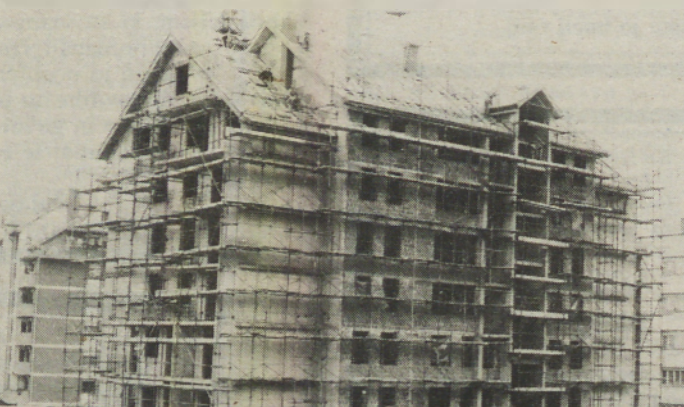
V soboto, 2. marca, je Friderik Dokl iz Gornje Radgone, delavec Avtoradgone, prenehal gladovno stavkati. Od 16. februarja do 2. marca ni zaužil prav ničesar, ampak je pil le vodo. S tem je želel izraziti protest proti nepravilnostim v poslovanju Avtoradgone in opozoriti na nevarnost prehajanja nekdanje družbene lastnine v zasebne roke.

Zgodba Friderika Dokla se je pravzaprav začela že mnogo prej. Lani je bil eden izmed najbolj odgovornih v Avtoradgoni, predlagal je novo organizacijo, a so jo zavrnili. Dokl je začel delovati v sindikatu, opozarjati javnost na nepravilnosti pri poslovanju in prikrivanju podatkov. Zaradi tega je 23. januarja prejel odločbo o suspenzu (odstranitvi z delovnega mesta), proti njemu pa so tudi uvedli disciplinski postopek. Dokl je hudo prizadet poskušal dobiti odgovor, pomoč na drugih naslovih. Zaradi neuspeha in nezanimanja vodilnih,

da bi problem rešili na človeški način, je začel gladovno stavkati.

V veliko moralno pomoč sta mu bila žena Vera in zdravnik Momčilo Popovič, zadnje dni gladovne stavke pa se je redno sestajal tudi z Jožetom Magdičem.

bbp

KAMEN NA KAMEN PALAČA — Obris novega poslovnega stanovanjskega objekta na vogalu Lendavske in Cvetkove ulice v Murski Soboti so iz dneva v dan jasnejši. Objekt, v katerem bo v pritličju več trgovskih in gostinskih lokalov ter pisarne, v 6 nadstropjih z mansardno pa 34 stanovanj, bo nared do junija letos. Predračunska vrednost bloka z ureditvijo okolice je 25 milijonov dinarjev. Gradnjo so prevzeli delavci Pomgrada s kooperanti, investitor pa je oddelek za stanovanjsko gospodarstvo pri SO Murska Sobota. Besedilo in posnetek: M. Jerše

Začetki bančništva v Lendavi

V teh dneh imamo tako ali drugače vsi opravka z bankami. Skrbni nas, kaj se dogaja in kaj se bo zgodilo z našim denarjem. Kako pa je bilo to nekoč, na začetkih bančništva pri nas? Kdaj se je pri nas pravzaprav začelo bančništvo? V starih zapisih smo poiskali nekaj zanimivosti, na katere smo pozabili ali pa zanje nismo vedeli.

Že v prejšnjih stoletjih so se nekateri ugledni ljudje ukvarjali z mislijo, kako oplemeniti sredstva meščanov v korist gospodarskega razvoja mesta. Prišli so do sklepa, da je potrebno ustanoviti tako ustanovo, ki bi zbirala, oplemenjevala in posojala denarna sredstva. Začetki bančništva pri nas nas peljejo v Lendavo, kjer so temeljni kamen prve hranilnice položili 1. marca 1873. leta, in sicer je to storil mestni advokat K. Mihály Hajoš, ki je tega dne sklical ustanovni zbor delničarjev. Na njem so delničarji sprejeli osnovna pravila delniške družbe. Na čelu delniške družbe je bil predsednik, posle pa je vodil 30-članski odbor. Že prvo leto je družba sklenila poslovanje z ostankom dohodka, ki ga je razdelila med delničarje.

Hranilnica je že na začetku pridobila zaupanje varčevalcev in posojilojemalcev, saj se je skupen promet že v prvem letu poslovanja povečal za petkrat.

Leta 1882 je družba zgradila poslovno stavbo, ki je bila tisti čas v ponos mestu (danes je v tej zgradbi uprava trgovskega podjetja). Ustanavljanje hranilnic v bližnji okolici ni ogrožalo delovanja, tako so vsako leto odvajali določen znesek za razvoj mesta, v gradnjo železnice in drugih objektov.

Kdo je bil dr. K. Mihály Hajoš, čigar ime je zapisano v vse kronike mesta Lendava? Dr. Hajoš je kot odvetnik prišel v Lendavo 1872. leta, potem ko je postala mesto z mestnimi pravicami in dobila okrajno sodišče. V me-

sto je prišlo tudi več drugih izobražencev, ki so kmalu postali gonilna sila razvoja. Dr. Hajoš je leta 1873 ustanovil lendavsko gasilsko društvo in še istega leta hranilnico. Posebej se je zavzel za gradnjo železniške proge, ki je bila leta 1890 tudi zgrajena. Od takrat so se naši kraji odprli v svet. Tega leta se je zavzel tudi za gradnjo lendavske meščanske šole. V letih 1903 do 1906 je bil pobudnik gradnje mestne kanalizacije in tlakovanja ceste. Deli nekdanje mestne kanalizacije delujejo še danes, Lendavčani pa so imeli tlakovano cesto vse do leta 1975. Dr. Hajoš je bil tudi ustanovni član lendavske dežnikarne, ki so jo ustanovili leta 1906. Lendavska dežnikarna je bila prvi industrijski objekt v naši pokrajini. Dr. Hajoš je umrl 1912. leta.

Danes ima Lendava dve banki, poštno hranilnico in ob njej še kmečko hranilnico pri kmetijski zadrugi.

Jani D.

NA VZHODNI OBVOZNICI PREŽI NEVARNOST — Čeprav bo povezava podaljška Gregorčičeve ulice v Murski Soboti z drugimi mestnimi ulicami končana do maja, na njej že poteka gost promet. Tako »bližnje srečanje« učenec in avtomobilov pa ni gotovo prijetno. Zato bo treba čimprej urediti varne prehode za pešce. Besedilo in posnetek: M. Jerše

Uspel referendum v Kotu

V Kotu, eni najmanjših vasi v lendavski občini, so se ponovno odločili za uvedbo krajevnega samoprispevka. Tudi tokrat so se odločili za hitrejši razvoj vasi, saj si lahko le tako uredijo boljše življenje. Tokrat je za referendum glasovalo prek 90 odstotkov volilcev. Denar, ki ga bodo zbrali v petih letih, bodo porabili za dokončanje ureditve gasilsko-vaskega doma, ulično razsvetljavo, vzdrževanje poti. Nekaj denarja bodo namenili tudi za ureditev otroškega vrta v Gaberju.

JD

BIM

Murska Sobota, Ciril-Metodova ulica 50.
tel.: (069) 22 219, 22 809, 21 136
Telefaks: (069) 21 136
Za prvo osemletko — proti kanalu

BIM

Kidričeva 33 a. MURSKA SOBOTA

Z veseljem sporočamo, da imamo v obeh prodajalnah spet izjemno bogato ponudbo novih modelov domačih izdelovalcev in uvoženih iz Nemčije in Francije!

- v zalogi modeli RIO iz Nemčije
- modna oblačila iz Francije
- usnjeni izdelki Utoka in drugih izdelovalcev
- oblačila, modni dodatki in še kaj za vse okuse
- primerna darila za dan žena

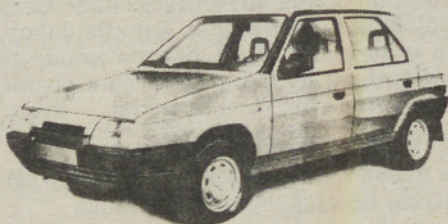
UGODNE CENE — MOŽNOST OBROČNEGA PLAČILA!

Iskrene čestitke ob dnevu žena!

PRODAJA IN SERVIS OSEBNIH AVTOMOBILOV

ŠKODA

FAVORIT

135 L cena 106.500,00 din + 33,5% davek
135 LS cena 116.000,00 din + 33,5% davek

AVTO MOTO DRUŠTVO »ŠTEFAN KOVAČ«

MURSKA SOBOTA, NORŠINSKA UL. 2, tel.: (069) 21-172
in 21 120

DOBAVA TAKOJ!
Servis in garancija zagotovljena!

